

*Wydział do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi,
Przestępstwom z Nienawiści oraz Wsparcia Działań
w ramach Polityki Bezpieczeństwa Wewnętrznego w UE*

*Departament Porządku Publicznego
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji*

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI KRAJOWEGO PLANU DZIAŁAŃ PRZECIWKO HANDLOWI LUDŹMI NA LATA 2025-2027

za rok 2025

Warszawa, marzec 2026 r.

Wstęp	6
Część I	8
Koordynacja działań	8
I.1. Organizacja spotkań członków Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi oraz grup robotycznych powołanych w ramach Zespołu.	8
I.2 Organizacja spotkań członków Wojewódzkich Zespołów do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi. .	9
Część II	13
Działania szkoleniowo-informacyjne.....	13
II.1 Działania edukacyjno-informacyjne poruszające problematykę handlu ludźmi, skierowane do ogółu społeczeństwa, w tym kampanie informacyjne.	13
II.2 Opracowanie i dystrybucja materiałów informacyjnych na temat zjawiska handlu ludźmi, ze szczególnym uwzględnieniem zjawiska handlu dziećmi, w tym przygotowanie materiałów informacyjno- edukacyjnych do wykorzystania przez nauczycieli i uczniów, a także kadre psychologiczną i pedagogiczną szkół podstawowych i ponadpodstawowych.	20
II.3 Upowszechnienie wiedzy nt. zjawiska handlu ludźmi, zwłaszcza pracy przymusowej, wśród młodzieży szkolnej i studentów oraz osób poszukujących pracy poprzez organizację spotkań informacyjnych.....	22
II.4 Organizacja ogólnopolskiego konkursu plastycznego dla dzieci i młodzieży dotyczącego społeczeństwa informatycznego i wyzwań jakie stawia obecna era cyfrowa, szczególnie w zakresie bezpieczeństwa i zagrożeń wynikających z procederu handlu ludźmi.	29
II.5 Organizacja obchodów Europejskiego Dnia przeciwko Handlowi Ludźmi m. in. w szkołach policyjnych i ośrodkach szkolenia Straży Granicznej oraz KWP/KSP, a także podległych im jednostkach organizacyjnych Policji oraz wśród młodzieży szkolnej, jak również organizacja konferencji.	30
II. 6 Upowszechnianie wiedzy i narzędzi mających na celu identyfikację i ochronę dzieci przed wykorzystywaniem i wyzyskiwaniem seksualnym w turystyce w ramach standardów ochrony małoletnich 34	
II.7 Wzmocnienie współpracy z instytucjami organizującymi targi pracy celem upowszechnienia wiedzy o handlu ludźmi oraz popularyzacji zasad postępowania, które służą minimalizacji ryzyka wystąpienia tego zjawiska.	35
II.8 Budowanie świadomości zagrożenia wyzyskiem i pracą przymusową np. poprzez spotkania i akcje edukacyjno-informacyjne, dystrybucję materiałów promocyjnych.....	40
II.9. Opracowanie materiałów informacyjnych oraz realizacja spotkań informacyjnych i warsztatów dla przedsiębiorców z zakresu procedur należytej staranności w obszarze praw człowieka w biznesie. Działania uwzględniać będą problematykę zjawiska handlu ludźmi do pracy przymusowej oraz obowiązków przedsiębiorstw w świetle nowych przepisów dotyczących rozwijania procedur należytej staranności w obszarze środowiska i praw człowieka.	45
II.10 Opracowanie treści informującej o zjawisku handlu ludźmi, które będą wyświetlane na tablicach LED znajdujących się na przejściach granicznych.	46
II.11 Organizacja konferencji nt. przeciwdziałania pracy przymusowej.	46
II. 12 Organizacja szkoleń dla podmiotów prowadzących działalność agencji pośrednictwa pracy i pracy tymczasowej w zakresie zgodnego z przepisami prowadzenia agencji zatrudnienia i powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom.	47
II.13 Stworzenie wielokanałowych i nowoczesnych systemów informowania dla cudzoziemców i pracodawców, w tym w ramach kampanii informacyjnej Państwowej Inspekcji Pracy służącej eliminowaniu nieprawidłowości na rynku pracy na szkodę cudzoziemców wykonujących pracę w Polsce.	48
II 14. Budowanie zdolności państw partnerskich do zapobiegania i zwalczania handlu ludźmi poprzez podejmowanie działań prewencyjnych w państwach pochodzenia ofiar.	48
Część III	50

Wsparcie i ochrona ofiar	50
III.1 Organizacja i monitorowanie realizacji zadania publicznego pod nazwą „Prowadzenie Krajowego Centrum Interwencyjno-Konsultacyjnego dla ofiar handlu ludźmi”	50
III.2 Opracowanie katalogu uprawnień przysługujących ofierze handlu ludźmi i jego tłumaczenie na języki ofiar oraz publikacja	52
III.3 Analiza obowiązujących przepisów prawnych z zakresu dochodzenia odszkodowania od sprawcy czynu/dochodzenia kompensaty od państwa	52
III.4 Pomoc w dobrowolnym powrocie i reintegracji dla osób uznanych w Polsce za ofiary handlu ludźmi.....	53
Część IV	54
Ściganie przestępstwa handlu ludźmi	54
IV.1 Organizacja spotkań przedstawicieli Państwowej Inspekcji Pracy z przedstawicielami Straży Granicznej w sprawach dotyczących problematyki handlu ludźmi i pracy przymusowej	54
IV.2 Kontrole Państwowej Inspekcji Pracy w sprawach dotyczących legalności powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom, a w przypadku szczególnego wyzysku i pracy przymusowej z udziałem Straży Granicznej.....	54
IV.3 Wzmocnienie potencjału Państwowej Inspekcji Pracy w zakresie eliminowania nielegalnego powierzania i wykonywania pracy przez cudzoziemców, w tym w ramach wyzysku i pracy przymusowej, poprzez transfer wiedzy eksperckiej w toku szkoleń doskonalących, w tym realizowanych ze środków zewnętrznych	56
IV.4 Opracowanie koncepcji systemu szacowania ryzyka powierzania pracy nielegalnej z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi komunikacji i wymiany informacji w oparciu o dane pozostające do dyspozycji różnych służb dla ograniczenia niedozwolonych praktyk stosowanych przez podmioty powierzające pracę cudzoziemcom	56
IV.5 Spotkania z polskimi oficerami łącznikowymi oraz akredytowanymi w Polsce w celu wzmocnienia współpracy i wymiany informacji w zakresie zwalczania zjawiska handlu ludźmi	57
IV.6 Analiza danych oraz stworzenie ujednoczonego systemu zbierania danych w zakresie realizowanych postępowań o handel ludźmi oraz wyroków sądowych	57
IV.7 Opracowanie wytycznych i wskaźników określających / identyfikujących czynności sprawcze, stanowiących uzupełnienie algorytmów identyfikacji domniemanych ofiar handlu ludźmi, oraz wytycznych wypracowanych dla inspektorów pracy.....	58
Część V	60
Działania szkoleniowe	60
V.1 Warsztaty dla funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej i prokuratorów, dotyczące współpracy w zakresie ścigania sprawców przestępstw handlu ludźmi, wymiany doświadczeń, najlepszych praktyk oraz analizy orzecznictwa w sprawach o handel ludźmi	60
V.2 Warsztaty szkoleniowe dla policjantów z komórek organizacyjnych Policji właściwych do walki z handlem ludźmi komend wojewódzkich/Stołecznej Policji i CBŚP celem wymiany doświadczeń i informacji.....	60
V.3 Warsztaty szkoleniowe dla koordynatorów z komend miejskich policji/komend rejonowych policji/komend powiatowych policji oraz dla funkcjonariuszy służby prewencyjnej dotyczące problematyki handlu ludźmi, w szczególności dotyczącej małoletnich.....	61
V.4 Szkolenia dla funkcjonariuszy Straży Granicznej w ramach kompleksowego systemu szkoleń na temat problematyki handlu ludźmi, w szczególności dotyczącej małoletnich.....	62
V.5 Warsztaty szkoleniowe poświęcone kryminalistycznym, kryminologicznym i prawnym aspektom handlu ludźmi dla kuratorów sądowych, sędziów i prokuratorów	63

V.6	Szkolenie „Handel ludźmi” kierowane do sędziów, asesorów sądowych, prokuratorów i asesorów prokuratury z metodyki prowadzenia postępowań w sprawie o handel ludźmi w celu zwiększenia ich efektywności, sytuacji prawnej pokrzywdzonych i ich roli w prowadzonych postępowaniach z uwzględnieniem różnic kulturowych, a także współpracy międzynarodowej w tym zakresie.	63
V.7	Realizowanie tematyki handlu ludźmi (w ramach modułu przestępstw przeciwko wolności) w ramach aplikacji sędziowskiej i aplikacji prokuratorskiej.	65
V.8	Specjalistyczne szkolenia m. in. dla pracowników pomocy społecznej i ośrodków interwencji kryzysowej.	65
V.9	Warsztaty szkoleniowe nt. zjawiska handlu ludźmi dla polskiego personelu konsularnego krajów docelowych polskich ofiar handlu ludźmi identyfikowanych za granicą.	66
V.10	Szkolenia dla pracowników Urzędu ds. Cudzoziemców przeprowadzających wywiady z osobami ubiegającymi się o ochronę międzynarodową i pracujących w ośrodkach dla cudzoziemców na temat identyfikacji ofiar handlu ludźmi, prowadzenia wywiadów oraz przeciwdziałania zjawisku pracy przymusowej.	66
V.11	Szkolenia dla inspektorów pracy nt. zjawiska handlu ludźmi do pracy przymusowej.	67
V.12	Warsztaty i szkolenia członków Wojewódzkich Zespołów do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi, pracowników Urzędów Wojewódzkich zajmujących się legalizacją pobytu oraz Straży Gminnej i Straży Miejskiej.	68
V.13	Warsztaty i szkolenia dla operatorów numerów alarmowych w centrach powiadamiania ratunkowego.	69
V.14	Warsztaty i szkolenia dla pracowników urzędów pracy (doradców zawodowych i pośredników pracy).	70
V.15	Szkolenia dla funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej i prokuratorów, dotyczące rozpoznawania przestępstwa handlu ludźmi, identyfikacji ofiar (kontynuacja) oraz pracy z domniemaną ofiarą w trakcie czynności, z uwzględnieniem psychologicznej sytuacji ofiary (<i>victim centered approach</i>).	70
V.16	Szkolenia dla pracodawców, zatrudniających migrantów, przy użyciu narzędzi wypracowanych przez Międzynarodową Organizację ds. Migracji: IRIS koncentrujące się na standardach etycznej rekrutacji, obejmujących m.in. zasadę wyeliminowania opłat dla pracowników migrujących, oraz Labour Migration Process Mapping (Mapowanie Procesu Migracji Zarobkowej) pomagające w rozpoznawaniu i identyfikowaniu ryzyka związanego z wykorzystaniem pracowników w łańcuchach dostaw oraz wsparciem dla mechanizmu składania skarg i dostępu do środków odwoławczych.	71
V.17	Działania szkoleniowo-informacyjne: Doradztwo prawne dla pracowników cudzoziemskich z zakresu obowiązujących regulacji prawa pracy oraz funkcjonowania mechanizmu skargowego dla pokrzywdzonych pracowników, dostępne, jako minimum, w językach angielskim, hiszpańskim, rosyjskim i ukraińskim.	71
V.18	Szkolenia dla pracowników Ośrodków Pomocy Społecznej oraz pracowników systemu pieczy zastępczej z zakresu opieki nad dziećmi cudzoziemskimi oraz zagrożeniami związanymi z wykorzystaniem dzieci cudzoziemskich w handlu ludźmi.	71
V.19	Szkolenie dla pracowników organizacji pozarządowych i instytucji zajmujących się wsparciem migrantów.	72
V.20	Szkolenie dla pracowników służby więziennej nt. zjawiska handlu ludźmi.	72
V.21	Realizacja kształcenia dotyczącego handlu ludźmi oraz pracy przymusowej, realizowanego w ramach modułu szkoleń specjalizacyjnych dla pielęgniarek i położnych we wszystkich dziedzinach kształcenia; kształcenie ratowników medycznych.	73
Część VI		74
Badania dot. problematyki handlu ludźmi/Ewaluacja działań		74
VI.1	Opracowywanie i upowszechnianie analiz ilościowych i jakościowych dotyczących przestępstwa handlu ludźmi, w tym corocznych raportów na temat handlu ludźmi w Polsce.	74

VI.2	Opracowywanie i upowszechnianie raportów i wkładów do raportów dla KE, Rady Europy (GRETA) oraz innych instytucji międzynarodowych.	74
VI.3	Monitoring sytuacji ofiar handlu ludźmi.	75
VI.4	Kontynuacja i rozwój współpracy międzynarodowej.	76
VI.5	Uwzględnienie problematyki zwalczania i zapobiegania handlowi ludźmi w działaniach na rzecz budowania zdolności do zarządzania tymi zjawiskami w partnerskich państwach trzecich zgodnie z podjętymi przez Polskę zobowiązaniami (Procesy Praski, Budapeszteński, Rabacki, Chartumski, Partnerstwa na rzecz mobilności itp.).	80
VI.6	Analiza problematyki właściwej oceny prawno-karnej przestępstw zmuszania do prostytucji osób małoletnich, nakłaniania ich do prostytucji, czerpania korzyści z uprawiania prostytucji przez osoby małoletnie jak również wykorzystywania w żebractwie osób małoletnich w odniesieniu do handlu ludźmi.....	81
Część VII		82
Zmiany legislacyjne		82
VII.1	Rewizja oraz ewentualna nowelizacja przepisów z zakresu zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar, w tym przepisów dotyczących zjawiska pracy przymusowej.....	82
VII.2	Przeprowadzenie procesu legislacyjnego w zakresie stworzenia ustawy o przeciwdziałaniu handlowi ludźmi.....	82
VII.3	Implementacja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1712 zmieniającej dyrektywę 2011/36/UE w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar.....	83
VII.4	Analiza zasadności ustanowienia w Polsce Krajowego Sprawozdawcy ds. Handlu Ludźmi.	84
FINANSOWANIE		85
PODSUMOWANIE.....		88

Wstęp

Materiał został przygotowany przez Wydział do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi, Przepięstwowm z Nienawiści oraz Wsparcia Działań w ramach Polityki Bezpieczeństwa Wewnętrznego w UE w Departamencie Porządku Publicznego MSWiA, na podstawie m.in. informacji przekazanych przez podmioty wchodzące w skład Międzyresortowego Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi oraz instytucje reprezentujące Wojewódzkie Zespoły do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi.

Niniejsze sprawozdanie stanowi podsumowanie pierwszego roku realizacji Krajowego Planu Działań Przeciwo Handlowi Ludźmi na lata 2025–2027. Rok 2025 był okresem szczególnej aktywności Polski na arenie międzynarodowej, co wynikało z pełnienia przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej oraz Radzie Państw Morza Bałtyckiego. Te strategiczne role pozwoliły na zintensyfikowanie współpracy międzynarodowej oraz promowanie systemowych rozwiązań w zakresie ścigania sprawców i ochrony ofiar. Działańa podejmowane przez krajowe instytucje były bezpośrednią odpowiedzią na dominujący trend wykorzystywania ofiar w pracy lub usługach o charakterze przymusowym, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony migrantów oraz innych grup wrażliwych, narażonych na wyzysk w obliczu trudnej sytuacji życiowej.

Przedstawiony raport ma na celu szczegółowe przedstawienie zrealizowanych w 2025 r. zadań przewidzianych w Krajowym Planie Działań Przeciwo Handlowi Ludźmi na lata 2025–2027. Z uwagi na zaangażowanie wielu instytucji publicznych oraz organizacji pozarządowych, bardzo rozległy zakres podejmowanych inicjatyw, w raporcie skoncentrowano się na wybranych, najbardziej reprezentatywnych przykładach. Takie podejście pozwala w sposób przejrzysty zobrazować skalę, różnorodność oraz interdyscyplinarny charakter podejmowanych w roku sprawozdawczym działań.

Do głównych osiągnięć na poziomie centralnym należy zaliczyć:

- Stworzenie nowych materiałów edukacyjnych i informacyjnych. Opracowano i rozdystrybuowano „Katalog praw ofiary handlu ludźmi”, dostępny w sześciu wersjach językowych (polskiej, angielskiej, rosyjskiej, ukraińskiej, hiszpańskiej i rumuńskiej), oraz specjalistyczny „Poradnik dla kadry pieczy zastępczej na temat zagrożeń związanych z handlem ludźmi i ryzyka wystąpienia tego przestępstwa wśród wychowanków”, który trafił do wszystkich powiatowych instytucji opiekuńczo-wychowawczych;
- Rozszerzenie systemu szkoleń zgodnie z nowym Krajowym Planem działań Przeciwo Handlowi Ludźmi na lata 2025–2027. W celu zwiększenia skuteczności wczesnej identyfikacji ofiar przeprowadzono szkolenia nowych grup zawodowych, w tym operatorów numerów alarmowych centrów powiadamiania ratunkowego oraz pracowników powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy (doradców i pośredników);
- Organizacja międzynarodowych konferencji. W ramach prezydencji Polski w Radzie Unii Europejskiej, w kwietniu 2025 r. w Warszawie odbyła się konferencja pn. „Together Against Human Trafficking for Forced Labour and Labour Exploitation”. Wydarzenie skupiło się na problematyce pracy przymusowej i wroście związanych z tym zagrożeń, rekrutacji online oraz wykorzystaniu sztucznej inteligencji przez grupy przestępcze. Z okazji 20-lecia podpisania Konwencji Rady Europy w sprawie działań przeciwko handlowi ludźmi oraz 30-lecia działalności La Strada - Fundacji Przeciwo Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu i sieci La Strada w Europie w siedzibie MSWiA odbyła się międzynarodowa konferencja z udziałem Sekretarz Stanu w MSWiA, przedstawicieli Rady Europy, Komisji Europejskiej i państw członkowskich;
- Działańa w ramach prezydencji Polski w Radzie Państw Morza Bałtyckiego. Zorganizowano pierwsze z zaplanowanych trzech spotkań Grupy Zadaniowej do Walki z Handlem Ludźmi. Na marginesie spotkania inauguracyjnego zorganizowano (we współpracy z MSZ, Sekretariatem Rady Państw Morza Bałtyckiego oraz Międzynarodową Organizacją ds. Migracji) szkolenie dedykowane przedstawicielom placówek dyplomatycznych w Polsce w zakresie wstępnej identyfikacji ofiar handlu ludźmi;
- Prowadzenie intensywnych prac nad przygotowaniem odrębnego projektu ustawy o przeciwdziałańiu handlowi ludźmi. W roku sprawozdawczym interdyscyplinarna Grupa robocza powołana przez Sekretarza Stanu w MSWiA wypracowała założenia do nowej ustawy, której celem jest ujednoczenie i konsolidacja obecnych przepisów oraz pełne ich dostosowanie do standardów unijnych oraz międzynarodowych;
- Wzmocnienie systemu wsparcia dla ofiar handlu ludźmi. Rozstrzygnięto konkurs na realizację w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2026 r. zadania publicznego pn. *Prowadzenie Krajowego Centrum*

Interwencyjno-Konsultacyjnego dla Ofiar Handlu Ludźmi (KCIK). Minister swia zatwierdzając wyniki postępowania konkursowego powierzył prowadzenie zadania La Strada - Fundacji Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu oraz Fundacji „Dialog”. Od 2026 r. na finansowanie tego zadania przeznaczanych jest 2 000 000 zł (25% więcej niż w 2025 r.).

Część I

Koordinacja działań

I.1. Organizacja spotkań członków Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi oraz grup roboczych powołanych w ramach Zespołu.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z członkami Międzyresortowego Zespołu ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi.

Termin: 2025 r.

Miernik: 7 spotkań (136 uczestników).

Z uwagi na sprawowanie przez Polskę przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej (I połowa 2025 r.) oraz w Radzie Państw Morza Bałtyckiego (od 1 lipca 2025 r.), a także wynikające z tego liczne zadania priorytetowe, Międzyresortowy Zespół do spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi (dalej: MZdsPHL) w okresie sprawozdawczym procedował w trybie obiegowym.

18 marca Przewodniczący Zespołu, Sekretarz Stanu w MSWiA, p. Czesław Mroczek, podpisał przyjętą w trybie obiegowym Uchwałę nr 1. Dokument ten zatwierdził sprawozdanie z prac Międzyresortowego Zespołu do spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi za rok 2024, obejmujące również raport z realizacji Krajowego Planu Działań Przeciwko Handlowi Ludźmi na lata 2022–2024 (za rok 2024).

Mimo braku posiedzeń plenarnych, MZdsPHL intensywnie realizował zadania poprzez prace 3 grup roboczych. W 2025 r. odbyły się następujące spotkania:

➤ **stała grupa robocza ds. Krajowego Planu Działań Przeciwko Handlowi Ludźmi oraz monitorowania jego realizacji**

W 2025 r. odbyło się jedno spotkanie poświęcone realizacji działania IV.7 KPD dotyczącego opracowania wytycznych i wskaźników identyfikujących czynności sprawcze. Narzędzia te mają stanowić uzupełnienie algorytmów identyfikacji domniemyanych ofiar oraz wytycznych dla inspektorów pracy w ramach Krajowego Planu Działań na lata 2025–2027. W pracach uczestniczyli przedstawiciele KGP, KGSG, MSWiA (łącznie 6 osób).

➤ **stała grupa robocza ds. wsparcia ofiar handlu ludźmi** – zorganizowano trzy spotkania merytoryczne:

- 18 lutego (10 uczestników). Omówiono m.in. problemy postępowań przygotowawczych w zakresie handlu ludźmi, w tym ich długotrwałość, brak standaryzacji w procesie identyfikacji ofiar i wydawania zaświadczeń oraz działalność nielegalnych agencji pośrednictwa pracy;
- 3 lipca (6 uczestników). Przedstawiono i poddano dyskusji pierwszy, roboczy projekt „Poradnika dla pieczy zastępczej na temat zagrożeń związanych z handlem ludźmi i ryzyka wystąpienia tego przestępstwa wśród wychowanków”;
- 23 lipca (13 uczestników). Przeanalizowano uwagi do projektu „Katalogu praw ofiary handlu ludźmi” oraz omówiono ostateczny kształt dokumentu.

➤ **grupa robocza *ad hoc* ds. opracowania projektu ustawy o przeciwdziałaniu i zwalczaniu handlu ludźmi** – zorganizowano trzy kluczowe spotkania:

- 14 lutego (36 uczestników). Przedstawiono wstępne założenia do ustawy, ustalono harmonogram prac, zidentyfikowano obszary wymagające uregulowania;
- 28 marca (32 uczestników). Dopracowano zarys założeń i ustalono tytuł ustawy. Przyjęto założenie, dot. m.in. roli i zadań organów ścigania, koordynatora krajowego oraz procedur postępowania dla służb. Omówiono ustawowe gwarancje praw ofiar, w tym opieka medyczna i legalizacja pobytu. W zakresie biznesu zarekomendowano wprowadzenie zasad należytej staranności w formie zaleceń;
- 26 maja (33 uczestników). Sfinalizowano założenia ustawy w zakresie ochrony małoletnich ofiar, w tym model przesłuchań i standardy opieki nad dziećmi cudzoziemskimi.

I.2 Organizacja spotkań członków Wojewódzkich Zespołów do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z Wojewódzkimi Zespołami ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi.

Termin: 2025 r.

Miernik: 33 spotkania (496 uczestników).

W 2025 r. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji zorganizowało jedno stacjonarne spotkanie z przedstawicielami Wojewódzkich Zespołów ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi (dalej: WZdsPHL). Wydarzenie odbyło się 23 września w siedzibie MSWiA w Warszawie i zgromadziło delegatów ze wszystkich województw. Podczas spotkania omówiono działania podjęte w trakcie trwania polskiej prezydencji w Radzie UE, przedstawiono ramowy harmonogram realizacji działania II.4 KPD dotyczącego organizacji ogólnopolskiego konkursu plastycznego, przedstawiciele Wojewódzkich Zespołów zaprezentowali informacje o inicjatywach podejmowanych na szczeblu lokalnym, przeprowadzono dyskusję na temat procesu wspierania ofiar handlu ludźmi – od momentu rozpoznania aż po pełną reintegrację, przedstawiciele Mazowieckiego oraz Pomorskiego Wojewódzkiego Zespołu omówili zasady współpracy międzyinstytucjonalnej w zwalczaniu handlu ludźmi, prezentując procedury i dobre praktyki funkcjonujące w ich województwach.

Poszczególne WZdsPHL zorganizowały w roku sprawozdawczym następujące spotkania:

Dolnośląski Zespół ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi: 2 posiedzenia (20 maja – 5 uczestników, 21 listopada – 9 osób):

- o przekazanie najważniejszych informacji, omówienie podejmowanych działań prewencyjnych w zakresie przeciwdziałania handlowi ludźmi oraz działań promocyjnych;
- o omówienie kwestii bezpiecznego schronienia dla ofiar handlu ludźmi, w wyniku czego skierowano do Wójtów/Burmistrzów/Prezydentów Miast i Starostów Powiatów z terenu województwa dolnośląskiego pytanie o możliwości zakwaterowania ofiar handlu ludźmi w jednostkach pomocy społecznej;

Kujawsko-Pomorski Zespół ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi: 2 posiedzenia (13 maja - 15 uczestników, 9 grudnia - 10 uczestników w formule online):

- o omówienie podejmowanych oraz przedstawienie obecnej sytuacji w zakresie zwalczania przestępczości związanej z handlem ludźmi na terenie województwa kujawsko-pomorskiego;
- o podsumowanie wydarzenia z użyciem pojazdu Escape-Truck;
- o przyjęcie planu działań na 2026 rok;

Łódzki Zespół ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi: 2 posiedzenia (8 września – 16 uczestników, 2 października – 8 uczestników):

- o powołanie nowych członków Zespołu oraz Przewodniczącego Zespołu;
- o omówienie planu organizacji cyklu szkoleń dotyczących problematyki handlu ludźmi dla młodzieży szkół ponadpodstawowych, szkół mundurowych oraz studentów;
- o ustalenie podziału zadań związanych z realizacją działań Zespołu, w szczególności w zakresie organizacji szkoleń, aktualizacji procedur oraz przygotowania materiałów informacyjnych;

Lubelski Zespół ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi: 1 posiedzenie (17 września – 27 uczestników):

- o powołanie nowych członków oraz omówienie zasad funkcjonowania Wojewódzkiego Zespołu do spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi;
- o prezentacja doświadczeń i działań realizowanych przez Zespół w obszarze przeciwdziałania lub ścigania przestępstwa handlu ludźmi;
- o omówienie propozycji działań związanych z obchodami Europejskiego Dnia Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi;

Lubuski Zespół ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi: 1 posiedzenie (20 maja – 23 uczestników):

- o omówienie bieżących sprawy Zespołu, w tym organizację Europejskiego Dnia Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu;
- o spotkanie z II Wicewojewodą Lubuskim;
- o analiza zagrożeń związanych z handlem ludźmi na terenie województwa lubuskiego oraz prezentacja planów działań w zakresie przeciwdziałania handlowi ludźmi i odnotowanych przypadków handlu ludźmi na przykładzie Policji, Straży Granicznej, Państwowej Inspekcji Pracy, Zakładu Karnego;

Mazowiecki Zespół ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi: 2 posiedzenia (5 czerwca – 20 uczestników, 2 grudnia - 17 uczestników):

- o wymiana doświadczeń międzyinstytucjonalnych oraz omówienie bieżących wyzwań i trudności w zwalczaniu handlu ludźmi;
- o omówienie sytuacji uchodźców z Ukrainy w kontekście zmian legislacyjnych oraz wynikających z tego rozwiązań;
- o podsumowanie działań podejmowanych przez poszczególne instytucje i organizacje w roku 2025 w ramach realizacji KPD i przeciwdziałania zjawisku handlu ludźmi, w tym m.in. konferencje, warsztaty, szkolenia;

Małopolski Zespół ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi: 1 posiedzenie (12 marca – 24 uczestników):

- o omówienie dotychczas podejmowanych przez pracowników Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie działań w zakresie przeciwdziałania handlowi ludźmi;
- o wybór przewodniczącego Zespołu;
- o omówienie spraw bieżących, przekazanie informacji ze spotkania wojewódzkich zespołów w MSWiA;

Opolski Zespół ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi: 2 posiedzenia (28 marca – 15 uczestników, 18 listopada – 12 uczestników):

- o powołanie nowych członków Zespołu;
- o omówienie zrealizowanych oraz planowanych działań m.in.: organizacja przez Uniwersytet Opolski, przy współpracy m. in. z Wojewodą Opolskim konferencji pt.: „Bezpieczne Miasto – Bezpieczny Student. Współczesne zagrożenia handlu ludźmi” (15 października 2025 r.), organizacja w Opolskim Urzędzie Wojewódzkim w Opolu targów pracy dla seniorów połączonych z prelekcją dotyczącą przeciwdziałania handlowi ludźmi; prezentacja planów Uniwersytetu Opolskiego uruchomienia studiów podyplomowych w zakresie zarządzania kryzysowego i przeciwdziałania handlowi ludźmi;

Pomorski Zespół ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi: 4 posiedzenia (18 lutego – 14 uczestników, 4 lipca – 10 uczestników, 10 października 13 uczestników, 15 grudnia - 13 uczestników):

- o omówienie realizacji zadań wynikających z KPD na poziomie województwa, w tym monitoring postępów i identyfikacja obszarów wymagających wzmocnienia działań;
- o omówienie współpracy międzyinstytucjonalnej, w tym wymiany informacji;
- o omówienie działań o charakterze prewencyjnym, szkoleniowym i informacyjnym, mające na celu zwiększenie świadomości społecznej w zakresie zagrożeń związanych z handlem ludźmi;
- o omówienie propozycji inicjatyw i projektów lokalnych mających na celu wsparcie osób pokrzywdzonych oraz wzmocnienie mechanizmów reagowania w sytuacjach kryzysowych;

Podlaski Zespół ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi: 5 posiedzeń (13-14 marca – 31 uczestników, 8 maja – 12 uczestników, 11 czerwca – 10 uczestników, 8 września – 13 uczestników, 15 grudnia – 14 uczestników):

- o omówienie aktualnych wyzwań oraz działań podejmowanych przez WZdsPHL w związku z problematyką migracyjną na granicy południowej i wschodniej Polski;
- o omówienie podejmowanych działań, m.in. organizacji do konkursu plastycznego pt. „Bezpieczni bo świadomi” oraz konferencji pn. „Świadomi – Bezpieczni - Wolni” oraz czterech warsztatów dla młodzieży;
- o omówienie planowanych działań i prac WZdsPHL na 2026 r.;

Zachodniopomorski Zespół ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi: 4 posiedzenia (31 marca – 13 uczestników, 9 maja – 16 uczestników, 6 czerwca – 13 uczestników, 21 października – 17 uczestników):

- o omówienie zrealizowanych oraz planowanych działań, m.in. organizacja konferencji pn. Nie zatrudnij się w niewolę (11 czerwca), organizacja i przebieg wizyt studyjnych w siedzibie La Strada – Fundacji Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu oraz w Szczecinie w dniach 13-14 listopada;
- o prezentacja i przekazanie materiałów informacyjnych z MSWiA: komiksy, plakaty i roll-upy promujące kampanię pn. „Zatrudnieni w NieWolę”;

Śląski Zespół ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi: 2 posiedzenia (23 lutego - 22 uczestników, 13-14 listopada 8 uczestników - wizyta studyjna w Szczecinie):

- o analiza zrealizowanych działań oraz opracowanie planu na nadchodzące miesiące;
- o w ramach wizyty studyjnej: wymiana doświadczeń, omówienie aktualnych wyzwań oraz działań podejmowanych przez WZdsPHL w związku z problematyką migracyjną na granicy południowej, wschodniej i zachodniej Polski;

Warmiński-Mazurski Zespół ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi: 1 posiedzenie (17 października – 20 uczestników):

- o wykład w formule online przedstawiciela DPP MSWiA nt. KPD na lata 2025-2027 oraz prezentacja planów MSWiA w zakresie przeciwdziałania handlowi ludźmi;

Podkarpacki Zespół ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi: 1 posiedzenie (26 lutego - 22 uczestników):

- o wyznaczono cele i działania na 2025 rok;
- o przedstawienie założeń nowego KPD na lata 2025-2027;

Świętokrzyski Zespół ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi: 1 posiedzenie (17 października – wizyta studyjna w Warszawie - 7 uczestników):

- o wymiana doświadczeń i dobrych praktyk pomiędzy przedstawicielami Zespołu a ekspertami La Strada – Fundacji Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu;
- o omówienie standardów współpracy międzyinstytucjonalnej w zakresie identyfikacji, wsparcia i ochrony osób pokrzywdzonych handlem ludźmi oraz pracą przymusową;
- o omówienie modeli koordynacji służb, administracji publicznej i organizacji pozarządowych, w tym ścieżek kierowania oraz procedur interwencyjnych;
- o budowanie trwałej sieci kontaktów na potrzeby skutecznej prewencji i szybkiej reakcji;

Wielkopolski Zespół ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi: 2 posiedzenia (4 lutego – 14 uczestników, 8 lipca – 13 uczestników):

- o bieżące spotkania i konsultacje poszczególnych członków Zespołu w ramach grup roboczych realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem handlowi ludźmi.

Poza wyżej wymienionymi posiedzeniami, WZdsPHL oraz poszczególni ich członkowie przez cały rok spotykali się i aktywnie uczestniczyli w innych wydarzeniach, zarówno w charakterze prelegentów, ekspertów jak i współorganizatorów. Ważną inicjatywą ukierunkowaną na wymianę doświadczeń i wzmocnienie współpracy międzyinstytucjonalnej były wizyty studyjne, organizowane przez poszczególne WZdsPHL:

- o 12-14 marca w województwie podlaskim odbyło się dwudniowe spotkanie przedstawicieli WZdsPHL z województwa śląskiego i podlaskiego. Eksperci z instytucji publicznych, organów ścigania i organizacji pozarządowych z obu regionów mieli okazję do dyskusji i wymiany doświadczeń. Dzięki Podlaskiemu Oddziałowi Straży Granicznej, uczestnicy odwiedzili przejście graniczne z Białorusią oraz Centrum Technicznego Wsparcia Ochrony Granicy.
- o 13-14 listopada w województwie zachodnio-pomorskim odbyła się wizyta studyjna, w której udział wzięli przedstawiciele WZdsPHL z województw: opolskiego, podlaskiego, śląskiego i zachodniopomorskiego. Celem spotkania była wymiana doświadczeń w zakresie działań w związku z problematyką migracyjną na granicy południowej, wschodniej i zachodniej.

La Strada – Fundacja Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu we współpracy z wybranymi WZdsPHL zorganizowała 10 wizyt studyjnych dla następujących wojewódzkich zespołów: kujawsko-pomorskiego, mazowieckiego, pomorskiego, wielkopolskiego, lubuskiego, małopolskiego, opolskiego, zachodniopomorskiego, świętokrzyskiego i podlaskiego. Łącznie w wydarzeniach udział wzięły 52 osoby. Celem było zapoznanie się z działalnością Krajowego Centrum Interwencyjno–Konsultacyjnego dla Ofiar Handlu Ludźmi, Fundacji, trybem i metodami pracy, spotkanie z zespołem, a także zapoznanie się z zapleczem lokalowym, którym dysponuje Fundacja.

Część II

Działania szkoleniowo-informacyjne

II.1 Działania edukacyjno-informacyjne poruszające problematykę handlu ludźmi, skierowane do ogółu społeczeństwa, w tym kampanie informacyjne.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z zainteresowanymi instytucjami, organizacjami, Komendą Główną Policji, Komendą Główną Straży Granicznej w zakresie swoich właściwości.

Termin: 2025 r.

Miernik: minimum 3 955 zorganizowanych wydarzeń lub kampanii.

18 września w siedzibie MSWiA w Warszawie odbyła się **konferencja jubileuszowa** pn. „*30 Years Anti-Trafficking Work in Europe & supporting Victim Rights - How to effectively address human trafficking and ensure that trafficked persons receive protection and support?*”. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji przy współpracy z Radą Europy, La Strada – Fundacją Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu oraz La Strada International. Spotkanie stanowiło wyjątkową okazję do refleksji nad sukcesami oraz wyzwaniem stojącymi przed Europą w walce z handlem ludźmi, uświetniając jednocześnie 20-lecie podpisania Konwencji Rady Europy w sprawie działań przeciwko handlowi ludźmi oraz 30-lecie działalności La Strada – Fundacji Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu oraz sieci La Strada w Europie. Wśród prelegentów biorących udział w dyskusji nad skutecznymi metodami zapewnienia ofiarom ochrony i wsparcia znaleźli się Czesław Mroczek – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji, Petya Nestorova – Sekretarz Wykonawczą Konwencji Rady Europy w sprawie działań przeciwko handlowi ludźmi, Suzanne Hoff – Międzynarodowy Koordynator La Strada International, Irena Dawid-Olczyk – Prezes La Strada – Fundacji Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu, Siobhán Mullally – Specjalna Sprawozdawczyni ONZ ds. handlu ludźmi, zwłaszcza kobietami i dziećmi oraz Diane Schmitt – Koordynator UE ds. przeciwdziałania handlowi ludźmi.

W ramach profilaktyki handlu ludźmi kontynuowano ogólnopolską **kampanię MSWiA** we współpracy z KGSG pn. „Zatrudnieni w NieWole”. Ekspozycje plakatów promujących akcję pojawiły się m.in. w Lubelskim Urzędzie Wojewódzkim, Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie, Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim, Porcie Lotniczym Kraków-Balice, jednostkach Straży Granicznej i Policji oraz w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Krakowie. Również członkowie Kujawsko-Pomorskiego Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi w miesiącach kwiecień –czerwiec promowali ww. wystawę, której inauguracja została poprzedzona spotkaniami z lokalną społecznością, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży w każdym z powiatów. Z wystawą odwiedzano Golub Dobrzyń, Inowrocław, Tucholę, Bydgoszcz, Włocławek, Chodecz i Świecie. W pozostałych powiatach wyeksponowane zostały plakaty dotyczące problematyki handlu ludźmi. W spotkaniach wzięło udział około 400 słuchaczy.

Równolegle w wielu regionach kraju nieustannie prezentowano **wystawę mobilną** autorstwa MSWiA pn. „Oblicza handlu ludźmi”. Trafiała ona do szerokiego grona odbiorców dzięki obecności w urzędach, szkołach, powiatowych centrach pomocy rodzinie oraz ośrodkach akademickich, m.in. Uniwersytet WSB Merito w Gdańsku, Wyższa Szkoła Administracji i Biznesu im. E. Kwiatkowskiego w Gdynia, Uniwersytet Gdański, Politechnika Białostocka i Wschodnioeuropejska Akademia Nauk Stosowanych w Białymstoku.

Pod koniec 2025 roku zainicjowano **trójstronną współpracę w ramach kampanii Awareness Campaign OSCE & PKP & MSWiA**. Projekt stanowi wspólną odpowiedź Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE), Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Polskich Kolei Państwowych na zagrożenia związane z handlem ludźmi w regionie. W ramach podjętych działań opracowano w kilku językach (polskim, angielskim, ukraińskim oraz hiszpańskim) specjalistyczne materiały edukacyjne sygnalizujące wskaźniki wykorzystania osoby w handlu ludźmi. Grupę docelową stanowią osoby podróżujące koleją przez terytorium RP, jak również personel zatrudniony przez polskiego przewoźnika. Dystrybucję materiałów na terenie infrastruktury kolejowej wśród pracowników PKP S.A. oraz funkcjonariuszy Straży Ochrony Kolei (SOK) zaplanowano na początek 2026 roku.

W ramach realizacji zadania, w 2025 roku Komenda Główna Policji, we współpracy z Ambasadą i Policją Holandii, Uniwersytetem Wrocławskim oraz Komendą Główną Straży Granicznej, kontynuowała **ogólnopolską kampanię edukacyjną ESCAPE TRUCK**, uświadamiającą zagrożenia związane z handlem ludźmi. Ministerstwo Spraw

Wewnętrznych i Administracji przeznaczyło na realizację wydarzenia 22 000 zł. Projekt odbył się w dwóch edycjach:

- I edycja (8–23 maja): 16 miast;
- II edycja (13–28 października): 9 miast.

Wykorzystano specjalnie przystosowaną ciężarówkę, w której zaaranżowano pomieszczenia oddające traumatyczne warunki życia ofiar. Dzięki efektom dźwiękowym i zapachowym, zainteresowane osoby powyżej 16. roku życia mogły doświadczyć emocji towarzyszących ofiarom, jak również poczuć, z jakimi problemami takie osoby muszą się mierzyć. Wydarzenie zyskało szeroki rozgłos w mediach lokalnych (prasa, TV, radio, Internet), docierając do licznych grup społecznych.

Funkcjonariusze Policji na terenie wszystkich województw na bieżąco realizowali działania edukacyjno-informacyjne, do których należała m.in. dystrybucja plakatów i ulotek podczas pikników rodzinnych, festynów i innych wydarzeń, udzielanie porad, prowadzenie prelekcji, rozmów z mieszkańcami, organizacja konferencji, seminariów, konkursów. Ponadto na stronach internetowych jednostek Policji umieszczane były informacje dot. zagrożenia handlu ludźmi, sposobów werbunku, metod działania sprawców, a także informacje jak i gdzie uzyskać pomoc.

Przykładowe działania Policji:

KWP Białystok (miernik: 24 zorganizowanych wydarzeń):

- KMP oraz KPP garnizonu podlaskiego - przeprowadzono konkurs pn. „Bezpieczna podróż w 60 sekund”, polegający na nagraniu rolki, zawierającej elementy edukacyjne na temat bezpiecznego wyjazdu poza Polskę. Celem konkursu była popularyzacja wśród uczniów szkół ponadpodstawowych woj. podlaskiego zasad bezpiecznego podróżowania za granicę. W konkursie zostały wyłonione trzy zwycięskie rolki. Partnerami konkursu byli Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku oraz Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego;
- KPP w Sokółce - nagrano i udostępniono w mediach społecznościowych rolki z udziałem funkcjonariusza Policji pn. „Handel ludźmi to nie mit.”;
- KMP oraz KPP garnizonu podlaskiego – zrealizowano cykl komunikatów medialnych dot. zagrożeń związanych z wyjazdami za granicę zamieszczanych na portalach internetowych;
- KMP w Białymstoku – nagrano audycję radiową w radio „ORTHODOXIA” poświęconą tematowi handlu ludźmi pn. „Bezpieczny wyjazd za granicę”;

KWP Gdańsk (z uwagi na różnicowany charakter działań nie można określić miernika):

- KMP oraz KPP województwa pomorskiego - opracowano komunikaty medialne, które zostały umieszczone na stronach internetowych jednostek terenowych (m.in. „#TwojeŻycieTwojaKarta - Praca marzeń czy koszmar? Jak nie wpaść w pułapkę handlu ludźmi”, „Europejski Dzień Walki z Handlem Ludźmi - wspólny głos przeciw współczesnemu niewolnictwu”, obchody Światowego Dnia Przeciwko Handlowi Ludźmi);
- wzięto udział w konferencji zorganizowanej na Uniwersytecie WSB Merito w Opolu w dniu 29 listopada, podczas której Wydział Prewencji KWP Gdańsk oraz Fundacja Czas Wolności zaprezentowali spektakl teatralny „Nie daj się kupić nie jesteś na sprzedaż”. W wydarzeniu udział wzięło 120 osób;

KWP Katowice (miernik: 207 wydarzeń):

- przeprowadzono działania w ramach kampanii informacyjnej „Zatrudnieni w NieWolę”;
- uczestniczono na zaproszenie TVP 3 Katowice w programie pn. „Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie”, gdzie podczas emisji został poruszony problem handlu ludźmi;

KWP Kielce (miernik: 84 wydarzenia):

- KPP w Busku-Zdroju – zorganizowano liczne pogadanki profilaktyczne pod hasłem „Nie jestem na sprzedaż”. Działania objęły dzieci (Europejskie Centrum Bajki), uczestników Festiwalu Zdrowia (100 osób) oraz rekordową liczbę seniorów podczas „Senioraliów” (ok. 900 osób) i cyklicznych prelekcji dla kuracjuszy uzdrowiska (łącznie 1 060 osób);

- KPP w Jędrzejowie – we współpracy z PCPR zorganizowano mobilną wystawę trójjęzyczną o handlu ludźmi. W ramach X Powiatowej Kampanii prowadzono szeroką dystrybucję materiałów w mediach i instytucjach oraz spotkania z młodzieżą, ucząc ich bezpiecznych wyjazdów za granicę do pracy;
- KPP w Końskich – prowadzono intensywną kampanię w mediach społecznościowych (#zaginioneNiezapomniane);
- KPP w Opatowie – zrealizowano kampanię cyfrową #TwojeŻycieTwojaKarta, publikując materiały o sygnałach ostrzegawczych oraz podsumowując akcję audycją w lokalnym radiu;
- KPP w Skarżysku - Kamiennej – włączono tematykę zwalczania handlu ludźmi do cyklu debat społecznych „Porozmawiajmy o bezpieczeństwie”, promując czujność w ramach kampanii profilaktycznych;

KWP Bydgoszcz (miernik: 213 wydarzeń):

- prowadzono działania profilaktyczne w ramach kampanii #TwojeŻycieTwojaKarta, a także kampanii Europolu i sieci ENFAST „Pomóż nam ich znaleźć”;
- KPP w Brodnicy – prowadzono działania edukacyjno-informacyjne na temat handlu ludźmi (121 spotkań, w których uczestniczyło ok. 9 000 osób);
- KPP w Świeciu – zorganizowano spotkania edukacyjno-informacyjne w Ośrodku dla Cudzoziemców, podczas których rozdawano ulotki oraz informatory na temat handlu ludźmi i placówek pomocowych;
- przeprowadzono praktyki edukacyjnych dla studentów w ramach porozumienia Komendanta Wojewódzkiego Policji w Bydgoszczy z Rektorem Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy pn. „Charakterystyka przestępstw zwalczania handlu ludźmi, metodyka prowadzenia czynności i procesu wykrywczego” – dwie tury praktyk odbywały się w tym samym terminie. W wydarzeniu uczestniczyło ok. 40 studentów;

KWP Olsztyn (miernik: 98 wydarzeń):

- zorganizowano spotkania z młodzieżą szkolną pn. „Uważaj wyjeżdżając za granicę do pracy – handel ludźmi naprawdę istnieje”, „Uważaj na pracę za granicą”;
- KMP w Olsztynie - dystrybuowano ulotki podczas zorganizowanych 4 debat;
- zorganizowano grę tematyczną związaną z przeciwdziałaniem handlowi ludźmi podczas zeszłorocznego olsztyńskiego finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy;

KWP Opole (miernik: 113 wydarzeń):

- zorganizowano spotkania informacyjne, profilaktyczne, głównie w szkołach ponadpodstawowych woj. opolskiego;
- przekazano broszury m.in. „Nie jesteś na sprzedaż”;
- zaprezentowano spot zrealizowany w ramach projektu „Identyfikacja ofiar handlu ludźmi jako podstawa uzyskania wsparcia przez pokrzywdzonego” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Programu Krajowego Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
- KPP Kędzierzyn-Koźle oraz MOPS - przeprowadzono akcję wśród osób bezdomnych pn. „Nie daj się sprzedać”, dotyczącą zwalczania handlu ludźmi przede wszystkim w aspekcie zmuszania do żebractwa i pracy poza granicami kraju;
- zorganizowano w Prudnickim Ośrodku Kultury (23 października) spotkanie ze społecznością romską pn. „Żywa Biblioteka”, podczas którego poruszano tematykę przeciwdziałania handlowi ludźmi;
- zorganizowano w Katedrze Praw Człowieka i Nauk Sądowych w Instytucie Nauk Prawnych Uniwersytetu Opolskiego (17 marca) warsztaty pn. „Pułapki czarnego rynku, narkotyki i handel ludźmi”;

KWP Kraków (miernik: 40 wydarzeń):

- przeprowadzono kampanię w mediach lokalnych na temat bezpiecznej pracy za granicą oraz kolportowano materiały w języku ukraińskim;
- podczas pikników i festynów instruowano podróżnych w temacie bezpieczeństwa turystów, o ryzyku pracy przymusowej, prostytucji i żebractwa jako współczesnych form niewolnictwa;

KWP Lublin (miernik: 437 wydarzeń):

- KPP Łęczna – przeprowadzono warsztaty profilaktyczne pt. „Sprawdź ofertę pracy przed wyjazdem” zrealizowane we współpracy z Zakładem Aktywności Zawodowej;

KWP Łódź (miernik: 709 wydarzeń):

- KPP Pabianice – zorganizowano „Letnie Kino Profilaktyczne 2025”, w czasie którego seanse filmowe o tematyce handlu ludźmi poprzedzono prelekcjami eksperckimi;
- przeprowadzono działania prewencyjne ukierunkowane na wykrywanie zachowań u młodzieży, które mogą świadczyć o byciu ofiarą lub werbowaniu do procederu;

KWP Poznań (miernik: 371 wydarzeń):

- KPP Chodzież i Szamotuły – przeprowadzono szkolenia „Bezpieczna Kobieta” oraz wykłady dla seniorów i uczniów we współpracy z Inspekcją Pracy;
- KPP Czarnków – zorganizowano bezpośrednie spotkania z obcokrajowcami na temat zagrożeń związanych z pracą w Polsce;

KWP z/s w Radomiu (miernik: 310 wydarzeń):

- KMP Siedlce i KPP Płońsk – prowadzono poradnictwo podczas dni otwartych szkół i festynów, skupione na rozpoznawaniu pracy przymusowej;

KWP Rzeszów (miernik: 86 wydarzeń):

- przestrzegano uchodźców z Ukrainy przed zagrożeniami związanymi z handlem ludźmi, rozdając przy tym ulotki informacyjne;

KWP Szczecin (miernik: 173 wydarzenia):

- przeprowadzono liczne prelekcje dla grona pedagogicznego, rodziców oraz urzędników z zakresu rozpoznawania symptomów handlu ludźmi;

KWP Wrocław (miernik: 189 wydarzeń):

- przeprowadzono liczne działania edukacyjne, realizowane głównie w szkołach ponadpodstawowych, na uczelniach wyższych województwa dolnośląskiego, przy udziale pedagogów, nauczycieli akademickich, a także podczas spotkań z mieszkańcami w ramach organizowanych imprez i festynów;

KSP (miernik: 635 wydarzeń):

- przeprowadzono spotkania edukacyjne, na których poruszana była problematyka zjawiska handlu ludźmi. W spotkaniach wykorzystywane były materiały edukacyjno-informacyjne, jak również spoty profilaktyczne dotyczące problematyki handlu ludźmi;

Centralne Biuro Śledcze Policji (miernik: 1 wydarzenie):

- przeprowadzono działania o charakterze informacyjnym polegające na zamieszczeniu na oficjalnej stronie internetowej Biura informacji dotyczących procederu handlu ludźmi wraz z adresem skrzynki e-mailowej oraz numerem infolinii działającymi na szczeblu Komendy Głównej Policji, za pośrednictwem których można przekazać wszelkie informacje w zakresie tego przestępstwa oraz uzyskać poradę lub wsparcie;

Szkoła Policji w Katowicach (miernik: 3 wydarzenia):

- na stronie internetowej Szkoły Policji w Katowicach zamieszczono informację o kampanii #TwojeŻycieTwojaKarta, prowadzonej wspólnie z La Strada – Fundacją Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu mającej na celu zwiększenie świadomości w kontekście handlu ludźmi i pracy przymusowej;
- omówienie ustawowych znamion przestępstw przeciwko wolności, wolności seksualnej i obyczajności, w tym między innymi przestępstwa handlu ludźmi podczas zajęć dla szkolenia zawodowego podstawowego;

Biuro Kryminalne KGP (miernik: 1 wydarzenie):

- o we współpracy z Biurem Komunikacji Społecznej oraz La Strada – Fundacją Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu przeprowadzono ogólnopolską kampanię edukacyjno-profilaktyczną #TwojeŻycieTwojaKarta mającą na celu podnoszenie świadomości odnośnie handlu ludźmi i uchronić młode osoby szukające pracy w okresie wakacyjnym zagranicą przed niebezpieczeństwem stania się ofiarami ww. procederu. Oprócz spotu, kampania obejmowała także spektrum działań w mediach społecznościowych oraz informacji edukacyjno-profilaktycznych, które było można znaleźć na stronie internetowej polskiej Policji. Kampania #TwojeŻycieTwojaKarta trwała do końca czerwca 2025 r. i prowadzona była w okresie poprzedzającym wakacje, kiedy ryzyko wyjazdów do nieznanymi miejsc oraz podejmowania pracy bez zachowania właściwych środków ostrożności jest największe.

Zadanie realizowane było również przez **funkcjonariuszy Straży Granicznej** m.in. poprzez umieszczanie na stronach internetowych informacji nt. Światowego i Europejskiego Dnia Walki z Handlem Ludźmi.

W realizację działania zaangażowane były także **Wojewódzkie Zespoły do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi**, które regularnie organizowały wydarzenia adresowane do ogółu społeczeństwa lub do konkretnych grup zawodowych i społecznych. Poniżej znajdują się wybrane przykłady:

Pomorski Wojewódzki Zespół ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi:

- o 24 kwietnia - prelekcja Przewodniczącego podczas sympozjum na Uniwersytecie WSB Merito w Gdańsku. W wydarzeniu połączonym z wystawą mobilną MSWiA wzięło udział ok. 200 osób;
- o 29 kwietnia - prelekcja dla ok. 100 uczniów klas mundurowych podczas Dnia Otwartego w Komendzie Morskiego Oddziału Straży Granicznej;
- o 16 października - udział w Festiwalu Pracy i Aktywności Seniorów (Amber Expo). Prowadzono kolportaż ulotek, plakatów oraz komiksów „Nie jesteś na sprzedaż”, informując o wsparciu KCIK i instytucji pomocowych;
- o 20 października - publikacja wywiadu eksperckiego „Człowiek nie jest towarem” na portalu pomorskie.eu oraz w „Magazynie Pomorskie”;
- o 23 października - prelekcja Przewodniczącego podczas konferencji „Nie daj się kupić. Nie jesteś na sprzedaż”. Wydarzeniu towarzyszyła wystawa mobilna, a liczba uczestników wyniosła ok. 300 osób.

Okręgowe inspektoraty pracy realizowały zadanie, m.in. poprzez przygotowywanie materiałów informacyjnych w formie ulotek i broszur oraz ich dystrybucję, publikację na stronach internetowych materiałów profilaktycznych m.in. „Katalogu praw ofiary handlu ludźmi w systemie polskiego prawa” oraz innych treści istotnych z punktu widzenia cudzoziemców podejmujących i wykonujących pracę w Polsce. Wybrane przykłady:

Okręgowy Inspektorat Pracy w Krakowie:

- o kontynuował współpracę z Punktem Informacyjnym dla Obcokrajowców w Krakowskim Centrum Wielokulturowym, gdzie pracownicy Inspektoratu (przy wsparciu tłumaczy m.in. z Fundacji „Zustricz”) pełnili piątkowe dyżury poradnicze. Z pomocy skorzystało 112 osób, w tym obywatele Ukrainy, Dominikany, Kuby, Maroka i Indii. Aktywność objęła również Akademię Górniczo-Hutniczą, gdzie 2 i 8 kwietnia przeszkolono przed wyjazdami w ramach programu Erasmus ponad 1 000 studentów kół naukowych, przekazując im materiały MSWiA dotyczące handlu ludźmi. Dodatkowo 7 października zorganizowano szkolenie dla 23 zagranicznych stypendystów UNESCO z 10 krajów Afryki, Azji i Ameryki Południowej, omawiając ich sytuację na polskim rynku pracy oraz systemową ochronę praw pracowniczych;

Okręgowy Inspektorat Pracy w Lublinie:

- o w ramach inicjatywy „Legalna Praca – Wspólna Korzyść. Cudzoziemcy w granicach prawa pracy” zorganizował konferencję oraz cykl trzech szkoleń poświęconych problematyce legalnego zatrudnienia i przeciwdziałania pracy przymusowej. W konferencji wzięło udział 300 uczestników, natomiast w dedykowanych szkoleniach dla społeczeństwa przeszkolono łącznie 209 osób.

Zadanie realizowały również **wojewódzkie i powiatowe urzędy pracy** poprzez całoroczną dystrybucję ulotek, publikację materiałów w mediach społecznościowych oraz na stronach internetowych. Promowały bezpieczne wyjazdy zagraniczne, sieć EURES oraz legalne zatrudnienie. Działania kierowane były także do obywateli państw trzecich. Wybrane przykłady:

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie:

- o realizował zadania profilaktyczne poprzez szeroko zakrojone kampanie informacyjne, skupiając się na bezpieczeństwie migracji zarobkowej. W listopadzie zainaugurowano ogólnoeuropejską akcję „EURES – Twoja kariera nie zna granic!”, która promowała sprawdzone oferty pracy i staży jako kluczowy element zapobiegania handlowi ludźmi wśród osób młodych. Równolegle kontynuowano projekt „Europejska Pula Talentów – pomoc dla Ukrainy”, oferujący uchodźcom specjalistyczne doradztwo w zakresie legalnego zatrudnienia, oraz kampanię „Rights for all seasons”, mającą na celu ochronę praw pracowników sezonowych i upowszechnianie wiedzy o bezpiecznych warunkach pracy w krajach UE;

Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu:

- o przez cały rok, we współpracy z powiatowymi urzędami pracy, prowadził pilotażowy projekt „EU Talent Pool – Pilot”. Inicjatywa ta umożliwiła obywatelom państw trzecich (głównie Ukrainy) rejestrację w bazie CV portalu EURES oraz korzystanie ze specjalistycznego doradztwa prewencyjnego, zwracającego uwagę na zagrożenia związane z handlem ludźmi.

Przedmiotowe zadanie realizowane było również przez Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie oraz Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej. [Wybrane przykłady:](#)

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Policach:

- o w ramach prowadzonego „Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową” oraz podczas spotkań z indywidualnym klientem w Dziale Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej pracownicy poruszali tematy dotyczące przeciwdziałania handlu ludźmi. W wydarzeniach uczestniczyły łącznie 55 osób;

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Kielcach:

- o edukacja uczestników grupy edukacyjno-motywacyjnej dla osób doznających przemocy domowej o zjawisku handlu ludźmi. Zajęcia przeprowadziła kadra Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Kielcach;

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu:

- o wspólnie z KWP w Sandomierzu monitorował miejsca skupiające społeczność lokalną oraz cudzoziemców, którzy poszukują prac dorywczych, tj. targowiska miejskie, placówki handlowe (galerie handlowe);
- o prowadził działania informacyjne, poruszające problematykę związaną z handlem ludźmi. Przeprowadzane były spotkania z osobami, które wybierają się do pracy poza granice kraju oraz cudzoziemców podejmujących prace dorywcze przebywających na terenie Sandomierza i korzystających z pomocy i wsparcia OPS.

Inne istotne inicjatywy realizowane w ramach działania:

Armia Zbawienia w RP w ramach projektu przeciwdziałania handlowi ludźmi przeprowadziła 26 warsztatów prewencyjnych, 3 akcje uliczne i 196 konsultacji.

16 maja w **Urzędzie Miejskim w Żywcu** odbyła się konferencja wraz z panelem dyskusyjnym z okazji 20. rocznicy sporządzenia Konwencji Rady Europy w sprawie działań przeciwko handlowi ludźmi.

29 września pod hasłem „Empatia, edukacja, bezpieczeństwo” rozpoczął się **Miejski Tydzień Przeciwko Przemocy w Świętochłowicach**, który trwał do 5 października. Wydarzenie objęte zostało honorowym patronatem Prezydenta Świętochłowic. Do akcji włączyli się funkcjonariusze Placówki Straży Granicznej w Rudzie Śląskiej. W ramach V Miejskiej Konferencji „Cisza krzyczy – usłysz i zareaguj!” pracownicy Straży Granicznej wygłosili prelekcję z zakresu handlu ludźmi, zatytułowaną „Człowiek to nie towar”.

Stowarzyszenie wolontariuszy „DA DU” podczas akcji profilaktycznych na Bulwarach Szczecińskich oraz akcji „Tramwaj Profilaktyczny” w okresie letnim (czerwiec–sierpień) przeprowadzili rozmowy edukacyjne z około 2 000 osób, rozdano około 200 książeczek i ulotek na temat handlu ludźmi. Na tramwaju, który jeździł po Szczecinie, wyeksponowane były plakaty dotyczące tego zjawiska.

Doradca integracyjny **Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej** (członek Wojewódzkiego Zespołu) prowadził indywidualne konsultacje dla cudzoziemców i osób nowo przybyłych do Polski. Działania te obejmowały prewencję handlu ludźmi, edukację w zakresie praw pracowniczych i legalizacji pobytu oraz wsparcie praktyczne,

takie jak doradztwo zawodowe i pomoc w przygotowaniu CV. W sytuacjach naruszenia praw pracowniczych lub wątpliwości co do legalności zatrudnienia, beneficjenci byli kierowani do współpracującego z organizacją prawnika w celu uzyskania specjalistycznej pomocy.

Zakład Obsługi Przejść Granicznych w Korczowej zorganizował 2 szkolenia na temat zjawiska handlu ludźmi dla pracowników Zakładu Obsługi Przejść Granicznych w Korczowej, których przeszkolono 20.

Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego w Rzeszowie umieszczał plakaty edukacyjno-informacyjne poruszające problematykę handlu ludźmi w miejscach obsługi petentów. Przeprowadził także wewnętrzne szkolenie dla pracowników WITD w celu podniesienia świadomości wszystkich pracowników i zaznajomienia ich z regulacjami prawnymi dotyczącymi przeciwdziałania zjawisku handlu ludźmi. Przeszkolono 51 pracowników.

Podkarpacki Urząd Celno-Skarbowy rozdysponował ulotki i plakaty w miejscach gdzie przebywała duża liczba obcokrajowców m.in. w siedzibach Oddziałów Celnych na terenie województwa.

Kuratorium Oświaty w Lublinie zorganizowało 2 konferencje pn. „JESTEM – WIDZĘ – REAGUJĘ – w trosce o zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży”. Wydarzenia stało się przestrzenią wymiany wiedzy, doświadczeń i dobrych praktyk dotyczących reagowania na kryzysy suicydalne, wdrażania profilaktyki oraz budowania środowiska szkolnego sprzyjającego dobrostanowi każdego ucznia. Swoją wiedzą i doświadczeniem podzielili się eksperci specjalizujący się w dziedzinach psychologii, psychiatrii, neuropsychiatrii, przedstawiciele fundacji, organizacji oraz instytucji, których nadrzędnym celem jest wszechstronna troska o młodego człowieka. W szerszym kontekście konferencja poświęcona była problematyce przeciwdziałania kryzysom zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży. **Problemy ze zdrowiem psychicznym wskazywane są jako czynniki ryzyka stania się ofiarą handlu ludźmi.**

Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych Parkowa w Krakowie w ramach działań prewencyjnych przeprowadziło rozmowy i instruktaże dla 64 podopiecznych placówek w wieku od 10 do 18 lat w celu podniesienia świadomości o zjawisku handlu ludźmi. Placówka przeprowadziła także szkolenie wewnętrzne pracowników w oparciu o materiał opracowany przez Instytut Wymiaru Sprawiedliwości pn. „Handel dziećmi – trudności w zapobieganiu przestępstwom i ich zwalczaniu”. Szkoleniem objęto 74 osoby pracujące bezpośrednio z dziećmi. Ponadto, zapoznano 77 pracowników jednostki z „Poradnikiem dla kadry pieczy zastępczej na temat zagrożeń związanych z handlem ludźmi i ryzyka wystąpienia tego przestępstwa wśród wychowanków”.

W 2025 roku **Fundacja ITAKA** kontynuowała administrowanie stroną ukraina.zaginieni.pl, umożliwiającą obywatelom Ukrainy zgłoszenie zaginięcia bliskiej osoby bezpośrednio z poziomu smartfona. Uproszczony formularz pozwala na szybkie podjęcie działań poszukiwawczych i niezwłoczne powiadomienie międzynarodowych partnerów. Informacje o stronie były rozpowszechniane za pośrednictwem mediów społecznościowych, wywiadów i artykułów w ogólnopolskich serwisach oraz stacjach radiowych. Ponadto Fundacja prowadziła stałe poradnictwo telefoniczne i mailowe w obszarze handlu ludźmi – zarówno dla osób zaniepokojonych wyjazdem bliskich za granicę, jak i tych chcących działać prewencyjnie. Pracownicy doradzali m.in. jak weryfikować legalność pracodawcy lub agencji pośredniczącej oraz jak zadbać o bezpieczeństwo osoby wyjeżdżającej. Dzięki wysokiej rozpoznawalności medialnej Fundacja jest organizacją, do której zgłaszają się dziennikarze zajmujący się tematyką handlu ludźmi – miesięcznie ukazuje się około 800 relacji medialnych dotyczących zaginięć.

2 grudnia miała miejsce XIII Eksperska Konferencja, której program obejmował wspólne działania Fundacji i Policji, analizę trudnych spraw i metody identyfikacji osób, nowoczesne technologie poszukiwawcze – w tym drony z automatyczną detekcją sylwetek i narzędzia do szybkiej lokalizacji urządzeń – a także omówienie funkcjonowania cywilnych i działających w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego grup ratowniczych, ze szczególnym uwzględnieniem roli psów ratowniczych w trudnym terenie. Gospodarzem wydarzenia było MSWiA.

La Strada – Fundacja Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu poprzez kontakty medialne (w roku sprawozdawczym w liczbie 39) poruszała różne aspekty problemu handlu ludźmi i przeciwdziałania handlowi ludźmi oraz informowała o działalności Fundacji oraz Krajowego Centrum Interwencyjno-Konsultacyjnego dla Ofiar Handlu Ludźmi.

II.2 Opracowanie i dystrybucja materiałów informacyjnych na temat zjawiska handlu ludźmi, ze szczególnym uwzględnieniem zjawiska handlu dziećmi, w tym przygotowanie materiałów informacyjno-edukacyjnych do wykorzystania przez nauczycieli i uczniów, a także kadre psychologiczną i pedagogiczną szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z Ministerstwem Edukacji Narodowej oraz innymi zainteresowanymi instytucjami, organizacjami pozarządowymi, a także Komendą Główną Policji i Komendą Główną Straży Granicznej w zakresie swoich właściwości.

Termin: 2025 r.

Miernik: dodruk 2 000 komiksów, wydruk 600 sztuk „Poradnika dla kadry pieczy zastępczej na temat zagrożeń związanych z handlem ludźmi i ryzyka wystąpienia tego przestępstwa wśród wychowanków”.

Departament Porządku Publicznego MSWiA, we współpracy z La Strada – Fundacją Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu, Fundacją Dajemy Dzieciom Siłę, Fundacją Save the Children, Fundacją ITAKA, a także przy wsparciu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego, opracował specjalistyczny „Poradnik dla kadry pieczy zastępczej na temat zagrożeń związanych z handlem ludźmi i ryzyka wystąpienia tego przestępstwa wśród wychowanków”. Poradnik powstał w ramach prac Grupy roboczej ds. wsparcia ofiar handlu ludźmi działającej przy Międzyresortowym Zespole do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi. Publikacja stanowi odpowiedź na potrzebę wzmocnienia systemu ochrony dzieci i młodzieży z pieczy zastępczej, które stanowią grupę szczególnie podatną na działania werbunkowe zorganizowanych grup przestępczych.

Młodzież przebywająca w pieczy zastępczej, często pozbawiona stabilnych więzi rodzinnych i pochodząca ze środowisk dysfunkcyjnych, jest szczególnie narażona na ten proceder. Sprawcy, wykorzystując deficyty emocjonalne, niską samoocenę oraz brak wsparcia ze strony zaufanej osoby dorosłej, sprawnie manipulują młodymi ludźmi, rekrutując ich bezpośrednio z placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych. Głównym celem poradnika jest wyposażenie kadry pieczy zastępczej w praktyczną wiedzę i narzędzia niezbędne do prewencji, wczesnej identyfikacji oraz skutecznego reagowania na zagrożenie handlem ludźmi wśród podopiecznych.

Poradnik został wydrukowany w liczbie 600 sztuk i rozdyskrebowany przy udziale Wojewódzkich Zespołów ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi oraz La Strada – Fundacji Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu. Ponadto Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zleciło dystrybucję publikacji do instytucji opiekuńczo-wychowawczych na terenie wszystkich powiatów. Poradnik jest dostępny pod linkiem: <https://www.gov.pl/web/handel-ludzmi/poradnik-dla-kadry-pieczy-zastepczej-na-temat-zagrozen-zwiazanych-z-handlem-ludzmi-i-ryzyka-wystapienia-tego-przestepstwa-wsrod-wychowankow>.

W ramach działań profilaktycznych MSWiA zakupiło usługę poligraficzną o łącznej wartości 28 074,75 zł, obejmującą wydruk materiałów informacyjno-edukacyjnych, tj. 10 000 sztuk „Katalogu praw ofiary handlu ludźmi w systemie polskiego prawa” (patrz zad. III.2), po 2 000 egzemplarzy w każdej z pięciu wersji językowych: polskiej, angielskiej, hiszpańskiej, rosyjskiej oraz ukraińskiej, 2 000 komiksów „Nie jesteś na sprzedaż” oraz 1 000 smyczy z logiem kampanii „Zatrudnieni w NieWole”. Materiały zostały rozdyskrebowane przy pomocy Komendy Głównej Straży Granicznej, Komendy Głównej Policji oraz Krajowego Centrum Interwencyjno-Konsultacyjnego dla Ofiar Handlu Ludźmi.

Wojewódzkie Zespoły ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi dystrybuowały materiały profilaktyczne przysłane z MSWiA, tj. plakaty w formacie A1 dotyczące kampanii pn. „Zatrudnieni w NieWole” oraz komiksy pn. „Nie jesteś na sprzedaż”. Materiały dotarły m.in. do szkół, służb mundurowych, służb zatrudnienia, placówek edukacyjnych i ośrodków pomocy społecznej, komisariatów oraz środowiska mniejszości romskiej. Były rozdyskrebowane m.in. podczas targów pracy, szkoleń, konferencji i spotkań z młodzieżą.

Ministerstwo Edukacji Narodowej podjęło współpracę z **MSWiA** w zakresie przygotowania materiałów o handlu ludźmi dedykowanych dla uczniów. 9 grudnia, podczas narady kuratorom oświaty przekazano informacje o zasobach edukacyjnych MSWiA, które mają służyć nauczycielom, kadrze psychologiczno-pedagogicznej oraz uczniom szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Dodatkowe przykazano informację o materiałach dot. praw człowieka dostępnych na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej. Ponadto od roku szkolnego 2025/2026 w ramach zajęć edukacji obywatelskiej uczniowie uczą się rozpoznawania naruszeń praw człowieka i metod ich ochrony, poznając przy tym globalne problemy społeczne, takie jak skutki migracji, uchodźstwo oraz

wykorzystywanie pracy dzieci i pracowników. Warto podkreślić, że w latach 2026–2027 **Ośrodek Rozwoju Edukacji** planuje prowadzenie szkoleń dla nauczycieli, dyrektorów szkół oraz kadry psychologiczno-pedagogicznej na temat zjawiska handlu ludźmi, ze szczególnym uwzględnieniem zjawiska handlu dziećmi.

Przedmiotowe zadanie było szeroko realizowane na terenie całego kraju przez m.in. jednostki Policji (wybrane przykłady działań):

KWP Bydgoszcz (miernik: 2 000 egzemplarzy):

- o przeprowadzono dystrybucję plakatów i ulotek w miejscach przebywania potencjalnych ofiar handlu ludźmi (dworce, stacje benzynowe, galerie handlowe, lotnisko, szkoły) oraz w instytucjach takich, jak urzędy pracy, powiatowe centra pomocy rodzinie i ośrodki pomocy społecznej. Szczególne działania skierowano do obywateli Ukrainy, przekazując im materiały informacyjne oraz kierując do zasobów multimedialnych Policji, Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę oraz La Strada – Fundacji Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu;

KWP Gdańsk (miernik: 1 600 egzemplarzy):

- o realizowano działania edukacyjne w oparciu o autorskie prezentacje i scenariusze warsztatów. Wykorzystywano zestaw 10 spotów edukacyjnych, opracowanych w II połowie 2024 r. przez Wydział Prewencji KWP w Gdańsku we współpracy z Morskim Oddziałem Straży Granicznej;

KWP Katowice (miernik: 14 225 egzemplarzy):

- o w ramach kampanii „Safe in Poland” opracowano trójjęzyczne broszury (polski, angielski i ukraiński). Do celów edukacyjnych przygotowano prezentację multimedialną „Człowiek nie jest na sprzedaż – stop handlowi ludźmi”, obejmującą formy wykorzystania i ochronę prawną;
- o przeprowadzono dystrybucję ulotek „Czy wiesz, że...”, zakładkę „Nie bajka o porwaniu” oraz okolicznościowych przypinek;

KWP Kielce (miernik: 600 egzemplarzy):

- o rozdystrybuowano 500 broszur „Nie Jesteś Na Sprzedaż”. Materiały te zostały wydane w ramach ogólnopolskiego projektu „Improving Poland’s capacity to prevent trafficking in human beings” we współpracy z Biurem Prewencji KGP;

KWP Lublin (miernik: 5 000 egzemplarzy):

- o na terenie garnizonu lubelskiego rozpowszechniono broszury informacyjno-edukacyjne związane z zakończonym projektem „Identyfikacja ofiar handlu ludźmi jako podstawa uzyskania wsparcia przez pokrzywdzonego”; Czy wiesz, że...?” oraz spoty profilaktyczne „Nie milcz” i „Nie daj się sprzedać”;

KWP Poznań (miernik: 3 740 egzemplarzy):

- o dystrybuowano podczas licznych imprez plenerowych, targów pracy, senioralnych oraz spotkań z młodzieżą materiały profilaktyczne, takie jak czerwone opaski na rękę „Nie daj się sprzedać” oraz torebki na dokumenty z charakterystycznym nadrukiem;
- o KPP w Kościanie prowadziła intensywną dystrybucję broszur i plakatów informacyjno-edukacyjnych (m.in. „Ludzie to nie towar”, „Nie jesteś na sprzedaż”, „Praca za granicą!”). Materiały te, przygotowane przez stowarzyszenia „Pomoc” i „Artemia”, trafiały bezpośrednio do miejsc użyteczności publicznej, w których mogą przebywać potencjalne ofiary, takich jak dworce kolejowe i autobusowe, stacje benzynowe, galerie handlowe oraz zakłady pracy;

KWP Łódź (miernik: 2 310 egzemplarzy):

- o udostępniono online i wykorzystywano w szkoleniach edukacyjny materiał filmowy przygotowany przez młodzież z klas mundurowych;

KWP Wrocław (miernik: 1 536 egzemplarzy):

- o opracowano prezentację multimedialną oraz spoty filmowe;
- o dystrybuowano materiały informacyjne i edukacyjne do miejsc, w których mogą znaleźć się potencjalne ofiary handlu ludźmi;

KWP Olsztyn (miernik: 500 egzemplarzy):

- o opracowano autorski plakat „Problem handlu ludźmi rzeczywiście istnieje”, eksponowany w Mobilnym Centrum Powiatu Olsztyńskiego „NOL-ek”;
- o przekazano broszury „Identyfikacja ofiar...” kadrze pedagogicznej w Elblągu (do wykorzystania w trakcie godzin wychowawczych) oraz plakaty „Ludzie To Nie Towar” dyrektorom szkół w Kętrzynie;

KWP Rzeszów (miernik: ok. 1 700 egzemplarzy):

- o podczas działań edukacyjno-informacyjnych dystrybuowano materiały otrzymane z Biura Prewencji KGP oraz Wydziału Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie. Wykorzystywano także materiały La Strada – Fundacji Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu, Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę, Fundacji Czas Wolności.

KWP Gorzów Wielkopolski (miernik: 6 465 egzemplarzy, w tym 6 350 ulotek informacyjnych i 115 plakatów):

- o kontynuowano aktywność szkoleniową adresowaną m.in. do młodzieży szkolnej, studentów uczelni wyższych, kadry dydaktycznej.

Ponadto, w realizację zadania angażował się szereg podmiotów. **Kuratoria oświaty** zajmowały się dystrybucją materiałów edukacyjnych, co widać na przykładzie Kuratorium Oświaty w Katowicach, które w II semestrze roku szkolnego 2024/2025 skierowało do szkół prośbę o przeprowadzenie zajęć z młodzieżą i udostępniło na platformie specjalistyczną prezentację multimedialną dotyczącą zagrożeń. **Wojewódzkie Zespoły ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi** na bieżąco przekazywały ulotki informacyjne do placówek oświatowych, organizacji pozarządowych oraz punktów informacyjnych, a przykładem ich działalności jest bezpośrednie dostarczanie materiałów uczestnikom warsztatów, spotkań oraz kampanii społecznych organizowanych przez te Zespoły. Zadanie to aktywnie wspierały **urzędy wojewódzkie** poprzez kolportaż plakatów, broszur i komiksów przekazanych przez MSWiA, natomiast powiatowe centra pomocy rodzinie skupiły się na docieraniu z informacją prewencyjną do nauczycieli oraz uczniów. Miejskie ośrodki pomocy społecznej dystrybuowały plakaty z informacjami o możliwościach uzyskania pomocy (Ośrodek Pomocy Społecznej w Przemyślu przekazał 100 egzemplarzy do dyrekcji i personelu domów dla dzieci na terenie miasta).

Istotną rolę odegrały także **inspektoraty** oraz **urzędy pracy**, które koncentrowały się na opracowywaniu i dystrybucji treści dotyczących zjawiska handlu dziećmi. Przykładem takich aktywności jest Powiatowy Urząd Pracy w Tarnobrzegu, który nie tylko udostępniał materiały klientom i publikował treści dla uchodźców z Ukrainy na swojej stronie internetowej, ale również opracował artykuł ekspercki poświęcony tej tematyce w wydawanym w 2025 roku biuletynie „Tarnobrzegi Rynek Pracy”.

II.3 Upowszechnienie wiedzy nt. zjawiska handlu ludźmi, zwłaszcza pracy przymusowej, wśród młodzieży szkolnej i studentów oraz osób poszukujących pracy poprzez organizację spotkań informacyjnych.

Od odpowiedzialni za realizację: Wojewódzkie Zespoły ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi, a szczególnie kuratorzy oświaty, służby porządku publicznego, okręgowe inspektoraty pracy, wojewódzkie i powiatowe urzędy pracy we współpracy z Ministerstwem Edukacji Narodowej, Komendą Główną Policji, Komendą Główną Straży Granicznej w zakresie swoich właściwości.

Termin: 2025 r.

Miernik: minimum 7 200 spotkań oraz minimum 225 990 uczestników.

Członkowie Wojewódzkich Zespołów ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi na bieżąco realizowali zadania mające na celu propagowanie wiedzy nt. zjawiska handlu ludźmi poprzez m.in. dystrybucję materiałów edukacyjno-informacyjnych w postaci plakatów, komiksów, ulotek, broszur, algorytmów; rozpowszechnianie filmów dotyczących zjawiska handlu ludźmi w celu ich projekcji na zajęciach z młodzieżą. Podczas spotkań i wydarzeń przekazywano również informacje dotyczące funkcjonowania systemu EURES – Europejskiej Sieci Ofert Pracy, w tym zasad bezpiecznego podejmowania zatrudnienia w kraju i za granicą, identyfikacji ryzyka związanego z nieuczciwymi ofertami pracy, możliwości uzyskania wsparcia instytucjonalnego w przypadku wystąpienia zagrożeń związanych z handlem ludźmi.

Wybrane przykłady:

Zachodniopomorski Zespół ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi zorganizował konferencję pn. „Nie zatrudnij się w NieWole”, którą gościł **Uniwersytet Szczeciński** 11 czerwca. Była ona skierowana do studentów rozpoczynających wakacje. Prezentowane treści miały na celu podniesienie bezpieczeństwa ich zatrudnienia. W ramach wystąpień eksperci z Policji i Straży Granicznej omówili struktury przestępcze oraz współczesne oblicza handlu ludźmi. Przedstawiciele Państwowej Inspekcji Pracy i Wojewódzkiego Urzędu Pracy skupili się na legalności zatrudnienia oraz bezpiecznym poszukiwaniu pracy za granicą (sieć EURES), natomiast Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego wskazał punkty wsparcia funkcjonujące w regionie. Program uzupełniły prezentacje Instytutu Pedagogiki Uniwersytetu Szczecińskiego na temat dobrych praktyk w pracy z ofiarami (organizacja SOLWODI) oraz prelekcja Stowarzyszenia „DA DU” o roli wolontariatu. Ponadto, w trakcie konferencji zaprezentowano dwa krótkie filmy dotyczące zjawiska handlu ludźmi: „Nie daj się sprzedać” i „Ugrzęznąć w Polsce”.

10 grudnia w ramach II Łódzkiego Forum Praw człowieka w Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w Łodzi, odbył się panel dyskusyjny pn. „Handel ludźmi w kontekście migracji i pracy przymusowej”. W wydarzeniu prelegentami byli członkowie **Łódzkiego Zespołu ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi** oraz zaproszone ekspertki z katedry **Pedagogiki Społecznej i Resocjalizacji Uniwersytetu Łódzkiego i Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej**. 12 grudnia członkowie Łódzkiego Zespołu z KWP w Łodzi zorganizowali wydarzenie dedykowane uczniom klas maturalnych Mundurowego Liceum Ogólnokształcącego w Łodzi pn. „Godne życie, godna praca - współczesne wyzwania związane z handlem Ludźmi”. 17 października w fabryce Aktywności Miejskiej w Łodzi odbyło się seminarium pod hasłem „Wartość Ludzkiego życia. Jak przeciwdziałać handlowi ludźmi?”, które zgromadziło przedstawicieli służb, instytucji i organizacji społecznych z całego regionu. Członkowie zespołu zaprezentowali wystąpienia poświęcone ochronie praw człowieka, współpracy międzyinstytucjonalnej oraz praktyczne aspekty rozpoznawania i przeciwdziałania zjawisku handlu ludźmi.

Warta uwagi jest również inicjatywa **Wojewody Wielkopolskiego**, w ramach której przeprowadzono Wojewódzki Konkurs Plastyczny pn. „Ludzie nie są na sprzedaż” kierowany do młodzieży – uczniów szkół ponadpodstawowych województwa wielkopolskiego. Współorganizatorami konkursu byli **Wielkopolski Kurator Oświaty** oraz **Komendant Wojewódzkiej Policji** w Poznaniu oraz **Komendant Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej**. Celem konkursu było upowszechnienie wiedzy na temat zjawiska handlu ludźmi wśród młodzieży, podniesienie świadomości na temat bezpieczeństwa podczas podróży za granicą w celu podjęcia pracy zarobkowej, a także uświadomienie potrzeby informowania o tym procederze oraz walki z nim. Do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu wpłynęło 86 prac.

W 2025 roku **Śląski Urząd Wojewódzki** w Katowicach zrealizował piątą edycję konkursu plastycznego „Wakacyjna praca? #RozsądnaPraca!”, skierowanego do studentów kierunków artystycznych z terenu województwa. Inicjatywa, ogłoszona 18 marca, miała na celu edukację młodych ludzi w zakresie bezpiecznego zatrudnienia oraz profilaktykę zagrożeń takich jak praca przymusowa i handel ludźmi. Uroczyste wręczenie nagród oraz dyplomów laureatom odbyło się 22 października 2025 roku.

Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie (Wydział Spraw Cudzoziemców) realizował szereg zadań oraz inicjatyw informacyjnych, które miały charakter aktywnego przeciwdziałania handlowi ludźmi. W ramach Wydziału działają trzy punkty informacyjne, w których obywatele państw trzecich mogą uzyskać informacje na temat legalizacji pobytu i pracy. Pracownicy Wydziału zostali przeszkoleni wewnętrznie na okoliczność identyfikacji potencjalnych ofiar handlu oraz posiadają do dyspozycji zestaw kontaktów do organów i instytucji, które wspierają osoby w trudnym położeniu, w tym osoby zagrożone handlem ludźmi.

Szereg przedsięwzięć w ramach działania II.3 zrealizowały poszczególne **jednostki Policji**, spośród których można wymienić m.in.:

KWP Bydgoszcz (miernik: 377 spotkań; 18 898 uczestników):

- o zrealizowano szereg działań z urzędami pracy i instytucjami oświatowymi (np. „Toruńskie Dni Kariery”, spotkania dla obywateli Ukrainy w Mogilnie), budując świadomość zagrożenia wyzyskiem wśród 1 550 uczniów i osób poszukujących pracy;

KWP Białystok (miernik: 232 spotkania; 5 985 uczestników):

- o KMP w Białymstoku – spotkanie informacyjno-edukacyjne na terenie Ośrodka Pomocy dla Uchodźców w Białymstoku przy CARITAS, na terenie Ośrodka dla Uchodźców w Wasilkowie skierowane do osób narodowości czecheńskiej, ukraińskiej;

- KMP/KPP woj. podlaskiego – cykl spotkań edukacyjno-informacyjnych pn. „Bezpieczne wyjazdy i powroty” z młodzieżą, oraz spotkań we współpracy z Powiatowymi Urzędami Pracy, skierowanych do osób bezrobotnych;

KWP Gdańsk (miernik: 425 spotkań; 9 479 uczestników):

- 394 spotkania edukacyjno-informacyjne na temat handlu ludźmi, adresowane do uczniów klas IV-VIII szkół podstawowych, uczniów szkół ponadpodstawowych oraz grona pedagogicznego, w których wzięło udział 8 378 osób;
- 30 spotkań informacyjnych adresowanych do mieszkańców i turystów województwa pomorskiego, m.in. w punktach dla uchodźców, w urzędach pracy, w instytucjach pozapolicyjnych;
- w dniu 6 czerwca Wydział Prewencji KWP w Gdańsku zorganizował X Pomorski Dzień Otwarty dla Klas o Profilu Policyjnym, w którym wzięło udział ponad 600 uczniów. Podczas tego przedsięwzięcia funkcjonariusze Wydziału Prewencji KWP w Gdańsku wspólnie z przedstawicielami Pomorskiego Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi przeprowadzili działania edukacyjno-profilaktyczne, skierowane do uczestników, wykorzystując przy tym komiksy oraz ulotki informacyjne nt. handlu ludźmi;

KWP Gorzów Wlkp. (miernik: 656 spotkań; 18 930 uczestników):

- Wydział Prewencji KWP w Gorzowie Wlkp. zrealizował XVII edycję projektu profilaktycznego pn. „Zapobieganie handlowi ludźmi”. Celem działań było ograniczenie zjawiska handlu ludźmi na terenie województwa lubuskiego, kształtowanie świadomości wiktymologicznej młodzieży oraz ochrona mieszkańców woj. lubuskiego przed staniem się ofiarą handlu ludźmi;

KWP Katowice (miernik: 275 spotkań; 12 309 uczestników):

- prowadzono prelekcje w szkołach, bibliotekach i OHP, realizując działania „Bezpieczni w pracy i na wakacjach” oraz kampanię „Nie stań się ofiarą handlu ludźmi”;
- zastosowano niestandardowe formy edukacji, m.in. grę terenową „Pierwsze kroki w biznesie” oraz konferencję „Człowiek to nie towar”;

KWP Kielce (miernik: 240 spotkania; 8 343 uczestników):

- w jednostkach powiatowych przeprowadzono cykl prelekcji profilaktycznych z wykorzystaniem spotów MSWiA oraz materiałów „Nie jestem na sprzedaż” i „Twoje Życie Twoja Karta”. Działania edukacyjne objęły szerokie spektrum odbiorców: od uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, przez uczestników półkolonii i obozów, aż po osoby korzystające ze wsparcia instytucji zawodowych (PUP, OHP, ZDZ), pomocowych (MGOPS, bursy, świetlice) oraz placówek opiekuńczo-specjalnych (MOW, SOSW, domy dziecka). Spotkania odbywały się również w domach kultury, bibliotekach oraz podczas imprez plenerowych, takich jak Festiwal Zdrowia czy finały WOŚP. W realizację tych inicjatyw zaangażowane były komendy policji z Kielc, Buska-Zdroju, Jędrzejowa, Kazimierzy Wielkiej, Końskich, Opatowa, Ostrowca Świętokrzyskiego, Sandomierza, Skarżyska-Kamiennej, Starachowic, Staszowa oraz Włoszczowy;

KWP Kraków (miernik: 980 spotkań; 30 994 uczestników):

- działania profilaktyczne w placówkach oświatowych realizowano dwutorowo, dostosowując przekaz do wieku odbiorców. W pracy z młodszymi dziećmi skupiano się na zagrożeniach płynących z kontaktów z nieznanymi oraz nawiązywania znajomości w sieci. Starszych uczniów uwrażliwiano na ryzyko związane z niebezpiecznymi relacjami internetowymi oraz wyjazdami do pracy za granicą, w tym na zagrożenie pracą przymusową i werbowaniem do prostytucji;

KWP Lublin (miernik: 159 spotkań; 7 027 uczestników):

- działania edukacyjno-informacyjne m.in. spotkania profilaktyczne z młodzieżą w szkołach, na uczelniach wyższych, w instytucjach i zakładach pracy;

KWP Łódź (miernik: 726 spotkań; 20 798 uczestników):

- 20 listopada z okazji Międzynarodowego Dnia Praw Dziecka w Dużej Sali Obrad Urzędu Miasta Łodzi odbyło się spotkanie z młodzieżą łódzkich szkół ponadpodstawowych poświęcone zagadnieniom handlu

ludźmi. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Urząd Miasta Łodzi w ramach działań Wojewódzkiego Zespołu ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi;

- o działania edukacyjno-informacyjne m.in. spotkania profilaktyczne z młodzieżą w szkołach, na uczelniach wyższych, w instytucjach i zakładach pracy, obozach harcerskich;
- o aktywizowano dzielnicowych realizujących czynności w sprawach cudzoziemców, aby podczas sporządzania wywiadów środowiskowych z udziałem obcokrajowców, przeprowadzali z nimi rozmowy poruszające problematykę handlu ludźmi;

KWP Olsztyn (miernik: 166 spotkań; 5 822 uczestników):

- o spotkania profilaktyczno-informacyjne ze społeczeństwem;

KWP Opole (miernik: 260 spotkań; 8 399 uczestników):

- o KMP Opole i KPP Olesno: warsztaty „Nie jesteś na sprzedaż – nie daj się kupić” we współpracy z Ministerstwem Sprawiedliwości i Fundacją Czas Wolności (łącznie ponad 330 uczniów);
- o KPP Kluczbork i KPP Prudnik: działania w szkołach i internatach (łącznie 36 spotkań dla ponad 1 200 osób), współpracując z Fundacją Czas Wolności przy realizacji projektu „Nie jesteś na sprzedaż”;
- o KPP Krapkowie: 23 prelekcje dla uczniów klas VII i VIII (577 osób) oraz warsztaty dla szkół ponadpodstawowych (200 osób);
- o KPP Głubczyce: cykl 5 spotkań pod hasłem „Stop przeciwko handlowi ludźmi” dla 525 uczniów oraz kampanię informacyjną w mediach społecznościowych;
- o KPP Strzelce Opolskie: przeszkolono 640 uczniów, m.in. w liceach w Zawadzkiem i Strzelcach Opolskich oraz podczas masowego wydarzenia „Dzień Kadeta”;
- o KPP Namysłów i KPP Kędzierzyn-Koźle: Skupiono się na maturzystach i uczniach starszych klas szkół technicznych (łącznie 300 osób), omawiając mechanizmy werbowania do pracy niewolniczej i prostytucji;
- o KPP Brzeg i KPP Nysa: 9 spotkań edukacyjnych dla blisko 200 uczestników;

KWP Poznań (miernik: 543 spotkania; 27 929 uczestników):

- o jednostki KPP i KMP (m.in. w Kaliszu, Turku, Jarocinie i Wrześni) przeprowadziły cykl spotkań w szkołach średnich, technicznych i specjalnych oraz w hufcach pracy. Skupiono się na bezpiecznych wyjazdach zarobkowych i rozpoznawaniu mechanizmów handlu ludźmi, współpracując m.in. z Fundacją Czas Wolności oraz Stowarzyszeniem „Nasz bezpieczny powiat kępiński”;
- o Komendy w Chodzieży i Pile zrealizowały dedykowane szkolenia dla uczniów wyjeżdżających na międzynarodową wymianę Erasmus do Hiszpanii;
- o funkcjonariusze z Chodzieży, Kalisza oraz KWP w Poznaniu (we współpracy z PIP) przeprowadzili szkolenia dla osób poszukujących zatrudnienia w Powiatowych Urzędach Pracy, promując standardy bezpiecznej pracy w kraju i za granicą;
- o policjanci z Poznania i Obornik prowadzili akcje informacyjne w miejscach o dużym natężeniu ruchu (targowiska, jarmarki, pętle tramwajowe), dystrybuując materiały dotyczące m.in. przeciwdziałania żebractwu i handlowi ludźmi;

KWP Rzeszów (miernik: 293 spotkania; 14 619 uczestników):

- o funkcjonariusze garnizonu podkarpackiego prowadzili działania edukacyjno-informacyjne pn. „Świadomy – rozważny - bezpieczny” skierowane m.in. do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, osób szukających pracy, planujących wyjazd zagraniczny, uchodźców z Ukrainy oraz spotkania z uczniami wyjeżdżającymi na wyjazdy zagraniczne w ramach programu Erasmus+;
- o policjanci KPP w Kolbuszowej prowadzili działania informacyjne pn. „Znam swoje prawa, praca za granicą”, skierowane do uczniów ostatnich klas szkół ponadpodstawowych realizowanych wspólnie z Powiatowym Urzędem Pracy w Kolbuszowej;

KWP z/s w Radomiu (miernik: 629 spotkań; 13 980 uczestników):

- o Policjanci garnizonu mazowieckiego cyklicznie upowszechniali wiedzę nt. zjawiska handlu ludźmi wśród młodzieży szkolnej klas VII – VII i średnich szkół, osób poszukujących pracy, osób planujących wyjazdy za granicę, seniorami poprzez organizację spotkań informacyjnych np. zakupy w sieci, handel ludźmi. Podczas prelekcji przedstawiano prezentację multimedialną i filmy profilaktyczno – informacyjne o danej tematyce, np. „Historia Piotra”, „Historia Pauliny”. Rozpropagowano zakładki do książek Krajowego Centrum Interwencyjno – Konsultacyjnego dla polskich i cudzoziemskich ofiar handlu ludźmi i książeczki – komiksy pt. „Nie jesteś na sprzedaż”;

KWP Szczecin (miernik: 101 spotkań; 3 441 uczestników):

- o prelekcje w komendach miejskich i powiatowych (m.in. Szczecin, Koszalin, Kołobrzeg), skierowane głównie do uczniów szkół ponadpodstawowych;

KWP Wrocław (miernik: 317 spotkań; 4 437 uczestników):

- o prowadzono liczne spotkania wśród młodzieży szkolnej i studentów oraz osób poszukujących pracy;
- o wspólnie z Fundacją Czas Wolności na terenie garnizonu dolnośląskiego organizowane były warsztaty dla uczniów szkół ponadpodstawowych. W ramach współpracy z Dolnośląską Wojewódzką Komendą OHP organizowano warsztaty informacyjno-edukacyjne dla podopiecznych Hufców;

KSP (miernik: 463 spotkania; 14 600 uczestników):

- o funkcjonariusze Wydziału Kryminalnego wspólnie z funkcjonariuszami Wydziału Prewencji KPP w Wołominie zorganizowali 17 spotkań z zakresu działań edukacyjno-informacyjnych dla młodzieży, w których uczestniczyło łącznie 1 895 osób;

Zadanie przez cały rok realizowali również **przedstawiciele Straży Granicznej**, którzy prowadzili cykliczne działania prewencyjne o charakterze informacyjno-edukacyjnym skierowane m.in. do młodzieży szkolnej, studentów uczelni wyższych wraz z kadrą dydaktyczną. W trakcie spotkań upowszechniano wiedzę na temat handlu ludźmi, istniejących zagrożeń i obszarów wykorzystania, z naciskiem na eksploatację do pracy przymusowej. Prowadzono także działania informacyjne promujące wiedzę dotyczącą zapobiegania handlowi ludźmi, w tym sposobów unikania zagrożeń oraz metod zabezpieczenia się przed wykorzystaniem. Łącznie w 2025 r. przeprowadzono 46 spotkań, w ramach których przeszkolono ok. 4 526 uczniów i studentów.

Przykładowo, **Warmińsko-Mazurski Oddział Straży Granicznej** przeprowadził 24 spotkania, w których łącznie udział wzięło 1858 osób. Spotkania prowadzone były m.in. na terenie szkół podstawowych, licealnych, zawodowych, branżowych, podczas festynów. Koordynator ds. handlu ludźmi we współpracy z Fundacją Czas Wolności w ramach projektu "Nie jesteś na sprzedaż, nie daj się kupić" przeprowadził cykl wykładów w szkołach średnich, podczas których dystrybuowano materiały edukacyjne: książeczki "Nie jesteś na sprzedaż", zakładki i plakaty. **Podlaski Oddział Straży Granicznej** zorganizował 11 spotkań edukacyjno-prewencyjnych we współpracy z Policją (KPP Sejny, Siemiatycze) nt. przeciwdziałania handlowi ludźmi oraz profilaktyki bezpieczeństwa. Łącznie funkcjonariusze dotarli do ok. 530 odbiorców (uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz opiekunów).

W roku 2025, w związku z realizacją ww. zadania, **okręgowe inspektoraty pracy** przeprowadziły łącznie 306 działań informacyjno-szkoleniowych dla 15 773 uczniów szkół ponadpodstawowych i młodzieży akademickiej. Działania te przyjęły formę prelekcji, wykładów, szkoleń i spotkań informacyjnych organizowanych podczas wizytacji placówek oświatowych i wychowawczych. Zdecydowana większość działań edukacyjnych kierowanych do młodzieży szkolnej i studenckiej została zorganizowana przez okręgowe inspektoraty pracy w ramach programu edukacyjnego pn. „Kultura bezpieczeństwa”, który stanowi stały element działalności pokontrolnej Państwowej Inspekcji Pracy od 2006 r. Wspomniany program realizowany jest we współpracy z kuratoriami, samorządami i uczelniami i wspiera młodzież, studentów w bezpiecznym wejściu na rynek pracy. Podczas wykładów i seminariów eksperci omawiają zasady legalnego zatrudnienia, ochrony pracy oraz zagrożenia związane z pracą przymusową i handlem ludźmi. Nauczyciele mogą wnioskować o przeprowadzenie zajęć i korzystać ze szkoleń oraz wsparcia inspektorów przy ich prowadzeniu. Ponadto, inspektorzy pracy uczestniczyli w spotkaniach szkoleniowych dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy, których organizacja często odbywała się w ramach współpracy okręgowych inspektoratów pracy i Powiatowych Urzędów Pracy. W sumie w skali kraju zorganizowano 11 szkoleń dla niespełna 500 osób. Dobrym przykładem tego typu działań jest udział Okręgowego Inspektoratu Pracy w Katowicach w spotkaniach informacyjnych dla osób poszukujących pracy zorganizowanych podczas 21. Międzynarodowych Targów Bezpieczeństwa, Higieny Pracy i Ochrony Przeciwpowozarowej BHP 2025 oraz w Powiatowym Urzędzie Pracy w Rudzie Śląskiej. Spotkania te miały na celu podniesienie świadomości

uczestników w zakresie legalnego zatrudnienia oraz ochrony praw pracowniczych. Udzielane porady prawne dotyczyły m.in. zagrożeń związanych z handlem ludźmi oraz pracą przymusową, a także sposobów rozpoznawania nieuczciwych praktyk i możliwości uzyskania wsparcia w sytuacjach zagrożenia.

Zadanie realizowały także **urzędy pracy**, które przez cały rok na terenie wszystkich województw udostępniały osobom bezrobotnym i poszukującym pracy ulotki dotyczące tematyki handlu ludźmi. Ponadto na ekranach w budynkach powiatowych urzędów pracy wyświetlane były informacje, również w języku ukraińskim, jak nie stać się ofiarą handlu ludźmi oraz gdzie szukać wsparcia. Na terenie niektórych urzędów utworzono specjalne punkty informacyjno-doradcze. Na bieżąco prowadzone były również przez doradców zawodowych rozmowy z klientami, podczas których były poruszane kwestie handlu ludźmi i zagrożeń jakie ze sobą noszą. Ponadto, urzędy pracy prowadziły spotkania informacyjne z młodzieżą szkół średnich, podczas których doradcy zawodowi upowszechniali wiedzę na temat zagrożeń związanych z handlem ludźmi i nieostrożnym podejmowaniem aktywności zawodowej za granicą. Udostępniane były broszury, przewodniki, informacje i wskazówki. Informowano także młodzież o istnieniu i usługach sieci EURES.

Poniżej znajdują się inne wybrane działania przeprowadzone przez urzędy pracy:

Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu:

- o przeprowadzono kilkadziesiąt spotkań w szkołach średnich i ośrodkach wychowawczych (m.in. w Kluczborku, Kędzierzynie-Koźlu, Brzegu, Oleśnie, Nysie i Krapkowicach). Programy takie jak „Przyszłość w Twoich rękach” objęły uczniów klas maturalnych oraz młodszych (klasy VII-VIII), koncentrując się na bezpiecznej pracy sezonowej, sieci EURES oraz ryzyku handlu ludźmi;
- o w Nysie i Opolu prowadzono dedykowane punkty informacyjne dla obywateli Ukrainy (obsłużono ok. 370 osób), skupiając się na legalizacji pobytu, prawach pracowniczych i ochronie przed wyzyskiem;
- o w Namysłowie (Opolskie Inspiracje Gospodarcze) oraz w Opolu (Dni Pracodawców) edukowano przedsiębiorców w zakresie etycznego zatrudniania i przeciwdziałania pracy przymusowej;
- o w Krapkowicach spotkania dla bezrobotnych współprowadziły agencje zatrudnienia (np. ISDM Solutions), promując bezpieczne pośrednictwo pracy;

Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu:

- o cykl spotkań profilaktycznych dla studentów pracy socjalnej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza. W ramach wieloletniej współpracy z Wydziałem Socjologii przybliżono słuchaczom zasady bezpiecznego poruszania się po zagranicznym rynku pracy. Szczególny nacisk położono na ofertę sieci EURES oraz praktyczną weryfikację pracodawców i agencji zatrudnienia;

Powiatowy Urząd Pracy w Przemyślu:

- o zorganizował spotkania zatytułowane: „Młodzież w poszukiwaniu pracy” dla uczniów ostatnich klas szkół średnich, w tym jednej klasy w ramach VIII Dni Kariery Studentów i Absolwentów Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Przemyślu oraz trzech klas, podczas zajęć doradczych w I LO w Przemyślu;

Powiatowy Urząd Pracy w Tarnobrzegu:

- o zorganizował spotkanie z kobietami osadzonymi w Zakładzie Karnym w Chmielowie, podczas którego omówiono problem handlu ludźmi, który stanowi poważne zagrożenie, zwłaszcza dla osób w trudnej sytuacji życiowej, takich jak osoby bezrobotne czy opuszczające zakłady karne. Spotkaniu towarzyszyła także wypożyczona wystawa poświęcona problematyce handlu ludźmi. W spotkaniu udział wzięło łącznie 50 osadzonych kobiet;

Zadanie polegające na upowszechnieniu wiedzy nt. zjawiska handlu ludźmi wśród młodzieży szkolnej oraz osób poszukujących pracy poprzez organizację spotkań informacyjnych realizowały także przez **kuratoria oświaty**, np.:

Kuratorium Oświaty w Szczecinie:

- o współpracowało z instytucjami i służbami realizującymi zadania w obszarze przeciwdziałania handlowi ludźmi, w szczególności poprzez przekazywanie informacji do jednostek systemu oświaty oraz wspieranie inicjatyw realizowanych przez te podmioty na terenie województwa zachodniopomorskiego;
- o informowano dyrektorów szkół i placówek o możliwości realizacji działań profilaktycznych i wychowawczych, w tym zajęć edukacyjnych, spotkań informacyjnych oraz kampanii społecznych

prowadzonych przez Policję, organizacje pozarządowe oraz inne podmioty działające na rzecz przeciwdziałania handlowi ludźmi;

- o przekazano do szkół i placówek oświatowych informacje dotyczących zagrożeń związanych z handlem ludźmi, w tym materiały opracowane przez Policję, Straż Graniczną oraz inne służby i instytucje zaangażowane w przeciwdziałanie temu zjawisku. Informacje te dotyczyły m.in. form handlu ludźmi, sposobów werbunku oraz zasad bezpiecznego reagowania;

Kuratorium Oświaty w Poznaniu:

- o umieszczenie na stronie internetowej informacji dot. przeciwdziałania handlowi ludźmi oraz propagowanie informacji podczas spotkań wizytatorów oraz narad z dyrektorami placówek oświatowych.

Ponadto, w Ośrodkach Kuratorskich działających na obszarze okręgu **Sądu Okręgowego w Olsztynie** prowadzone są zajęcia podnoszące świadomość młodzieży na temat zjawiska handlu ludźmi, unikania zagrożeń z tym związanych, podejmowania właściwych kroków w przypadku, gdy stanie się ofiarą handlu ludźmi lub podejmie podejrzenie, że ktoś jest ofiarą takiego przestępstwa. W roku sprawozdawczym przeszkolono ok 50 osób.

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie:

- o Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jędrzejowie we współpracy z Komendą Powiatową Policji, Powiatowym Urzędem Pracy, Starostwem oraz szkołami i placówkami opiekuńczo-wychowawczymi zorganizowało w ramach IX Powiatowej Kampanii „Blue Heart” spotkania edukacyjne dla młodzieży w Centrum Kultury, podczas których omówiono bezpieczne wyjazdy i poszukiwanie pracy za granicą, zagrożenia pracy „na czarno” oraz dostępne formy pomocy, a następnie wyświetlono film „Urowadzona” (reż. Pierre Morel, rekomendowany przez MSWiA). Młodzieży udostępniono wystawę mobilną „Oblicza Handlu Ludźmi” oraz dystrybuowano materiały kampanii „Blue Heart”: komiks „Nie jesteś na sprzedaż”, plakaty „Zatrudnieni w NieWolę”, ulotki i broszury EURES. Szkołom przekazano również filmy edukacyjne: kampanię „Twoje Życie Twoja Karta”, „Nie jesteś towarem, jesteś człowiekiem” oraz „Nie ufaj bezgranicznie” do wykorzystania we własnych zajęciach. Łącznie zrealizowano 41 wydarzeń z udziałem 1 660 uczestników.

Podlaski Urząd Wojewódzki w Białymstoku zorganizował konkurs plastyczny pn. „Bezpieczni bo świadomi” dla dzieci ze szkół podstawowych w dwóch kategoriach wiekowych: klasy IV-VI i VII-VIII.

Na uwagę zasługuje wspólna inicjatywa **Wydziału Prewencji KWP w Białymstoku, komend miejskich i powiatowych Policji garnizonu podlaskiego, Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Białymstoku** oraz **Urzędu Marszałkowskiego** polegająca na organizacji konkursu pn. „Bezpieczna podróż w 60 sekund” dla uczniów szkół ponadpodstawowych z terenu województwa podlaskiego. Zadaniem uczestników było stworzenie rolki edukacyjnej poświęconej zasadom bezpieczeństwa podczas wyjazdów zagranicznych. Konkurs miał na celu zaangażowanie młodych ludzi w tworzenie krótkich materiałów wideo promujących świadome i bezpieczne podróżowanie. W etapie wojewódzkim nagrodzono trzy zwycięskie rolki.

Warte uwagi są działania **Instytutu Pedagogiki Uniwersytetu Szczecińskiego**, który w ramach zajęć dydaktycznych jak i wydarzeń otwartych dla szerszego grona odbiorców poruszał zagadnienia związane z handlem ludźmi. W marcu, podczas XI Tygodnia Pracy Socjalnej, zorganizował we współpracy ze Stowarzyszeniem „Feniks” dwa wykłady poświęcone handlowi ludźmi w kontekście migracji i kryzysu bezdomności, w których wzięło udział 69 osób. Przeprowadzono również cztery spotkania dydaktyczno-szkoleniowe dla 56 studentów kierunków pedagogicznych i pracy socjalnej, obejmujące rozpoznawanie zagrożeń na rynku pracy, ochronę praw pracowniczych oraz profilaktykę handlu ludźmi wśród grup szczególnie narażonych, takich jak osoby bezrobotne, byli osadzeni czy wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Straż Miejska Miasta Krakowa przeprowadziła 426 godzin zajęć profilaktycznych dla uczniów szkół ponadpodstawowych w trakcie których przedstawiono obowiązujące przepisy, zakres odpowiedzialności i aktualne zagrożenia oraz sposoby ich unikania. Jednym z zagadnień było zagrożenie handlem ludźmi (33 godziny zajęć zostało poświęconych wyłącznie problematyce związanej z handlem ludźmi).

Podkarpacka Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy zorganizowała łącznie 31 spotkań informacyjnych dla młodzieży szkolnej oraz osób poszukujących pracy nt. zjawiska handlu ludźmi w których łącznie udział wzięło 338 osób.

Realizację zadania realizowały także **organizacje pozarządowe**.

La Strada - Fundacja Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu przeprowadziła następujące spotkania:

- o 20 stycznia: wykład dla studentów Uniwersytetu Warszawskiego z kierunku Resocjalizacji (20 osób);
- o 5 marca: wykład dla studentów Uniwersytetu Warszawskiego z kierunku Bezpieczeństwa Wewnętrznego (ok. 30 osób);
- o 25 marca: spotkanie z młodzieżą Mazowieckiego Hufca OHP (30 osób);
- o 29 kwietnia: spotkanie dla słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku (50 osób);
- o 22 maja - udział w Escape Truck w Radomiu;
- o 23 czerwca - zajęcia dla uczniów 23 LO im. Marii Konopnickiej w Warszawie (40 osób);
- o 23 października: zajęcia dla uczniów SP nr 115 w Warszawie (ok. 100 osób);
- o 25 października: wykład dla studentów zrzeszonych w Międzynarodowym Stowarzyszeniu Studentów Medycyny IFMSA-Poland (ok. 50 osób);
- o 6 listopada - zajęcia dla wychowanek MOW "Dom na Szlaku" w Załuskowie (ok. 30 osób);
- o cykl wykładów dla studentów Uniwersytetu Opolskiego.

Ponadto La Strada - Fundacja Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu zorganizowała praktyki dla 16 studentek i studentów szkół wyższych (Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Uczelnia Techniczno-Handlowa im. Heleny Chodkowskiej, - Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, Uniwersytet Vizja, Katolicki Uniwersytet Lubelski, Collegium Civitas).

Warta odnotowania jest działalność **Fundacji Migrant Info Point**, która podczas realizacji porad i spotkań ostrzegała i informowała swoich podopiecznych o zagrożeniach związanych z handlem ludźmi, szczególnie podczas poszukiwania pracy, delegacji, wyjazdów zagranicznych czy wolontariackich, wymian studenckich itp.

Stowarzyszenie wolontariuszy „DADU” w ramach zajęć profilaktycznych w szkołach ponadpodstawowych – w LO nr 2 i 4 oraz Zespole Szkół Budowlanych w Szczecinie uczestniczyło 112 uczniów. Rozdano broszury, wskazano gdzie można znaleźć informacje oraz uzyskać pomoc.

II.4 Organizacja ogólnopolskiego konkursu plastycznego dla dzieci i młodzieży dotyczącego społeczeństwa informatycznego i wyzwań jakie stawia obecna era cyfrowa, szczególnie w zakresie bezpieczeństwa i zagrożeń wynikających z procederu handlu ludźmi.

Odpowiedzialni za realizację: Wojewódzkie Zespoły ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Termin: 2025 r.

Miernik: udział 13 z 16 Wojewódzkich Zespołów ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi.

W IV kwartale 2025 r. Departament Porządku Publicznego MSWiA, pełniący rolę podmiotu odpowiedzialnego za organizację oraz koordynację ogólnopolskiego konkursu plastycznego na szczeblu centralnym, podjął działania inicjujące przedmiotowe przedsięwzięcie. Wyłoniono grupę roboczą, ustalono harmonogram przebiegu konkursu oraz poprzez liczne konsultacje określono ramy organizacyjne projektu, m.in. opracowano projekt regulaminu konkursu.

Zgodnie z przyjętymi ustaleniami merytorycznymi, przeprowadzenie konkursu zaplanowano na semestr letni roku szkolnego 2025/2026. Gotowość realizacji inicjatywy na poziomie regionalnym zgłosiło 13 z 16 Wojewódzkich Zespołów ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi (dolnośląskie, kujawsko-pomorskie, lubelskie, lubuskie, łódzkie, małopolskie, mazowieckie, opolskie, podkarpackie, pomorskie, śląskie, warmińsko-mazurskie, wielkopolskie).

II.5 Organizacja obchodów Europejskiego Dnia przeciwko Handlowi Ludźmi m. in. w szkołach policyjnych i ośrodkach szkolenia Straży Granicznej oraz KWP/KSP, a także podległych im jednostkach organizacyjnych Policji oraz wśród młodzieży szkolnej, jak również organizacja konferencji.

Odpowiedzialni za realizację: członkowie Zespołu, Wojewódzkie Zespoły ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi, Komenda Główna Policji, Komenda Główna Straży Granicznej w zakresie swoich właściwości oraz szkoły Policji i Straży Granicznej.

Termin: 2025 r.

Miernik: minimum 730 wydarzeń oraz minimum 16 000 uczestników.

W ramach obchodów Europejskiego Dnia przeciwko Handlowi Ludźmi na terenie całego kraju realizowano wydarzenia edukacyjno-prewencyjne w postaci m.in.: konferencji, wykładów, warsztatów, spektakli teatralnych, projekcji filmowych, spotów radiowych, spotkań, organizacji miasteczek profilaktycznych, konsultacji z ekspertami Państwowej Inspekcji Pracy, Straży Granicznej i fundacji pomocowych, kampanii medialnych i internetowych, publikacji artykułów i informacji na stronach internetowych, apeli szkolnych, ekspozycji wystawy, realizacji projektu Escape Truck.

Szereg działań z okazji Europejskiego Dnia przeciwko Handlowi Ludźmi przeprowadziły poszczególne **jednostki Policji**, m.in.:

KWP Białystok (miernik: 65 wydarzeń, 1 849 uczestników):

- o szereg prelekcji związanych z przedmiotowym zjawiskiem uświadamiając młodzież szkolną nt. procesu werbunku, transportu, przetrzymywania i wykorzystywania ludzi w procederze handlu ludźmi na terenie miast Szczecina i Koszalina oraz powiatów choszczeńskiego, drawskiego, goleniowskiego, gryfińskiego, kołobrzesckiego, łobeskiego, myśliborskiego, polickiego, sławieńskiego, stargardzkiego, szczecińskiego, świdwińskiego i wałeckiego;

KWP Bydgoszcz (miernik: 5 wydarzeń, 300 uczestników):

- o KPP w Inowrocławiu - warsztaty w Zespole Szkół Mechaniczno-Elektrycznych w Inowrocławiu, w których udział wzięło 100 uczestników;

KWP Gdańsk (miernik: 10 wydarzeń, 714 uczestników):

- o KPP w Malborku wspólnie ze Strażą Miejską w Malborku - działania edukacyjne w Stowarzyszeniu Św. Faustyny „Fides” dla osób w kryzysie bezdomności, w których wzięły udział 54 osoby;
- o KWP w Gdańsku, wspólnie z **Fundacją Czas Wolności** z Warszawy, przygotowali **konferencję pn. „Ryzykowny Handel Ludźmi”**, podczas której zaprezentowany został przygotowany przez funkcjonariuszy Wydziału Prewencji KWP w Gdańsku półgodzinny spektakl teatralny pn. „Nie daj się kupić nie jesteś na sprzedaż” Konferencja została zorganizowana w Sali teatralnej Uniwersytetu Gdańskiego w Gdańsku w którym wzięło udział blisko 250 osób (studenci, wykładowcy, przedstawiciele: Pomorskiego Wojewódzkiego Zespołu Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi, sądu i prokuratury oraz funkcjonariusze Policji z pomorskiego garnizonu jak również funkcjonariusze Morskiego Oddziału Straży Granicznej;

KWP Katowice (miernik: 35 wydarzeń, 2 125 uczestników):

- o ekspozycja wystawy w ramach kampanii „Zatrudnieni w NieWolę”, realizowanej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Administracji we współpracy ze Strażą Graniczną i Policją, audycje radiowe;

KWP Kielce (miernik: 17 wydarzeń, 542 uczestników):

- o KPP w Staszowie - spot społeczny zawierający komunikat dotyczący numeru Krajowego Centrum Interwencyjno-Konsultacyjnego dla Ofiar Handlu Ludźmi podczas 2 spotkań z uczniami ostatnich klas szkół średnich i zawodowych w Zespole Szkół w Staszowie. W spotkaniach uczestniczyło 47 osób;

KWP Kraków (miernik: 41 wydarzeń, 1 339 uczestników):

- o organizacja stoiska edukacyjnego podczas festynu w Kryspinowie (120 uczestników) oraz publikacja informacji o obchodach na stronach internetowych jednostek Policji;

- o dedykowane spotkania dla podopiecznych OHP (Limanowa, Skomielna Biała) przed wyjazdami na praktyki zagraniczne oraz dla wychowanków placówek opiekuńczych;

KWP Lublin (miernik: 2 wydarzenia, 80 uczestników):

- o wspólnie z członkami Wojewódzkiego Zespołu ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi zorganizowano spotkanie dla klas mundurowych z lubelskich szkół. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele służb: Policji i Straży Granicznej, a także stowarzyszenia Homo Faber;

KWP Łódź (miernik: 16 wydarzeń, 360 uczestników):

- o 18 października koordynatorzy ds. handlu ludźmi w ramach prowadzonej kampanii zapewniali dyżury telefoniczne, które miały na celu udzielić wsparcia osobom zainteresowanym ww. zagadnieniem;
- o przygotowanie przez grupę teatralną z XLII LO w Łodzi (młodzież z klas mundurowych) filmowego materiału edukacyjnego i udostępnienie go na stronie łódzkiej Policji i Urzędu Wojewódzkiego;

KWP Olsztyn (miernik: 11 wydarzeń, 638 uczestników):

- o akcja informacyjno-profilaktyczna pn. „Uważaj na handel ludźmi” – spotkania oraz kolportaż materiałów informacyjnych przekazywanych uczniom szkół ponadpodstawowych;

KWP Opole (miernik: 6 wydarzenie, 390 uczestników):

- o KPP w Głubczycach wraz z uczniami Zespołu Szkół Mechanicznych w Głubczycach – przygotowanie i emisja autorskiego spotu;

KWP Poznań (miernik: 32 wydarzenia, 3 052 uczestników):

- o we współpracy z Wielkopolskim Urzędem Wojewódzkim organizacja miasteczka edukacyjno-profilaktycznego z udziałem m.in. Straży Granicznej, PIP, Służby Więziennej oraz La Strada - La Strada - Fundacji Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu i „Dziecko w Centrum”. Przedsięwzięcie skupiało się na bezpośrednich konsultacjach z ekspertami w zakresie bezpiecznych wyjazdów zagranicznych w UE/EFTA, podejmowania pracy oraz ryzyka związanego z nawiązywaniem relacji w sieci, omawiano mechanizmy działania sprawców i metody rozpoznawania ofiar, dystrybuowano materiały edukacyjne i gadzety zawierające praktyczne wskazówki oraz dane teled adresowe instytucji pomocowych. Młodzież miała możliwość udziału w grze planszowej pn.: „EURESowa gra planszowa” służącej edukacji nt. bezpieczeństwa podróżowania i podejmowania pracy w Europie;
- o KPP Jarocin - przeprowadzono akcję profilaktyczną na terenie jednej z lokalnych firm „Farmio” – zatrudniających obcokrajowców, gdzie policjanci rozpowszechniali wiedzę na temat rozpoznawania, wykrywania oraz zapobiegania przestępstwom przeciwko handlu ludźmi, a także rozdano ulotki, które zawierały informacje na ww. temat;
- o KPP w Rawiczu wspólnie z fundacją Progres – organizacja pikniku integracyjnego przy Domu Kultury skierowanego do obcokrajowców, w trakcie którego poruszono temat handlu ludźmi;

KWP z/s w Radomiu (miernik: 17 wydarzeń, 425 uczestników):

- o realizacja projektu pn. „Nowy start w Siedlcach – przeciwdziałanie handlowi ludźmi”, realizowany we współpracy z Międzynarodową Organizacją ds. Migracji oraz Domem Uchodźcy w Siedlcach;

KWP Rzeszów (miernik: 14 wydarzeń, 733 uczestników, dodatkowo ok. 2 500 uczestników obchodów XII Podkarpackiego Młodzieżowego Święta Bezpieczeństwa):

- o wspólnie z członkami Wojewódzkiego Zespołu podczas obchodów XII Podkarpackiego Młodzieżowego Święta Bezpieczeństwa organizacja w siedzibie WSPiA Rzeszowskiej Szkoły Wyższej tematycznego stoiska profilaktycznego, dystrybucja materiałów, porady. Wydarzenie pod patronatem honorowym Wojewody Podkarpackiego;

KWP Szczecin (miernik: 15 wydarzeń, 375 uczestników):

- o szereg prelekcji związanych z przedmiotowym zjawiskiem uświadamiając młodzież szkolną nt. procesu werbunku, transportu, przetrzymywania i wykorzystywania ludzi w procederze handlu ludźmi na terenie miast Szczecina i Koszalina oraz powiatów choszczeńskiego, drawskiego, goleniowskiego, gryfińskiego, kołobrzесьkiego, łobeskiego, myśliborskiego, polickiego, sławieńskiego, stargardzkiego, szczecineckiego, świdwińskiego i wałeckiego;

KWP Wrocław (miernik: 24 wydarzenia, 1 660 uczestników):

- o spotkania we współpracy z Powiatowym oraz Wojewódzkim Urzędem Pracy, z pracownikami PCPR, uczniami szkół ponadpodstawowych;
- o zrealizowano projekt filmowy w postaci 4 spotów, które w odstępie kilkudniowym udostępniano na portalach społecznościowych;

KSP (miernik: 7 wydarzeń, 450 uczestników):

- o wyświetlano spoty profilaktyczne m.in. „Nie milcz”, „Europejski Dzień przeciwko Handlowi Ludźmi - @PolskaPolicja”, „Nie daj się sprzedać – handel ludźmi”, „Bezpieczna Szkoła w Shengen” oraz dystrybuowano ulotki tj. „Nie milcz”, „Pamiętaj – zawsze możesz prosić o pomoc” oraz „Handel ludźmi”;

Wydział dw. z Handlem Ludźmi Biura Kryminalnego KGP (miernik: 1 wydarzenie, 270 uczestników):

- o wykład dla słuchaczy Centrum Szkolenia Policji w Legionowie dotyczący praktycznych aspektów zwalczania przestępstwa handlu ludźmi i przestępstw związanych. W wykładzie udział wzięło 270 osób;

Akademia Policji w Szczytnie (miernik: ponad 600 uczestników):

- o Instytut Nauk Prawnych Wydziału Bezpieczeństwa i Nauk Prawnych Akademii Policji w Szczytnie w dniach 17 i 20 października zorganizował cykl wykładów na temat przeciwdziałania handlowi ludźmi, zwalczania związanej z nim przestępczości, a także efektywnego udzielania ochrony oraz wsparcia ofiarom. Celem inicjatywy było podniesienie świadomości, poszerzenie wiedzy i kompetencji funkcjonariuszy Policji. W przedsięwzięciu udział wzięło ponad 600 osób - studentów, słuchaczy, funkcjonariuszy oraz pracowników Akademii;

Szkoła Policji w Katowicach (miernik: 2 wydarzenia, 110 uczestników):

- o 14 października - prelekcja dla słuchaczy szkolenia zawodowego podstawowego pt. „Migracja w kontekście europejskim i globalnym, handel ludźmi z perspektywy działań IOM ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń, z którymi mierzą się uchodźcy z Ukrainy”. Prowadzona przez przedstawicielkę IOM, udział wzięło 90 osób;
- o października Zakład Służby Kryminalnej Szkoły Policji w Katowicach zorganizował spotkanie pod hasłem „Handel ludźmi to nie fikcja”, poświęcone przeciwdziałaniu, ujawnianiu i zwalczaniu tego przestępstwa. Prelekcję poprowadzili nauczyciele policyjni Zakładu Służby Kryminalnej oraz Pełnomocnik Komendanta szkoły Policji w Katowicach do spraw Ochrony Praw Człowieka. W spotkaniu udział wzięło 20 osób;

Szkoła Policji w Pile (miernik: 2 wydarzenia, 137 uczestników):

- o zajęcia fakultatywne dla słuchaczy Szkoły Policji w Pile nt. „Milczący głos sprzedanych”, w których uczestniczyło 87 słuchaczy;
- o na zaproszenie Akademii Nauk Stosowanych im. Stanisława Staszica w Pile wykładowcy Zakładu Kryminalnego Szkoły Policji w Pile przeprowadzili wykład nt. Zagrożeń i przeciwdziałania handlowi ludźmi, w zajęciach uczestniczyło 50 studentów. (II i III rok, kierunek: Kryminalistyka z Kryminologią, Katedra Kryminalistyki);

Szkoła Policji w Słupsku (miernik: 2 wydarzenia, 434 uczestników):

- o wykład nt. handlu ludźmi, w którym uczestniczyło 274 słuchaczy oraz 147 uczniów lokalnych szkół mundurowych (Zespołu Szkół Mundurowych w Słupsku, Akademickiego LO oraz Zespołu Szkół Mechanicznych i Logistycznych w Słupsku). Omówiono specyfikę zjawiska w Polsce, system walki z tym procederem oraz procedury wynikające z Zarządzenia nr 14 KGP i Algorytmu postępowania policjanta w przypadku ujawnienia przestępstwa;

Działania **ośrodków szkoleniowych Straży Granicznej** w ramach obchodów Europejskiego Dnia przeciwko Handlowi Ludźmi obejmowały:

Wyższa Szkoła Straży Granicznej w Koszalinie:

29 października Wyższa Szkoła Straży Granicznej w Koszalinie, pod honorowym patronatem MSWiA, we współpracy z La Strada - Fundacją Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu, Politechniką Koszalińską i Centrum Kultury 105, przeprowadziła wydarzenie w którym udział wzięło 267 studentów. Program obejmował projekcję filmu „Blizny”, czytanie historii ofiar, wykład „Oblicza współczesnego handlu ludźmi”, panel dyskusyjny

z Zakładem Operacyjno-Rozpoznawczym WSSG oraz ankietę świadomości o handlu ludźmi. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele: Zarządu Operacyjno-Śledczego KGSG, Morskiego Oddziału SG, Zarządu ds. Cudzoziemców KGSG, Sądownictwa i Prokuratury, KMP w Koszalinie, Szkoły Policji w Słupsku, Urzędu Miasta w Koszalinie, PCPR, CUS, Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołobrzesckiej oraz kadry naukowej Politechniki Koszalińskiej i PANS w Koszalinie. Patronat medialny objęły Polskie Radio Koszalin i Telewizja Kablowa Max.

Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie:

Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie zrealizowało kampanię informacyjną wśród słuchaczy (plakaty, foldery, notatki informacyjne pn. „Współczesne niewolnictwo, które może być bliżej niż myślisz” oraz Potrzebujesz pomocy?). Funkcjonariusze SG jako prelegenci wzięli udział w 5 konferencjach dla ok. 1 307 osób. Kluczowym wydarzeniem była: konferencja w Wyższej Szkole Administracji i Biznesu im. E. Kwiatkowskiego pn. „Świadomość zagrożeń kluczem dla bezpieczeństwa -przeciwdziałanie zjawisku handlu ludźmi” oraz debata organizowana przez Pomorski Wojewódzki Zespół ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi i KMP w Gdyni z udziałem ekspertów SG, Policji, Prokuratury, NGO i instytucji publicznych.

W ramach współpracy z Zespołem i lokalnymi mediami treści edukacyjne opublikowały strony: Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, Morskiego Oddziału SG, KWP w Gdańsku, Ośrodków Pomocy Społecznej (Gdańsk, Gdynia, Sopot), Centrum Wsparcia Imigrantów i Imigrantek, WUP w Gdańsku, Okręgowego Inspektoratu Pracy w Gdańsku oraz Stowarzyszenia OVUM w Gdyni. Dodatkowo 23 października 2025 r. na Uniwersytecie Gdańskim (konferencja „Nie daj się kupić...”) funkcjonariusz SG wygłosił referat, udzielił wywiadów i zaprezentował wystawę mobilną „Współczesne oblicza handlu ludźmi”. Podczas działań dystrybuowano ulotki o wsparciu KCIK oraz komiks „Nie jesteś na sprzedaż”.

Warte odnotowania są inicjatywy następujących podmiotów:

Urząd Miasta Łodzi w ramach działań Wojewódzkiego Zespołu ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi w dniu 20 listopada z okazji Międzynarodowego Dnia Praw Dziecka oraz Europejskiego Dnia Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi w Dużej Sali Obrad Urzędu Miasta Łodzi zorganizował spotkanie z młodzieżą łódzkich szkół ponadpodstawowych poświęcone zagadnieniom handlu ludźmi. Uczestnicy wysłuchali serii wystąpień ekspertów- członków Zespołu, którzy przybliżyli im najważniejsze aspekty związane z prawami człowieka i zjawiskiem handlu ludźmi.

Podlaski Urząd Wojewódzki w Białymstoku wraz z Wojewódzkim Zespołem do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi zorganizował Konferencję pn. „Świadomi –Bezpieczni - Wolni” skierowaną do młodzieży ostatnich klas szkół ponadpodstawowych z województwa podlaskiego. Program obejmował cztery warsztaty (Koło Fortuny - prowadzący Komenda Miejska Policji i Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Białymstoku; Co to jest handel ludźmi - prowadzący La Strada - Fundacji Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu; Poznaj EURES – prowadzący WUP w Białymstoku i Wrocławiu; Gra terenowa - organizator Komenda Wojewódzka Policji w Białymstoku i Podlaski oddział Straży Granicznej w Białymstoku). Jednym z tematów był wykład pn. „Pracuję legalnie” przeprowadzony przez inspektora pracy. W wydarzeniu udział wzięło 204 uczniów oraz 40 nauczycieli z 27 szkół województwa podlaskiego.

Z inicjatywy **Lubuskiego Wojewódzkiego Zespołu ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi** 17 października w Lubuskim Urzędzie Wojewódzkim, odbyła się konferencja pn. „Młodzi na rynku pracy – szanse i zagrożenia a zjawisko handlu ludźmi”. Organizatorem konferencji był Wojewoda Lubuski i Lubuski Kurator Oświaty. Uczestnikami konferencji byli przedstawiciele szkół podstawowych i ponadpodstawowych (pedagog, psycholog, wychowawca, doradca zawodowy), przedstawiciele urzędów pracy oraz członkowie Wojewódzkiego Zespołu. W konferencji uczestniczyło 107 osób.

Caritas Diecezji Kieleckiej/Centrum Interwencji Kryzysowej:

W ramach obchodów w Schronisku dla kobiet Caritas, przeprowadzono prelekcje na temat zagrożeń jakie niosą wyjazdy za granicę oraz poszukiwań pracy za pośrednictwem nielegalnych agencji zatrudnienia lub os. fizycznych. W spotkaniu udział wzięło 12 uczestniczek.

Kuratorium Oświaty w Białymstoku w ramach obchodów opublikowało na stronie urzędu apele Podlaskiego Kuratora Oświaty do dyrektorów szkół i placówek, promujące bezpieczne zachowania oraz kampanię „Krajowego Planu Działań Przeciwko Handlowi Ludźmi na lata 2025-2027”. Zwrócono się także z prośbą o zamieszczenie w szkołach i placówkach informacji o zagrożeniach handlu ludźmi oraz instytucjach udzielających pomocy pokrzywdzonym, dyrektorów szkół i przedszkoli poproszono o działania edukacyjne ukierunkowane na zwiększenie bezpieczeństwa dzieci, w tym znajdujących się pod opieką dorosłych w miejscach ogólnie

dostępnych, które często nie postrzegają kontaktu z osobą obcą jako zagrożenie. Zobowiązano dyrektorów do zamieszczenia informacji o zagrożeniach i instytucjach pomocowych oraz do edukacji dzieci w zakresie kontaktu z obcymi w miejscach publicznych. Zwrócono uwagę na przypominanie zasad bezpieczeństwa przed wycieczkami szkolnymi. Uczniów i rodziców zachęcano do zapoznania się z materiałami na portalu gov.pl/web/handel-ludźmi, m.in. broszurą „Nie daj się oszukać przygotuj się do wyjazdu” oraz publikacją „Handel kobietami – Przewodnik dla ofiar i organizacji pomocowych”.

Kuratorium Oświaty w Lublinie z inicjatywy Wojewódzkiego Zespołu ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi zorganizowało 17 października w siedzibie Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie spotkanie pn. „Przyszłość w Twoich rękach. Świadoma młodzież przeciwko handlowi ludźmi”. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele służb: Policji Straży Granicznej, a także Stowarzyszenia Homo Faber. Podczas spotkania młodzież zapoznała się z problemem procederu handlu ludźmi, a w dalszej części konferencji uczniowie wzięli udział w panelu dyskusyjnym. W trakcie spotkania miały miejsce pokazy filmów na temat handlu ludźmi. Łącznie udział wzięło 60 uczniów szkół ponadpodstawowych klas mundurowych.

15 października **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolnie** zorganizowało w **Powiatowym Urzędzie Pracy w Kolnie** przy współpracy z **Komendą Powiatową Policji w Kolnie** spotkanie profilaktyczne o charakterze informacyjno - edukacyjnym na temat przeciwdziałania handlowi ludźmi. Wydarzenie połączono z wystawą plakatów przedstawiających tematykę handlu ludźmi.

II. 6 Upowszechnianie wiedzy i narzędzi mających na celu identyfikację i ochronę dzieci przed wykorzystywaniem i wyzyskiwaniem seksualnym w turystyce w ramach standardów ochrony małoletnich.

Odpoowiedzialni za realizację: Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę przy wsparciu Ministerstwa Sportu i Turystyki, Ministerstwa Sprawiedliwości i Komendy Głównej Policji w zakresie swoich właściwości.

Termin: 2025 r.

Mierniki: 10 szkoleń (192 uczestników).

Zgodnie z obowiązującym prawem, wiele branż zaangażowanych w realizację zadań na rzecz małoletnich, w tym branża turystyczna, czy piecza zastępcza mają obowiązek wdrożenia „Standardów ochrony małoletnich”, które mają chronić dzieci przed krzywdzeniem i wprowadzać zasady reagowania w przypadku otrzymania informacji o krzywdzeniu małoletniego. Dzięki inicjatywie i współpracy **Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę** z branżą hotelarską, w roku sprawozdawczym przeprowadzono 10 szkoleń dla pracowników i kadry menedżerskiej hoteli z zakresu standardów ochrony dzieci, w których udział wzięło 192 osoby. Hotele, w których prowadzono szkolenia należały do grupy Accor i Orbis i były zlokalizowane w całej Polsce.

Ponadto, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę przeprowadziła szereg spotkań informacyjnych, podczas których prezentowała treści dotyczące problemu krzywdzenia dzieci, w tym wykorzystania seksualnego, handlu ludźmi oraz tego, jak można rozpoznawać symptomy krzywdzenia i interweniować.

- marzec 2025 – webinar dla Zagród Edukacyjnych (2 godz.) dot. standardów ochrony dzieci w turystyce, łączna liczba uczestników to ok. 45 osób z całej Polski;
- listopad 2026 – szkolenie z zakresu „Standardów ochrony małoletnich” dla opiekunów pieczy zastępczej dzieci ukraińskich w Polsce, łączna liczba przeszkolonych to ok. 39 osób;
- od czerwca 2025 do stycznia 2026 – 27 warsztatów dla przebywających w polskiej pieczy dzieci ukraińskich, z zakresu cyberprzemocy, w tym handlu ludźmi, łączna liczba przeszkolonych dzieci w wieku od 13 do 18 lat to 292 osób;
- od listopada 2025 do stycznia 2026 – 12 webinarów dla opiekunów i rodziców dzieci ukraińskich z zakresu zagrożeń w sieci, w tym handlu ludźmi -, łączna liczba uczestników z całej Polski to 91 osób.

Warto podkreślić, że przedstawicielki Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę w roku sprawozdawczym przewodniczyły kilku grupom roboczym przy Zespole do Spraw Ochrony Małoletnich działającym przy Ministerstwie Sprawiedliwości, zajmujących się analizą realizacji Krajowego Planu Przeciwdziałania Przestępstwom Przeciwko Wolności Seksualnej i Obyczajności na Szkodę Małoletnich.

Ponadto, w analizowanym okresie z ramienia Policji zrealizowano łącznie 71 wydarzeń edukacyjnych, w których uczestniczyło 3 705 osób związanych z branżą hotelarską i turystyczną. Działania te miały na celu zwiększenie bezpieczeństwa w sektorze usług turystycznych oraz uwrażliwienie personelu na zjawisko handlu ludźmi i wyzysku seksualnego i przyczyniły się do budowania sieci współpracy między Policją, a sektorem prywatnym, co jest kluczowe dla skutecznego identyfikowania i reagowania na przypadki handlu ludźmi w miejscach wypoczynku i rekreacji. Kluczowe obszary działań:

- o szkolenie przyszłych kadr (uczniowie techników hotelarstwa, studenci) oraz obecnych pracowników branży, w tym personelu ośrodków wypoczynkowych i opiekunów grup zorganizowanych (m.in. w Sielpi i Brzegu);
- o działania realizowane we współpracy z Urzędami Pracy, MOPS, oraz Kuratoriami Oświaty, co pozwoliło na szerokie dotarcie do osób poszukujących pracy w turystyce oraz pracowników socjalnych;
- o szczególny nacisk na rozpoznawanie symptomów krzywdzenia dzieci (wyzysk seksualny w turystyce) oraz bezpieczne pośrednictwo pracy;
- o bezpośrednie debaty społeczne i konferencje (np. w Świętochłowicach), kampanie w mediach społecznościowych oraz materiały multimedialne (filmy profilaktyczne, komiksy).

Przykładowo:

- o KMP Kielce: 9 kwietnia w Centrum Tradycji i Turystyki w Bielinach przeprowadzono spotkanie edukacyjne dla 35 osób na temat zagrożeń dzieci w turystyce, w tym wykorzystywania seksualnego;
- o KPP Końskie: w sierpniu zrealizowano cykl 10 spotkań informacyjnych dla personelu i opiekunów kolonii w Ośrodku Wypoczynkowym w Sielpi (łącznie 289 osób);
- o KWP zs. w Radomiu: dzielnicowi oraz profilaktycy z Mławy przeprowadzili zajęcia dla uczniów klas średnich o profilu hotelarskim. Tematykę handlu ludźmi przybliżano poprzez prezentacje oraz filmy „Historia Piotra” i „Historia Pauliny”. Rozpowszechniono także materiały Krajowego Centrum Interwencyjno-Konsultacyjnego dla Ofiar Handlu Ludźmi (KCIK). Przeszkolono 46 osób z branży hotelarsko-turystycznej;
- o KWP Wrocław: w ramach wdrażania standardów ochrony małoletnich funkcjonariusze zorganizowali 5 spotkań edukacyjnych dotyczących ochrony dzieci przed wyzyskiem seksualnym w turystyce, w których udział wzięło 58 osób.

II.7 Wzmocnienie współpracy z instytucjami organizującymi targi pracy celem upowszechnienia wiedzy o handlu ludźmi oraz popularyzacji zasad postępowania, które służą minimalizacji ryzyka wystąpienia tego zjawiska.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Wojewódzkie Zespoły ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi, wojewódzkie i powiatowe urzędy pracy, Ochotnicze Hufce Pracy oraz zainteresowane instytucje, a także Komenda Główna Policji i Komenda Główna Straży Granicznej, w zakresie swoich właściwości.

Termin: 2025 r.

Miernik: minimum 164 instytucje organizujące targi pracy oraz minimum 163 targi pracy.

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w 2025 r. rozstrzygnęło konkurs w ramach FERS (Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027) dotyczący wspierania uczciwej rekrutacji cudzoziemców do pracy w Polsce, jako partnera projektu wybierając **Międzynarodową Organizację ds. Migracji**. Realizacja projektu rozpocznie się w 2026 r. Projekt zakłada m.in. zorganizowanie we współpracy z różnymi instytucjami z Polski i wybranych państw pochodzenia migrantów targów pracy dla osób zainteresowanych przyjazdem do Polski.

W realizację zadania polegającego na wzmocnieniu współpracy z instytucjami organizującymi targi pracy celem upowszechnienia wiedzy o handlu ludźmi angażowały się poszczególne jednostki Policji, m.in.:

KWP Białystok (miernik: 6 instytucji organizujących targi pracy z którymi nawiązano współpracę oraz 6 targów pracy przy których nawiązano współpracę):

- KMP w Łomży – organizacja stoisk profilaktycznych podczas targów pracy organizowanych przez Akademię Łomżyńską, III Liceum Ogólnokształcące im. Żołnierzy Obwodu Łomżyńskiego AK w Łomży oraz Powiatowy Urząd Pracy w Łomży;
- KPP w Bielsku Podlaskim – spotkanie z osobami bezrobotnymi zarejestrowanymi w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bielsku Podlaskim oraz organizacja stoiska profilaktycznego podczas rajdu samochodowego w Bielsku Podlaskim;
- KPP w Kolnie – organizacja stoisk profilaktycznych zorganizowanych w Zespole Szkół Technicznych w Kolnie oraz na terenie Powiatowego Urzędu Pracy w Kolnie;
- KPP w Zambrowie – udział w targach pracy w siedzibie Miejskiego Ośrodka Kultury w Zambrowie.

KWP Bydgoszcz (miernik: 11 instytucji organizujących targi pracy z którymi nawiązano współpracę oraz 0 targów pracy przy których nawiązano współpracę):

- KMP Grudziądz - współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy oraz Ośrodkiem Szkolenia i Wychowania OHP w Grudziądzu;
- KPP Inowrocław - współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy (targi pracy w Zespole Szkół Budowlanych w Inowrocławiu);
- KMP Włocławek - współpraca z Wojewódzkim Urzędem Pracy ;
- KPP Mogilno - współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy;

KWP Gdańsk (miernik: 6 instytucji organizujących targi pracy z którymi nawiązano współpracę oraz 6 targów pracy przy których nawiązano współpracę):

- w październiku w ramach współpracy KWP w Gdańsku z Gdańskim Urzędem Pracy, podczas Festiwalu Pracy i Aktywności Seniorów funkcjonariusze Wydziału Prewencji na stoisku profilaktycznym prowadzili między innymi działania edukacyjno-informacyjne nt. handlu ludźmi oraz informowali o instytucjach udzielających wsparcia ofiarom handlu ludźmi. Działania skierowane były zarówno do pracodawców, jak i seniorów poszukujących pracy czy wyjeżdżających za granicę;
- udział w Powiatowych Targach Pracy w Pucku zorganizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Pucku - KPP w Pucku;
- udział w Powiatowych Targach Pracy w Malborku zorganizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Malborku - KPP w Malborku;
- udział w Targach Pracy organizowanych przez Urząd Pracy w Sztumie - KPP w Sztumie;

KWP Lublin (miernik: 2 instytucje organizujących targi pracy z którymi nawiązano współpracę oraz 2 targi pracy przy których nawiązano współpracę):

- udział w Targach Pracy i Edukacji „Kształcenie – Rozwój – Przyszłość” organizowanych przez Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP w Białej Podlaskiej oraz w III Białskich Targach Pracy organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Białej Podlaskiej - KMP w Białej Podlaskiej;

KWP Kielce (miernik: 3 instytucje organizujące targi pracy z którymi nawiązano współpracę oraz 3 targi pracy przy których nawiązano współpracę):

- udział w Targach Pracy i Praktyk – funkcjonariusze z KWP w Kielcach przeprowadzili trzy spotkania, w których poruszali problematykę współczesnego niewolnictwa, pracy przymusowej, wyzysku seksualnego, zmuszanie do żebractwa, a także wyłudzenie świadczeń czy dokumentów. Spotkania skierowane do osób szukających pracy w kraju jak i za granicą. Łącznie udział wzięło 400 osób.

KWP Kraków (miernik: 22 instytucje organizujące targi pracy z którymi nawiązano współpracę oraz 10 targów pracy przy których nawiązano współpracę):

- Szkolenie warsztatowe pn. „Współczesne Oblicza Handlu Ludźmi” skierowane do pracowników Wojewódzkiego Urzędu Pracy, Powiatowych Urzędów Pracy oraz Ochotniczych Hufców Pracy z terenu województwa małopolskiego;
- udział w Powiatowych Targach Pracy i Edukacji w Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Skłodowskiej Curie w Andrychowie - KMP w Wadowicach;

- o udział w targach pracy i edukacji zorganizowanej przez Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego - KPP w Krakowie;
- o udział w „Targach Pracy i Edukacji” zorganizowanych przez Starostwo Powiatowe w Miechowie - KPP w Miechowie;
- o w ramach współpracy z Ochotniczymi Hufcami Pracy, funkcjonariusz KPP w Wadowicach przeprowadził spotkanie edukacyjne z wychowankami OHP w Wadowicach, którego tematem były „Wyjazdy zagraniczne - bezpieczeństwo osób we Włoszech. Zjawisko handlu ludźmi”;
- o udział w zorganizowanych przez Starostę Bocheńskiego oraz PUP w Bochni targach pracy służb mundurowych pn. „Służba z pasją, praca z misją”, gdzie w ramach prowadzonego stoiska profilaktycznego poruszane były kwestie związane z handlem ludźmi, a także z zasadami postępowania, które mają służyć minimalizacji ryzyka wystąpienia tego zjawiska, dystrybucja materiałów;
- o udział w Targach Pracy i Przedsiębiorczości pn. „Majówka z pracą” w Tauron Arena Kraków, organizacja z Powiatowym Urzędem Pracy w Krakowie trzech spotkań edukacyjno - informacyjnych pn. „Praca za granicą Polski – jak nie stać się ofiarą handlu ludźmi - KMP w Krakowie;

KWP Łódź (miernik: 19 instytucji organizujących targi pracy z którymi nawiązano współpracę oraz 13 targów pracy przy których nawiązano współpracę):

- o udział także w Targach Pracy organizowanych przez Urzędy Pracy oraz szkoły ponadpodstawowe. Rozdysponowane zostały materiały informacyjne dotyczące zjawiska handlu ludźmi: ulotki, plakaty, broszury. W ramach współpracy z Urzędami Pracy, policjanci brali udział w spotkaniach edukacyjno – informacyjnych z osobami poszukującymi zatrudnienia. Podczas spotkań, policjanci uświadamiali słuchaczom, na jakie zagrożenia, związane wyzyskiem i pracą przymusową, mogą być narażeni;

KWP z/s w Radomiu (miernik: 10 instytucji organizujących targi pracy z którymi nawiązano współpracę oraz 12 targów pracy przy których nawiązano współpracę):

- o Targi Zawodowo – Edukacyjne „Małe miejscowości – duże horyzonty”;
- o XIX Siedleckie Targi Pracy, zorganizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Siedlcach;
- o Targi Zawodowo – Edukacyjne „Małe miejscowości – duże horyzonty” zorganizowane przez Uczelnię Lingwistyczno - Techniczną w Przasnyszu i Edukacyjny Inkubator Przedsiębiorczości w Zdziwioju Nowym;
- o „Targi Edukacji i Pracy” w ramach współpracy z PUP w Ciechanowie;

KWP Olsztyn (miernik: 12 instytucji organizujących targi pracy z którymi nawiązano współpracę oraz 12 targów pracy przy których nawiązano współpracę):

- o udział w zorganizowanych przez Prezydenta Miasta Elbląg oraz Powiatowy Urząd Pracy w Elblągu oraz Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP w Elblągu Elbłaskich Targach Pracy - KMP Elbląg;
- o udział w promocji służb mundurowych i unikaniu zagrożeń podczas poszukiwań pracy przez młodych ludzi w „Miasteczku zawodów” organizowanych przez Zespół Placówek Szkolno – Wychowawczych, w wydarzeniu brały udział wszystkie szkoły podstawowe i ponadpodstawowe z całego powiatu iławskiego - KPP Iława;

KWP Opole (miernik: 7 targów pracy, z którymi nawiązano współpracę):

- o KPP w Brzegu udział w Powiatowych Targach Pracy, organizowanych przez starostwo powiatowe Brzegu, urząd pracy;
- o Transgraniczne Targi Pracy i Giełdy Edukacji, zorganizowane przez urząd pracy, które odbyły się w ratuszu Miejskim w Głubczycach;
- o Udział w Targach Pracy i Edukacji w Strzelcach Opolskich targach pracy, organizowanych przez urząd pracy, Ochotnicze Hufce Pracy w Kluczborku, Zespół Szkół Mechanicznych i Zespół Szkół Rolniczych w Namysłowie;

KWP Poznań (10 targów pracy, z którymi nawiązano współpracę):

- o KMP w Kaliszu: Akademickie Targi Pracy, Dzień z Biurem Karier oraz Noc Zawodowców;

- KMP w Lesznie: Targi Pracy i Praktyk Zawodowych w Akademii Nauk Stosowanych w Lesznie (dystrybucja ulotek);
- KPP w Ostrowie Wielkopolskim: Targi Pracy organizowane przez PUP Ostrów Wlkp. w Arenie Ostrów;
- KPP w Środzie Wlkp.: Targi Pracy (rozdawanie ulotek profilaktycznych);
- KMP w Koninie: Targi Pracy w ANS w Koninie oraz II LO w Koninie;
- KPP w Chodzieży: Targi Pracy w Szamocinie (Hala Concordia) oraz targi edukacyjne w Prywatnym Zespole Szkół w Chodzieży;
- KPP w Pleszewie: Targi Pracy dla młodzieży i osób poszukujących zatrudnienia;
- KPP w Pile: Targi Pracy „Noc Zawodowców” organizowane przez CWRKDiZ w Pile;
- KPP w Krotoszynie: Targi Pracy organizowane przez PUP oraz ZSTiO w Krotoszynie;
- Wydział Prewencji KWP w Poznaniu: Targi Edukacyjne i Senioralne; we współpracy z OIP w Poznaniu (PIP) promowano projekt „Identyfikacja ofiar handlu ludźmi...”;
- KPP w Szamotułach: Powiatowe Targi Pracy w Zespole Szkół nr 3 w Szamotułach;
- KPP w Ostrzeszowie - współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy oraz Zakładem Ubezpieczeń Społecznych w Ostrzeszowie;
- KPP w Wągrowcu –współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy i Zakładem Ubezpieczeń Społecznych w Wągrowcu, celem upowszechnienia wiedzy nt. handlu ludźmi;
- KPP w Kole - współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy oraz Zakładem Ubezpieczeń Społecznych w Kole, w celu upowszechnienia wiedzy na temat handlu ludźmi wśród osób bezrobotnych;

KWP Rzeszów (miernik: 12 instytucji organizujących targi pracy z którymi nawiązano współpracę oraz 6 targów pracy przy których nawiązano współpracę):

- udział w targach pracy organizowanych w Zespole Szkół Drogowo – Geodezyjnych i Licealnych przez Starostwo Powiatowe w Jarosławiu - KPP w Jarosławiu;
- udział w targach pracy zorganizowanych w Zespole Szkół Technicznych przez Powiatowy Urząd Pracy w Leżajsku organizując tematyczne stoisko - KPP w Leżajsku;
- udział w Jasielskich Targach Pracy zorganizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Jaśle w partnerstwie z Cechem Rzemiosł Różnych w Jaśle oraz Jasielskim Stowarzyszeniem Przedsiębiorców - KPP w Jaśle;
- udział w targach pracy organizowanych w Zespole Szkół w Nienadowej przez Powiatowy Urząd Pracy w Przemyślu i Starostwo Powiatowe w Przemyślu - KMP w Przemyślu;
- udział w targach pracy organizowanych przez Starostwo Powiatowe w Stalowej Woli, Powiatowy Urząd Pracy i Urząd Miasta w Stalowej Woli - KPP w Stalowej Woli;
- udział w targach pracy organizowanych przez Państwową Akademię Nauk Stosowanych w Tarnobrzegu, podczas których rozmawiali z uczestnikami na temat handlu ludźmi oraz wyjazdów za granicę w celach zarobkowych. W trakcie targów funkcjonariusze rozdawali ulotki dotyczące handlu ludźmi - KMP w Tarnobrzegu;

KWP Wrocław (miernik: 0 instytucji organizujących targi pracy z którymi nawiązano współpracę oraz 34 targi pracy przy których nawiązano współpracę);

KSP (miernik: 0 instytucji organizujących targi pracy z którymi nawiązano współpracę oraz 4 targi pracy przy których nawiązano współpracę).

Warte odnotowania są inicjatywy realizowane m.in. przez następujące podmioty:

Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie uczestniczył w 5 targach pracy w 2025 roku: w Pisz (4 kwietnia), Elblągu (9 kwietnia i 15 maja), Olsztynie – VII Olsztyńskie Targi Pracy (9 kwietnia) oraz na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim (14 maja). Uczestnikom prezentowano oferty pracy z sieci EURES oraz udzielano informacji na temat bezpiecznych i legalnych wyjazdów do pracy za granicę, w tym problematyki handlu ludźmi.

Dolnośląski Urząd Pracy zorganizował 38 Targów Pracy. Spotkania realizowano w placówkach oświatowych i uczelniach: m.in. w Głogowie, Lubinie, Jaworze, Jeleniej Górze (KANS, UE), Wałbrzychu oraz Wrocławiu (AWF, ZSE-A, ANS), Centrach OHP: w Legnicy, Polkowicach i Wołowie, Powiatowych Urzędach Pracy: w Polkowicach, Strzelinie, Środzie Śląskiej, Lubinie, Kłodzku, Wrocławiu, Świdnicy i Jeleniej Górze, Targi EURES, Kariera 50Plus, Targi w Świdnicy, Kłodzku i Wałbrzychu (WSSE), instytucjach publicznych: Dolnośląski Urząd Wojewódzki oraz PFRON.

Doradcy EURES z **Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie** aktywnie uczestniczyli w szeregu targów pracy. Wydarzenia te obejmowały "22 Środkowopomorskich Targach Pracy GlobalLogic Job Fair 2025 w Koszalinie, „Boost Your Career with EURES 2025”, EDU DAY w Szczecinku. Dodatkowo, WUP współorganizował z powiatowym Urzędem Pracy VI Targi Pracy i Edukacji w Kamieniu Pomorskim oraz wraz z OHP II Targi Pracodawców w Zespole Szkół nr 10 w Koszalinie.

Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku 15 spotkań gdzie promował usługi EURES oraz informował o zagrożeniu jakie niesie ze sobą handel ludźmi. **Okręgowy Inspektorat Pracy w Rzeszowie** popularyzował i upowszechniał wiedzę o handlu ludźmi wśród uczestników targów pracy – około 20 zainteresowanych odwiedziło stoiska Okręgowego Inspektoratu Pracy.

Doradca EURES i doradcy zawodowi **Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie** uczestniczyli w 11. wydarzeniach, w których udział wzięło łącznie 5000 osób: Europejskich Targach Pracy WorkExpo, Jarosławskich, Jasielskich, Leżajskich oraz Tarnobrzeskich Targach Pracy, a także w edycjach na PANS w Krośnie, Uniwersytecie Rzeszowskim, Politechnice Rzeszowskiej (NETWORKPOWER), w Mielcu oraz Stalowej Woli. Podczas spotkań promowano bezpieczną mobilność zawodową, informowano o zagrożeniach związanych z wyjazdami oraz dystrybuowano materiały EURES dotyczące legalnego zatrudnienia sezonowego.

Powiatowe Urzędy Pracy w województwie opolskim wraz z przedstawicielami OIP przeprowadziły cykl akcji profilaktycznych podczas regionalnych targów pracy, obejmując edukacją blisko 700 osób. Działania skupiały się na bezpieczeństwie pracy za granicą i przeciwdziałaniu handlowi ludźmi poprzez: udział w Strzeleckich Targach Pracy i Edukacji (50 uczestników) oraz Transgranicznych Targach Pracy w Głubczycach (149 osób), targach organizowanych przez OHP w Kluczborku (300 osób), w II edycji wydarzenia „Odkrywaj, ucz się, baw się” w Kluczborku (200 osób). Podczas spotkań wykorzystywano prezentacje tematyczne oraz dystrybuowano materiały edukacyjne, m.in. ulotki „Pamiętaj, zawsze możesz prosić o pomoc” oraz komiks „Nie jesteś na sprzedaż”.

Powiatowy Urząd Pracy w Tarnobrzegu rozdysponowywał materiały informacyjno-edukacyjne dot. obszaru handlu ludźmi podczas Targów Pracy i Edukacji zorganizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Tarnobrzegu, Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP w Tarnobrzegu oraz Państwową Akademię Nauk Stosowanych im. prof. Stanisława Tarnowskiego.

Przedstawiciele **Pomorskiego Wojewódzkiego Zespołu ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi** uczestniczyli w Festiwalu Pracy i Aktywności Seniorów, który odbyły się w Amber Expo w Gdańsku. Podczas Targów członkowie Zespołu prowadzili akcję informacyjną dotyczącą zjawiska handlu ludźmi i przeciwdziałania temu procederowi. Ekspozowano plakaty, kolportowano ulotki dot. zjawiska handlu ludźmi oraz informujące o możliwości uzyskania wsparcia oferowanego przez KCIK i inne instytucje pomocowe. Dystrybuowano również komiks pt. „Nie jesteś na sprzedaż”.

W dniach 3-4 kwietnia **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna we Włocławku** przy współpracy **Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego we Włocławku** zorganizowała w Hali OSiR - **Włocławskie Targi Edukacyjne** adresowane do młodzieży szkół podstawowych, liceów, techników i szkół branżowych miasta Włocławka oraz okolicznych miejscowości. Honorowym patronatem imprezę objął Prezydent Miasta Włocławka. Szkoły ponadpodstawowe, szkoły policealne oraz uczelnie wyższe zaprezentowały oferty edukacyjne, a pracodawcy przedstawili możliwości zatrudnienia. Swoje stoisko podczas targów miał również **Kujawsko-Pomorski Zespół do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi**, przedstawiciele którego informowali o niebezpieczeństwach, które mogą zagrażać młodzieży poszukującej pracy. Rozpowszechniali również broszury „Nie jesteś na sprzedaż”.

16 maja **Powiatowy Urząd Pracy we Włocławku** oraz **Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP** zorganizowali Targi Pracy, podczas których wystawcami były podmioty gospodarcze aktualnie dysponujące ofertami pracy. **Kujawsko-Pomorski zespół do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi** miał swoje stoisko z broszurami i informował nt. ryzyka handlu ludźmi.

Podkarpacka Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy prowadziła prezentację na temat handlu ludźmi (przedstawienie statystyk ilości osób, którzy doświadczyli ww. zagrożeń, w tym projekcja filmu nt. przeciwdziałania handlowi ludźmi oraz krótka dyskusja na temat bezpiecznych wyjazdów za granicę) przez pośrednika pracy podczas Targów Pracy i Edukacji w Zespole Szkół Ekonomicznych w Rzeszowie organizowanych przez CEiPM.

W ramach działań prewencyjnych i budowania świadomości społecznej, 4 grudnia **La Strada - Fundacja Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu** zorganizowała specjalistyczne stoisko informacyjne podczas Targów Pracy w Warszawie. Inicjatywa ta pozwoliła na bezpośrednie dotarcie do osób aktywnie poszukujących zatrudnienia, w tym obywateli państw trzecich, w celu przekazania im kluczowej wiedzy o bezpiecznej migracji zarobkowej oraz mechanizmach ochrony przed wyzyskiem.

II.8 Budowanie świadomości zagrożenia wyzyskiem i pracą przymusową np. poprzez spotkania i akcje edukacyjno-informacyjne, dystrybucję materiałów promocyjnych.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Wojewódzkie Zespoły ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi oraz Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji. Komenda Główna Policji, Komenda Główna Straży Granicznej, wojewódzkie i powiatowe urzędy pracy, Ochotnicze Hufce Pracy, we współpracy ze sobą i w zakresie swoich właściwości.

Termin: 2025 r.

Miernik: minimum 1 100 akcji lub wydarzeń.

W roku sprawozdawczym **Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej**, we współpracy z **Ochotniczymi Hufcami Pracy**, w ramach programu **FERS**, kontynuowało realizację projektu „*Working and living in Poland*”, który ma na celu stworzenie wielokanałowego, nowoczesnego centrum informacyjnego dla cudzoziemców.

Działania związane z przeciwdziałaniem handlowi ludźmi zostały wpisane do Krajowego Planu Działania sieci EURES w 2025 r. i prowadzone były we współpracy z Powiatowymi Urzędami Pracy (PUP), Wojewódzkimi Urzędami Pracy (WUP), Ochotniczymi Hufcami Pracy (OHP) oraz Centrami Edukacji i Pracy Młodzieży OHP (CEiPM). Akcje edukacyjno- informacyjne przeprowadzane były głównie podczas targów pracy i ich założeniem była popularyzacja zasad postępowania, które służą minimalizacji ryzyka wystąpienia zjawiska handlu ludźmi. Grupami docelowymi byli polscy bezrobotni i poszukujący pracy, a także młodzież, studenci, osoby niewykwalifikowane lub o niskich kwalifikacjach. Zgodnie z założeniami Planu Komunikacyjnego sieci EURES na 2025 r. planowanych było ok. 650 wydarzeń grupowych oraz 255 targów pracy, podczas których przeprowadzono akcje edukacyjno-informacyjne nt. zagrożenia związanego z handlem ludźmi. Wymienione działania były finansowane w 2025 r. ze środków własnych WUP, PUP i OHP.

Szeroko zakrojone inicjatywy podejmowały także poszczególne jednostki Policji, m.in.:

KWP Białystok (miernik: 6 akcji):

- o projekcja plakatu nt. zagrożeń wyzyskiem i pracą przymusową na monitorach autobusów miejskich w Suwałkach i w Powiatowym Urzędzie Pracy w Suwałkach, KMP w Suwałkach oraz kinie Lumiere w Suwałkach;

KWP Bydgoszcz (miernik: 48 akcji):

- o KPP Mogilno, KPP Nakło nad Notecią we współpracy z Zespołem ds. Kontrolnych i Weryfikacyjnych Placówki Straży Granicznej w Bydgoszczy w ramach wspólnych patroli wylegitymowali i sprawdzili 335 cudzoziemców, którym wręczano ulotki dot. problematyki handlu ludźmi i zaginięć osób;

KWP Gdańsk (miernik: 16 akcji):

- o współpraca z powiatowymi urzędami pracy i agencjami pracy na terenie województwa pomorskiego dot. działań informacyjnych, w tym kolportaż ulotek;
- o debaty społeczne - KMP w Słupsku oraz KMP w Gdyni;
- o spotkania informacyjno-edukacyjne w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gdyni dla osób poszukujących pracy - KMP w Gdyni;

- o organizacja 9 spotkań dla mieszkańców Kwidzyna - KPP w Kwidzynie przy współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy oraz Agencją Pracy „Grupa Progres”;
- o Wydział Prewencji KWP w Gdańsku – udział ekspertów w posiedzeniach Pomorskiej Rady do Spraw Legalności Zatrudnienia, funkcjonującej przy Okręgowym Inspektoracie Pracy w Gdańsku;

KWP Gorzów Wielkopolski (miernik: 140 akcji):

- o 140 akcji plakatowych połączonych ze spotkaniami informacyjnymi w szkołach ponadpodstawowych, Powiatowych Urzędach Pracy, bibliotekach, ośrodkach kultury, starostwach powiatowych i urzędach gmin;

KWP Katowice (miernik: 228 akcji):

- o wystawa edukacyjna przygotowana w ramach kampanii Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z Policją oraz Strażą Graniczną pod tytułem „Zatrudnieni w NieWolę”;

KWP Kielce (miernik: 4 akcje):

- o dwa spotkania dla 19 osób poszukujących pracy na temat handlu ludźmi, kradzieży tożsamości oraz wyłudzeń świadczeń socjalnych z wykorzystaniem spotu „Identyfikacja ofiar handlu ludźmi” - KPP Ostrowiec Świętokrzyski;
- o KPP Busko-Zdrój - koordynator ds. Ochrony Praw Człowieka, przy współpracy z Młodzieżowym Centrum Kariery Ochotniczego Hufca Pracy, przeprowadził prelekcje dla uczniów Zespołu Szkół Ponadpodstawowych (8 października) oraz I LO (12 grudnia) na temat zapobiegania niewolnictwu i pracy przymusowej, z wykorzystaniem materiałów edukacyjnych MSWiA;

KWP Kraków (miernik: 89 akcji):

- o spotkanie edukacyjno-profilaktyczne z wychowankami OHP w Nowym Sączu i Starym Sączu przed wyjazdami młodzieży do prac sezonowych w Hiszpanii i Włoszech. Temat wykładu: „Handel ludźmi jak nie stać się ofiarą – prace sezonowe za granicą w czasie wakacji 2025”;
- o spotkanie profilaktyczne w OHP związane z handlem ludźmi, podczas którego omówiono metodę „loverboy”, wykorzystywanie kobiet w celu prostytucji, przymusową pracę za granicą jako formę wykorzystania - KPP w Olkuszu.

KWP Lublin (miernik: 65 akcji):

- o współpraca z powiatowymi urzędami pracy, uczelniami oraz szkołami ponadpodstawowymi na terenie województwa lubelskiego dot. działań informacyjnych nt. handlu ludźmi, w tym kolportaż ulotek i akcje plakatowe;
- o debata społeczna zorganizowana przez KMP w Białej Podlaskiej pn. „Handel ludźmi... Czy to możliwe w XXI wieku?” w Akademii Białskiej im. Jana Pawła II w Białej Podlaskiej, w której w charakterze prelegentów udział wzięli funkcjonariusze PSG w Białej Podlaskiej i pracownicy PUP. W spotkaniu wzięło udział około 150 osób;
- o -debata społeczna zorganizowana przez KMP w Międzyrzeczu Podlaskim pn. „Oszustwa internetowe. Handel ludźmi... Czy to możliwe w XXI wieku?”, która odbyła się w Urzędzie Miasta w Międzyrzeczu Podlaskim. Łącznie udział wzięło ok. 80 osób;
- o KMP w Lublinie - współpraca z Katolickim Uniwersytetem Lubelskim Jana Pawła II przy organizacji Dni Bezpieczeństwa KUL w zakresie m.in. profilaktyki handlu ludźmi;
- o KWP w Lublinie - udział w konferencji (3 października) organizowanej w Lubelskim Urzędzie Wojewódzkim pn. „Legalna Praca – wspólna Korzyść. Cudzoziemcy w granicach prawa pracy” organizowanej przez Państwową Inspekcję Pracy, gdzie w ramach prelekcji oraz panelu dyskusyjnego poruszano problematykę handlu ludźmi;

KWP Łódź (miernik: 44 akcje):

- o dystrybucja autorskich plakatów w ramach projektu Escape Truck, spotkania informacyjne ukierunkowane na zagrożenie pracą przymusową podczas targów pracy, spotkań w szkołach oraz podczas pikników i festynów, jak również w urzędach pracy;

- o współpraca z koordynatorami ds. zatrudnienia obcokrajowców skutkująca szeregiem spotkań z obcokrajowcami pod kątem zagrożenia wyzyskiem i pracą przymusową. Dystrybucja plakatów i ulotek także w języku ukraińskim;
- o kampania informacyjna „Człowiek to nie towar”, „Praca za granicą...”, „Nowa praca? Wyjazd za granicę?...”, dwa spotkania z bezrobotnymi mieszkańcami powiatu opoczyńskiego w ramach aktywizacji zawodowej we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy - KPP Opoczno;

KWP Olsztyn (miernik 58 akcji):

- o współpraca z Radiem 5 (redakcja w Ełku) i przygotowanie materiału pt. „Ofiarą handlu ludźmi może zostać każdy”;

KWP z/s w Radomiu (miernik: 18 akcji):

- o cykliczne spotkania dla osób bezrobotnych (PUP Mława) oraz cudzoziemców (Ośrodek w Siedlcach, we współpracy z IOM). Tematyka obejmowała zagrożenia pracą przymusową oraz zasady bezpiecznego zatrudnienia;

KWP Szczecin (miernik: 3 akcje):

- o akcje edukacyjno- informacyjne na terenie Kołobrzegu, Drawska Pomorskiego i Polic z wykorzystaniem pojazdu Escape Truck;

KWP Opole (miernik: 19 akcji):

- o KPP Olesno - dostarczenie do Powiatowego Urzędu Pracy w Oleśnie plakatów i ulotek dot. zagrożeń związanych z handlem ludźmi;
- o KPP Brzeg - przeprowadzono 4 spotkania w szkołach z uczniami szkół maturalnych;
- o KPP Nysa - prowadzono 5 spotkań z uczniami klas maturalnych, zwracając uwagę na zasady, których należy przestrzegać w przypadku podjęcia decyzji o rozpoczęciu pracy;
- o KPP Namysłów - przeprowadzono 8 spotkań informacyjnych z osobami bezrobotnymi w Powiatowym Urzędzie Pracy w Namysłowie;
- o KPP Głubczyce - dystrybucja plakatów w szkołach średnich „Zatrudnieni w NieWolę”;

KWP Poznań (miernik: 164 akcje):

- o KMP w Kaliszu - przeprowadzenie trzykrotnej akcji profilaktycznej polegającej na rozwieszeniu plakatów w Urzędzie Miasta w Kaliszu, Powiatowym Urzędzie Pracy w Kaliszu, Oddziale Rejonowym Polskiego Czerwonego Krzyża w Kaliszu oraz Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kaliszu, gdzie beneficjentami są osoby w trudnym położeniu ekonomicznym, osoby bezrobotne lub osoby bezdomne;
- o KMP w Poznaniu - udział w spotkaniach w Centrum Integracji Cudzoziemców oraz Regionalnym Ośrodku Polityki Społecznej w Poznaniu, upowszechnianie wiedzy na temat metod działania sprawców przestępstwa handlu ludźmi;
- o KMP w Kaliszu - organizacja spotkań dla osób poszukujących pracy lub bezrobotnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kaliszu;
- o KPP w Chodzieży - udział w spotkaniach dedykowanych osobom bezrobotnym w Powiatowym Urzędzie Pracy w Chodzieży. W trakcie spotkań budowano świadomość zagrożenia wyzyskiem i pracą przymusową. Dystrybuowano ulotki zawierające podstawowe informacje na temat przestępstwa handlu ludźmi. Wykorzystano własne materiały edukacyjne oraz materiał profilaktyczny otrzymany od Wydziału Prewencji KWP w Poznaniu;
- o Wydziału Prewencji KWP w Poznaniu wraz z Okręgową Inspekcją Pracy w Poznaniu realizował szereg działań prewencyjnych pn. „Bezpieczny Start”, „Legitna Praca”. Realizacja projektu odbywała się podczas Forum Rolniczego w powiecie grodziskim, nowotomyskim, obornickim, poznańskim, spotkań z młodzieżą w Zespole Szkół Rolniczych w Trzciance, Grzybnie, Szamotułach, na terenie Bazy obozowej Hufca w Kaplinie. Głównym celem spotkań edukacyjnych było podniesienie świadomości młodych ludzi na temat prawa pracy, handlu ludźmi, oraz zagrożeń z tym związanych. Uczestnicy spotkań otrzymali materiały informacyjne, gdzie szukać wsparcia i pomocy;

KWP Rzeszów (miernik: 11 akcji):

- o spotkanie z osobami bezrobotnymi w Powiatowym Urzędzie Pracy w Dębicy - KPP w Dębicy;
- o spotkania na terenie zakładów pracy zatrudniających cudzoziemców - KPP w Brzozowie;
- o spotkania nt. wyzysku i pracy przymusowej z rodzicami uczniów szkół podstawowych z terenu powiatu leżajskiego - KPP w Leżajsku;
- o współpraca z powiatowymi urzędami pracy na terenie województwa Podkarpackiego.

Wojewódzkie Zespoły ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi przez cały rok dystrybuowały materiały informacyjne i edukacyjne (również w językach obcych). We wrześniu Przewodniczący **Wielkopolskiego Zespołu ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi** nawiązał współpracę z Pełnomocnikiem Wojewody Wielkopolskiego ds. mniejszości narodowych i etnicznych oraz Pełnomocnikiem Komendanta Wojewódzkiego Policji w Poznaniu ds. Ochrony Praw Człowieka. Efektem tej współpracy było przeprowadzenie w dniu 1 października w siedzibie Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu szkolenia dla asystentów edukacji romskiej, z tematyki przeciwdziałania handlowi ludźmi. Asystenci edukacji romskiej jako pracownicy samorządowi, którzy pracują w szkołach podstawowych i wspierają dzieci romskie w procesie edukacji stanowią łącznik pomiędzy społecznością szkolną, a społecznością romską, ułatwiając dzieciom realizację obowiązku szkolnego. Dzieci te wydają się być grupą szczególnie wrażliwą na zagrożenia handlu ludźmi, dlatego istotnym jest świadomość osób ich wspierających, dotycząca potencjalnych zagrożeń. Szkolenie zawierało podstawowe informacje o procedurze handlu ludźmi, o możliwych sposobach przeciwdziałania zagrożeniom, a także o instytucjach do których można się zwrócić o pomoc. Szkolenie przeprowadzili funkcjonariusze KWP w Poznaniu oraz Pełnomocnik Wojewody Wielkopolskiego ds. mniejszości narodowych i etnicznych.

Podobną inicjatywę podjął **Pełnomocnik Wojewody Śląskiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych**, który zorganizował spotkanie szkoleniowe dla asystentów edukacji romskiej i nauczycieli wspomagających edukację romską. Jego celem było poszerzenie wiedzy na temat przeciwdziałania handlowi ludźmi. Podczas szkolenia zostały omówione m. in. kwestie dotyczące charakterystyki zjawiska, współczesne formy handlu ludźmi, metody działania sprawców oraz symptomy ułatwiające identyfikację ofiar. Ponadto prowadzący szkolenie funkcjonariusze Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach przekazali informacje, jakie działania są podejmowane na terenie województwa w celu zwalczania i zapobiegania temu zjawisku.

W roku sprawozdawczym w ramach realizacji projektu skoncentrowano się na budowaniu kompetencji Zespołu, opracowaniu procedur (SOP) oraz szkoleniach specjalistycznych. Nie prowadzono jeszcze działań bezpośrednich wobec klientów. W latach 2026-2029 planowane jest uruchomienie pełnego wsparcia oraz szkolenia dla kadry pomocowej i administracji samorządowej w zakresie ochrony dzieci i walki z handlem ludźmi.

Pracownicy socjalni **Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie** realizujący programy integracji (IPI) aktywnie monitorują sytuację bytową i zawodową cudzoziemców, przeciwdziałając nadużyciom takim, jak praca bez umowy, zaniżone wynagrodzenia czy złe warunki zakwaterowania. Regularna weryfikacja kontraktów, terminowości płac oraz edukacja podopiecznych w zakresie rozpoznawania nieuczciwych ofert pracy stanowią kluczowe elementy zapobiegania handlowi ludźmi i wyzyskowi. Dodatkowo klienci **Międzykulturowego Ośrodka Rozwoju Społecznego** mają zapewniony dostęp do bezpłatnego doradztwa zawodowego oraz profesjonalnej pomocy prawnej.

Doradcy EURES aktywnie uczestniczyli w szeregu spotkań informacyjnych dotyczących poszukiwania pracy za granicą z osobami bezrobotnymi i poszukującymi pracy, podczas których informowali o bezpiecznych metodach poszukiwania pracy oraz zagrożeniach związanych z handlem Ludźmi. Prowadzili zajęcia dla młodzieży nt. usług sieci EURES i europejskiego rynku pracy. Przykładowo, w ramach **Podkarpackiej Akademii Doradztwa Zawodowego** Doradca EURES przeprowadził 3 szkolenia dla nauczycieli prowadzących zajęcia z doradztwa zawodowego w podkarpackich szkołach. Podczas zajęć informował o sposobach poszukiwania legalnego zatrudnienia, kwestiach dotyczących przygotowania się do wyjazdu do pracy za granicą, występowania zagrożeń z tym związanych oraz warunkach życia i pracy za granicą. Łącznie zostało przeszkolonych 17 nauczycieli.

Podkarpacka Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy upowszechniała wiedzę nt. zjawiska handlu ludźmi wśród młodzieży szkolnej oraz osób poszukujących pracy poprzez pogadanki z młodzieżą, spotkania i prowadzone akcje. Podczas ferii z EURES wyświetlono dla młodzieży ekranizację filmu „Wszyscy na sprzedaż”. Podczas wydarzeń rozdawane były ulotki z numerami telefonów instytucji zajmujących się wsparciem osób dotkniętych procederem handlu ludźmi.

Zadanie było również szeroko realizowane przez **Okręgowe Inspektoraty Pracy**, które przez cały rok udostępniały materiały informacyjne dot. prawa pracy, bezpieczeństwa i higieny pracy, legalności zatrudnienia obywateli polskich i cudzoziemców, agencji zatrudnienia, pracowników tymczasowych, delegowania, przeciwdziałania handlowi ludźmi i pracy przymusowej. Ponadto na stronach internetowych umieszczały informację z linkiem do serwisu gov.pl i strony Krajowego Centrum Interwencyjno-Konsultacyjnego dla Ofiar Handlu Ludźmi. Przedstawiciele OIP uruchamiali punkty informacyjne i udzielali porad prawnych dot. zagadnień legalności zatrudnienia obywateli polskich, cudzoziemców, agencji zatrudnienia, pracowników tymczasowych, delegowania osób w ramach świadczenia usług, procederu handlu ludźmi i pracy przymusowej.

Wybrane przykłady:

Okręgowy Inspektorat w Zielonej Górze:

- 28 listopada - szkolenie dla cudzoziemców zorganizowane przez Centrum Integracji Cudzoziemców w Zielonej Górze, podczas którego przedstawiono problematykę legalności zatrudnienia, rekrutacji przez agencje pracy tymczasowej, delegowania pracowników, pracy przymusowej i handlu ludźmi, omówiono podstawowe formy zatrudnienia. W szkoleniu uczestniczyły 22 osoby;
- na antenie Radia Zachód przeprowadzono audycje z udziałem starszych inspektorów pracy: 26 czerwca omówiono zmiany przepisów w zakresie legalności zatrudnienia; 7 lipca przybliżono tematykę wakacyjnych wyjazdów do pracy za granicę, uwzględniając zagadnienia prawa pracy, funkcjonowania agencji zatrudnienia oraz przeciwdziałania pracy przymusowej i handlowi ludźmi;
- 13 czerwca w siedzibie Okręgowego Inspektoratu Pracy w Zielonej Górze przeprowadzono w formie online szkolenie wz. nowych przepisów dot. zatrudnienia cudzoziemców. W szkoleniu uczestniczyło 171 osób reprezentujących pracodawców i organizacje.

Okręgowy Inspektorat Pracy w Opolu w ramach szeroko zakrojonych działań prewencyjnych na terenie budowy zakładu materiałów katodowych w Radzikowicach (inwestycji mającej docelowo zatrudnić blisko 1 000 osób) wdrożył wielopoziomowe działania ukierunkowane na ochronę cudzoziemców. Kluczowym elementem było nawiązanie bezpośredniej współpracy z głównym wykonawcą, co zaowocowało stworzeniem punktów informacyjnych dla pracowników przebywających w miasteczku kontenerowym. Wykorzystano codzienne odprawy oraz szkolenia BHP jako kanały dotarcia z wiedzą o prawach pracowniczych, a stałą obecność inspektorów pracy i dystrybucję materiałów edukacyjnych (plakatów) potraktowano jako fundament ochrony przed wyzyskiem. 6 sierpnia, we współpracy ze Strażą Graniczną, OIP przeprowadził specjalistyczne szkolenie dla wszystkich podwykonawców, koncentrując się na przestrzeganiu procedur legalizacji pobytu i zatrudnienia obcokrajowców. Równoległe prowadzono działania edukacyjne skierowane do kadr instytucji pomocowych. 27 lipca przedstawiciele OIP przeszkolili pracowników Centrum Integracji Cudzoziemców w zakresie aktualnych zmian w przepisach, ze szczególnym uwzględnieniem tematyki przeciwdziałania handlowi ludźmi. Aktywność profilaktyczna objęła również sektory o podwyższonym ryzyku, czego przykładem był udział w zlocie Master Truck Show 2025 (18–20 lipca), gdzie kierowcy i pracodawcy z branży transportowej mogli skorzystać z poradnictwa w punkcie informacyjno-edukacyjnym. 30 sierpnia wspólnie z przedstawicielami Policji, Straży Granicznej, ZUS oraz NFZ, inspektorzy pracy prowadzili podczas pikniku rodzinnego „Opolskie Gościnnie” w Opolu-Bierkowicach szerokie doradztwo z zakresu legalności zatrudnienia. Podczas bezpośrednich spotkań z cudzoziemcami i ich rodzinami przekazywano informacje o bezpiecznych formach pracy, oferowano bezpłatne porady prawne i materiały tematyczne.

Okręgowy Inspektorat Pracy w Opolu w roku sprawozdawczym kontynuował cykl szkoleń i prelekcji dla przedsiębiorców, realizowany we współpracy z Powiatowymi Urzędami Pracy w Opolu, Kędzierzynie-Koźlu, Nysie oraz Strzelcach Opolskich. Akcje objęły łącznie 344 podmioty zatrudniające obcokrajowców lub pośredniczące w ich pracy. Podczas spotkań kluczowy nacisk położono na identyfikację przejawów pracy przymusowej, zakaz przechowywania dokumentów tożsamości oraz eliminowanie nadmiernych kar umownych i ograniczeń wolności cudzoziemców. Uczestnikom przekazano materiały informacyjne oraz zaproszono ich do programów prewencyjnych PIP.

II.9. Opracowanie materiałów informacyjnych oraz realizacja spotkań informacyjnych i warsztatów dla przedsiębiorców z zakresu procedur należytej staranności w obszarze praw człowieka w biznesie. Działania uwzględnić będą problematykę zjawiska handlu ludźmi do pracy przymusowej oraz obowiązków przedsiębiorstw w świetle nowych przepisów dotyczących rozwijania procedur należytej staranności w obszarze środowiska i praw człowieka.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej we współpracy z innymi resortami oraz partnerami zewnętrznymi.

Termin: 2025 r.

Miernik: liczba przedsiębiorstw uczestniczących w wydarzeniach oraz objętych dystrybucją materiałów informacyjnych – ponad 1 000.

Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej poprzez działalność funkcjonującego w jego strukturze Polskiego Krajowego Punktu Kontaktowego OECD ds. odpowiedzialnego biznesu (KPK OECD) upowszechniało w 2025 r. wiedzę na temat należytej staranności w odpowiedzialnym prowadzeniu działalności biznesowej poprzez promowanie stosowania standardów OECD m.in. „Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych dotyczących odpowiedzialnego prowadzenia działalności biznesowej” oraz „Wytycznych OECD dotyczących należytej staranności w odpowiedzialnym prowadzeniu działalności biznesowej”.

„Wytyczne OECD”, a także „Wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka”, zawierają oczekiwanie, że przedsiębiorstwa będą przeprowadzać proces należytej staranności m.in. w odniesieniu do praw człowieka w biznesie, które obejmują zakaz pracy przymusowej, i w ten sposób przedsiębiorstwa będą eliminować naruszenia praw człowieka w działalności własnej oraz w łańcuchu dostaw.

Odwołania do procesu należytej staranności, zgodnego z Wytycznymi OECD i ONZ, zawierają również regulacje unijne, które obejmują prawny obowiązek przeciwdziałania pracy przymusowej lub raportowania informacji w tym zakresie.

Wiedza na temat obowiązków przedsiębiorstw w zakresie należytej staranności była upowszechniana podczas wydarzeń organizowanych oraz współorganizowanych przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, a także wydarzeń z udziałem Krajowego Punktu Kontaktowego OECD ds. odpowiedzialnego biznesu (KPK OECD). Podczas wydarzeń dystrybuowane były „Wytyczne OECD” i inne materiały edukacyjne nt. odpowiedzialnego biznesu i należytej staranności.

Główne wydarzenia w 2025 r. z udziałem przedsiębiorstw, które obejmowały tematykę należytej staranności w obszarze praw człowieka w biznesie to:

- 11 lipca 2025, konferencja MFIPR dla spółek Skarbu Państwa „Należyta staranność w odpowiedzialnym zarządzaniu – obowiązki spółek”, organizowana przy wsparciu Ministerstwa Aktywów Państwowych i innych organów nadzoru nad spółkami Skarbu Państwa;
- 24 września 2025 r., warsztaty Polskiego Instytutu Praw Człowieka i Biznesu „3rd CEE&CA Summer Academy on Business and Human Rights” z udziałem KPK OECD w charakterze prelegenta;
- 3 października 2025 r., szkolenie współorganizowane przez MFIPR i Radę Dialogu Społecznego pt. „Rola dialogu społecznego w odpowiedzialnym prowadzeniu działalności biznesowej” adresowane do członków Rady Dialogu Społecznego – organizacji związkowych i przedstawicieli pracodawców, które obejmowało przybliżenie zasad należytej staranności w kontekście praw pracowniczych i praw człowieka w biznesie oraz wzmocniło znajomość procedury składania zawiadomień do KPK OECD dotyczących potencjalnego naruszenia przez przedsiębiorstwo „Wytycznych OECD”;
- 21–22 października 2025 r., szkolenie MRIT z udziałem KPK OECD w charakterze prelegenta pt. „Przygotuj firmę na CSDDD: praktyczne podejście do należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju”.

Łącznie, poprzez organizowane lub współorganizowane przez KPK OECD wydarzenia, udział KPK OECD w spotkaniach dla biznesu organizowanych przez inne podmioty, dystrybucję „Wytycznych OECD” oraz profil KPK OECD na LinkedIn szacuje się, że w 2025 r. informacje na temat należytej staranności, która ma służyć ochronie praw człowieka w kontekście działalności biznesowej, dotarła do kilku tysięcy odbiorców – przede wszystkich przedsiębiorstw, ale także otoczenia biznesu – środowiska pracowników, partnerów społecznych i naukowych.

II.10 Opracowanie treści informującej o zjawisku handlu ludźmi, które będą wyświetlane na tablicach LED znajdujących się na przejściach granicznych.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z Komendą Główną Policji i Komendą Główną Straży Granicznej.

Termin: 2025 r.

Miernik: Brak realizacji w 2025 r.

Z uwagi na priorytetowe zaangażowanie w działania związane z prezydencją Polski w Radzie Unii Europejskiej w pierwszym półroczu 2025 r. oraz przewodnictwem Polski od 1 lipca 2025 r. w Radzie Państw Morza Bałtyckiego (RPMB), a także konieczność realizacji innych pilnych zadań, w bieżącym okresie sprawozdawczym nie podjęto prac w ramach przedmiotowego zadania.

II.11 Organizacja konferencji nt. przeciwdziałania pracy przymusowej.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z Komendą Główną Policji i Komendą Główną Straży Granicznej.

Termin: 2025 r.

Miernik: minimum 4 konferencje.

W dniach 9–10 kwietnia 2025 r., w ramach Polskiej Prezydencji w Radzie Unii Europejskiej, na Stadionie Narodowym w Warszawie MSWiA zorganizowało **międzynarodową konferencję** pn. *„Together against human trafficking for forced labour and labour exploitation. Current responses and a way forward”*. Wydarzenie poświęcono problematyce przeciwdziałania handlowi ludźmi w celu pracy przymusowej oraz zjawisku wykorzystywania pracowników. Zagadnienia te stanowią jedno z kluczowych wyzwań na europejskiej i globalnej agendzie praw człowieka. Głównym celem konferencji była nie tylko pogłębiona analiza aktualnej sytuacji i wymiana doświadczeń między partnerami, ale przede wszystkim wypracowanie skutecznych, wielostronnych rozwiązań w zakresie zwalczania tego procederu.

Konferencja miała charakter międzysektorowy i zgromadziła przedstawicieli instytucji krajowych i zagranicznych, w tym Diane Schmitt, Koordynator UE ds. przeciwdziałania handlowi ludźmi, reprezentantów administracji rządowej państw członkowskich UE, organizacji pozarządowych, środowisk akademickich oraz Wojewódzkich Zespołów ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi. Program konferencji obejmował panele dyskusyjne i sesje tematyczne skoncentrowane na analizie aktualnych trendów w Europie, wsparciu ofiar oraz roli nowoczesnych technologii w zwalczaniu przestępczości.

Podczas obrad prelegenci wskazali na niepokojący trend wzrostu liczby ofiar pochodzących z Ameryki Łacińskiej i Azji Środkowej oraz pojawienie się nowych form wyzysku, takich jak *scam centers*, w których ofiary przymuszane są do popełniania przestępstw cyfrowych. Koordynator UE ds. przeciwdziałania handlowi ludźmi, Diane Schmitt, zwróciła uwagę na rosnącą liczbę mężczyzn wśród pokrzywdzonych oraz powszechność rekrutacji prowadzonej w sieci. Przedstawiciele Policji i Straży Granicznej, omawiając studia przypadków dotyczące wyzysku małoletnich oraz cudzoziemców, podkreślili znaczenie kampanii edukacyjnych. Istotnym punktem debaty była nowa Dyrektywa UE 2024/1712 wprowadzająca kary za świadome korzystanie z usług ofiar oraz analiza roli sztucznej inteligencji, która jest wykorzystywana zarówno przez sprawców do werbunku, jak i przez organy ścigania do identyfikacji przestępców. Ekspertki zaznaczyli przy tym, że niska samoidentyfikacja ofiar oraz trudności w gromadzeniu materiału dowodowego pozostają jednymi z największych wyzwań dla wymiaru sprawiedliwości. Konferencja stanowiła istotną platformę dla zintensyfikowania międzynarodowej i międzysektorowej współpracy w walce z pracą przymusową. Umożliwiła wspólne wyznaczenie kierunków przyszłych działań, zmierzających do skutecznego ścigania sprawców, jak i kompleksowej ochrony praw ofiar.

Centrum Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi Uniwersytetu Opolskiego oraz **La Strada – Fundacja Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu**, we współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Opolskiego, Strażą Graniczną i Opolskim Urzędem Wojewódzkim w dniach 14–15 października br. na terenie Uniwersytetu Opolskiego zorganizowały dwudniową konferencję naukową pn. *„Bezpieczne Miasto – Bezpieczny Student. Współczesne Zagrożenia Handlem Ludźmi”*. Podczas pierwszego panelu dyskusyjnego pt. *„Przyczyny wzrostu*

a ograniczenie zjawiska handlu ludźmi 2025” Komendant Śląskiego Oddziału Straży Granicznej wygłosił prelekcję dotyczącą aktualnych wyzwań oraz działań podejmowanych przez Straż Graniczną w zakresie przeciwdziałania handlowi ludźmi w kontekście nielegalnej migracji i procesów migracyjnych. W drugim panelu Komendant Placówki Straży Granicznej w Opolu w swoim przemówieniu odniósł się do zjawiska migracji i zagrożenia handlem ludźmi na terenie województwa opolskiego.

25 września br. w Gminie Świątki (województwo warmińsko-mazurskie) odbyła się konferencja pn. „Nie jesteś na sprzedaż, nie daj się kupić”, w której udział wzięło 30 uczestników (przedstawiciele Policji, Służby Więziennej, Rady Gminy Świątki oraz jednostek pomocniczych Gminy Świątki). Organizatorem wydarzenia był Wójt Gminy Świątki, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Fundacja Czas Wolności.

Ponadto, 18 grudnia br. w **Wielkopolskim Urzędzie Wojewódzkim** został zorganizowany Kongres „Women Connect III”. Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu był partnerem wydarzenia. Wydarzenie „Women Connect III” realizowane było w zakresie przeciwdziałania handlowi ludźmi w ramach projektu pn. „Nie jesteś na sprzedaż, nie daj się kupić”. Celem Kongresu było podnoszenie poczucia wartości kobiet oraz promowanie pozytywnych wzorców kobiet w mundurze jako jednego z elementów przeciwdziałania handlowi ludźmi.

II. 12 Organizacja szkoleń dla podmiotów prowadzących działalność agencji pośrednictwa pracy i pracy tymczasowej w zakresie zgodnego z przepisami prowadzenia agencji zatrudnienia i powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom.

Od odpowiedzialni za realizację: Państwowa Inspekcja Pracy we współpracy z instytucjami partnerskimi.

Termin 2025 r.

Miernik: 13 szkoleń (422 uczestników).

W roku sprawozdawczym **Państwowa Inspekcja Pracy** zorganizowała w sumie 13 szkoleń dedykowanych dla agencji zatrudnienia świadczących usługi w zakresie pośrednictwa pracy i pracy tymczasowej, w których udział wzięły 422 osoby. Tematyka ubiegłorocznych szkoleń dotyczyła przede wszystkim zmian legislacyjnych wprowadzonych ustawą z dnia 20 marca 2025 r. *o rynku pracy i służbach zatrudnienia* oraz ustawą z dnia 20 marca 2025 r. *o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom*.

Przykładowe inicjatywy:

Okręgowy Inspektorat Pracy w Katowicach 25 czerwca zrealizował zdalne szkolenie dla 115 uczestników, obejmujące tematykę pośrednictwa pracy, pracy tymczasowej oraz form wsparcia dla pracodawców i pracowników zagranicznych. Podobne działania podjął **Okręgowy Inspektorat Pracy w Szczecinie**, który 23 maja przeprowadził webinar dla 100 przedsiębiorców poświęcony ustawie z dnia 20 marca 2025 r. *o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom*. Dodatkowo, szczeciński inspektorat, we współpracy z Zachodniopomorskim Urzędem Wojewódzkim, zorganizował 21 marca warsztaty online dla 34 pracodawców, skupiając się na praktycznych aspektach legalności zatrudnienia w regionie. Z kolei **Okręgowy Inspektorat Pracy w Krakowie**, we współpracy z **Wojewódzkim Urzędem Pracy**, zorganizował 16 grudnia spotkanie informacyjne dla około 90 agencji zatrudnienia. Podczas sesji omówiono zasady prowadzenia działalności, zakres kontroli PIP oraz najczęstsze nieprawidłowości identyfikowane w świetle nowych przepisów ustawy z dnia 20 marca 2025 r. *o rynku pracy i służbach zatrudnienia*.

Należy podkreślić, że w 2025 roku, poza szkoleniami dedykowanymi wyłącznie właścicielom i kadry pracowniczej agencji zatrudnienia, okręgowe inspektoraty pracy przeprowadziły szkolenia dla pracodawców z zakresu przepisów ww. aktów prawnych, w których udział wzięło kilka tysięcy podmiotów, w tym również przedstawiciele agencji zatrudnienia.

Ponadto, podczas wszystkich przeprowadzanych kontroli agencji zatrudnienia, inspektorzy pracy realizowali również działania o charakterze informacyjno-szkoleniowym, tj. przeprowadzano szkolenia oraz udzielano porad dotyczących zmian w przepisach prawa, które weszły w życie od 1 czerwca 2025r., w szczególności w zakresie zasad prowadzenia działalności przez agencje zatrudnienia oraz obowiązków wynikających z obowiązujących regulacji.

II.13 Stworzenie wielokanałowych i nowoczesnych systemów informowania dla cudzoziemców i pracodawców, w tym w ramach kampanii informacyjnej Państwowej Inspekcji Pracy służącej eliminowaniu nieprawidłowości na rynku pracy na szkodę cudzoziemców wykonujących pracę w Polsce.

Odpowiedzialni za realizację: Państwowa Inspekcja Pracy we współpracy z instytucjami partnerskimi.

Termin 2025 r.

Miernik: 1 ogólnopolska kampania.

W 2025 r. **Państwowa Inspekcja Pracy** rozpoczęła realizację ogólnopolskiej kampanii promującej zatrudnianie cudzoziemców zgodnie z polskimi przepisami pn. „Cudzoziemcy w granicach prawa pracy”. Nadrzędnym celem działań kampanii jest przeciwdziałanie patologiom w zatrudnieniu cudzoziemców, nie tylko w kontekście legalności powierzania pracy, ale także warunków, w jakich praca ta jest wykonywana. Grupami docelowymi kampanii są cudzoziemcy pracujący i podejmujący pracę w Polsce oraz podmioty zatrudniające cudzoziemców.

Główne założenia kampanii:

- o edukacja cudzoziemców i pracodawców nt. zasad legalnego zatrudniania;
- o uświadamianie cudzoziemcom korzyści wynikających z legalnego zatrudnienia;
- o informowanie o formach i możliwościach skorzystania z pomocy merytorycznej Państwowej Inspekcji Pracy przy eliminowaniu nieprawidłowości.

W zakresie realizacji działania, szereg zadań podejmowały Okręgowe Inspektoraty Pracy, m.in. organizację szkoleń i spotkań dla cudzoziemców i podmiotów zatrudniających, organizację punktów informacyjnych do udzielania porad, dystrybucję publikacji tematycznych i materiałów informacyjnych PIP wśród grup docelowych kampanii oraz udostępnianie ich podmiotom wspierającym kampanię.

W ramach zadania **Główny Inspektorat Pracy** przygotował stronę internetową kampanii cudziemcywpracy.pip.gov.pl oraz materiały promocyjne w formie elektronicznej, m.in. kartę informacyjną - zatrudnianie cudzoziemców, krótkie filmy informacyjne na YouTube, Facebook, Instagram, plakaty, banery internetowe.

Ponadto zaplanowano również w terminie 30.12.2025–16.02.2026 działania promocyjne w Internecie w serwisie YouTube, za pośrednictwem systemu reklamowego Meta Ads (Facebook i Instagram) oraz w sieci reklamowej Google.

Od 2026 roku temat będzie realizowany jako program promujący zatrudnianie cudzoziemców zgodnie z polskimi przepisami pn. „Cudzoziemcy w granicach prawa pracy”.

II 14. Budowanie zdolności państw partnerskich do zapobiegania i zwalczania handlu ludźmi poprzez podejmowanie działań prewencyjnych w państwach pochodzenia ofiar.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z zainteresowanymi instytucjami/organizacjami, Komendą Główną Policji, Komendą Główną Straży Granicznej.

Termin 2025 r.

Miernik: cykl 5 spotkań.

W związku z rosnącą liczbą obywateli państw Ameryki Łacińskiej identyfikowanych jako ofiary handlu ludźmi oraz rosnącym zainteresowaniem tą sytuacją zagranicznych przedstawicieli dyplomatycznych, Ministerstwo Spraw Zagranicznych podjęło działania zaradcze. Aktywność resortu została ukierunkowana na wzmocnienie zdolności konsulów państw łacynoamerykańskich do świadczenia skutecznej ochrony konsularnej oraz na szeroko zakrojoną aktywność informacyjno-komunikacyjną. W ramach tych inicjatyw **Departament Ameryki** oraz **Departament Konsularny MSZ** zorganizowały cykl pięciu spotkań z zainteresowanymi konsulami:

- o 8 maja - identyfikacja problemów oraz ustalenie wspólnego planu działania;

- 27 maja - spotkanie z przedstawicielami MRPiPS poświęcone zagadnieniom zatrudniania obcokrajowców i specyfice różnych form zatrudnienia;
- 3 czerwca - rozmowy z Policją i Prokuraturą na temat zwalczania handlu ludźmi, ochrony obcokrajowców oraz współpracy międzynarodowej;
- 10 czerwca - konsultacje z MSWiA, Strażą Graniczną oraz Urzędem do Spraw. Cudzoziemców w zakresie legalizacji pobytu;
- 26 czerwca - spotkanie Podsekretarz Stanu w MSZ, Pani Henryki Mościckiej-Dendys z ambasadorami i konsulami państw regionu.

Równoległe do powyższych spotkań, realizowano działania we współpracy z polskimi placówkami zagranicznymi, w tym wideokonferencję z kierownikami i konsulami RP akredytowanymi w państwach Ameryki Łacińskiej (18 czerwca). Podjęto również istotne wysiłki w zakresie aktualizacji i rozbudowy informacji na stronach internetowych o bieżący stan prawny dotyczący praw i obowiązków migrantów podejmujących pracę w Polsce. Pracownikom placówek przekazano wytyczne do wykorzystania w kontaktach roboczych, prowadzono także intensywne działania w mediach społecznościowych.

Polska stara się intensyfikować działania prewencyjne skierowane do cudzoziemców już na etapie poszukiwania pracy w ich krajach ojczystych. Obejmuje to ścisłą współpracę ze służbami dyplomatycznymi w celu weryfikacji ofert pracy i monitorowania agencji zatrudnienia, co pozwala ograniczać ryzyko handlu ludźmi u źródła. Polskie służby prowadzą także stałą współpracę z państwami pochodzenia ofiar, koncentrując się na wymianie informacji oraz wspieraniu zagranicznych organów ścigania w walce z grupami przestępczymi.

Część III

Wsparcie i ochrona ofiar

III.1 Organizacja i monitorowanie realizacji zadania publicznego pod nazwą „Prowadzenie Krajowego Centrum Interwencyjno-Konsultacyjnego dla ofiar handlu ludźmi”.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z instytucjami i organizacjami zaangażowanymi w przeciwdziałanie handlowi ludźmi.

Termin 2025 r.

Miernik: 250 beneficjentów KCIK.

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji powierzył realizację zadania publicznego pn. „Prowadzenie Krajowego Centrum Interwencyjno-Konsultacyjnego dla Ofiar Handlu Ludźmi” organizacjom pozarządowym wyłonionym w drodze otwartego konkursu ofert, o którym mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W 2025 r. zadanie realizowane było przez La Stradę – Fundację Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu oraz Fundację Dialog. Na realizację zadania przeznaczono 1 500 000 zł.

Zadanie to było również uwzględnione w „Programie współpracy Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2023-2025”. Program ten wskazuje bezpośrednio na powierzenie organizacjom pozarządowym realizacji zadania publicznego pn. Prowadzenie Krajowego Centrum Interwencyjno-Konsultacyjnego dla Ofiar Handlu Ludźmi.

Wydział do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi, Przystępstwom z Nienawiści oraz Wsparcia Działań w ramach Polityki Bezpieczeństwa Wewnętrznego w UE w Departamencie Porządku Publicznego MSWiA pełnił bieżący nadzór nad prawidłowością realizacji ww. zadania publicznego (patrz również zad. VI.3.).

Celem zadania było zabezpieczenie potrzeb minimum 200 ofiar/domniemanych ofiar handlu ludźmi – obywateli polskich, obywateli Unii Europejskiej i obywateli państw trzecich bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, narodowość, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną czy też jakąkolwiek inną cechę prawnie chronioną (ze szczególnym uwzględnieniem cudzoziemców, którzy otrzymali zaświadczenie, o którym mowa w art. 170 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach oraz cudzoziemców, którzy przebywają w Polsce na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 176 tejże ustawy o cudzoziemcach lub ubiegają się o wydanie takiego zezwolenia), oraz osobom zagrożonym procederem. Zadanie obejmowało następujące części:

- **Cz. A. prowadzenie całodobowego telefonu zaufania dla ofiar i świadków handlu ludźmi oraz prowadzenie telefonicznego poradnictwa prewencyjnego dla przypadków indywidualnych**

Działania: całodobowe telefoniczne wsparcie osób (udzielanie informacji dla ofiar i świadków na temat ich praw i obowiązków, udzielanie informacji na temat dostępnej pomocy, organizacja pomocy); świadczenie poradnictwa prewencyjnego, w szczególności przedwyjazdowego.

- **Cz. B. zapewnienie podstawowych potrzeb życiowych, interwencja kryzysowa oraz pomoc w reintegracji**

Działania: ocena potrzeb ofiar handlu ludźmi; zapewnienie ubrań, środków higienicznych, żywienia, podstawowej opieki medycznej; asystowanie ofierze podczas kontaktu z organami ścigania i wymiaru sprawiedliwości; indywidualna praca z ofiarą; wsparcie psychologiczne; pomoc tłumacza; transport ofiary na terenie kraju; pomoc przy legalizacji pobytu; konsultacje prawne; zapewnienie uczestnictwa ofiar handlu ludźmi w kursach zawodowych i kursach języka polskiego zgodnie ze stwierdzonymi potrzebami; współpraca w kwestii organizacji i udzielania pomocy z właściwymi podmiotami działającymi na terenie kraju i za granicą oraz kompleksowa organizacja bezpiecznego powrotu do kraju pochodzenia jedynie w uzasadnionych przypadkach; w miarę możliwości zapewnienie ciągłości wsparcia, tj. umożliwienie kontaktu za zgodą ofiary z odpowiednią organizacją w kraju pochodzenia; dyspozycyjność przez 24h na dobę (dodatkowo wymaga się szczegółowego opisu zakresu pomocy dla kobiet, mężczyzn, dzieci pod opieką i bez opieki, w tym ich zakwaterowania i dostępu do usług o charakterze interwencyjnym).

- **Cz. C. organizacja i zapewnienie bezpiecznych miejsc zakwaterowania/schronienia dla ofiar handlu ludźmi**
Zapewnienie bezpiecznych miejsc zakwaterowania/schronienia dla następujących grup ofiar:

1. kobiet;
2. mężczyzn;
3. rodzica/opiekuna prawnego z dziećmi;
4. dzieci bez opieki;
5. rodzin.

Działania: zapewnienie bezpiecznego zakwaterowania dla ofiar handlu ludźmi obywateli polskich, obywateli Unii Europejskiej i obywateli państw trzecich bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, narodowość, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną czy też jakąkolwiek inną cechę prawnie chronioną z możliwością odizolowania ofiary, np. z powodów zdrowotnych, różnicy płci; możliwość zapewnienia noclegu ofierze z małoletnim dzieckiem/dziećmi; wyżywienie; opieka; dyspozycyjność personelu KCIK przez 24h na dobę.

- **Cz. D. konsultacje oraz organizacja szkoleń dla instytucji państwowych i samorządowych w zakresie pracy z ofiarami handlu ludźmi, w tym dla instytucji/podmiotów świadczących pomoc ofiarom**

Działania: wystąpienia podczas warsztatów, szkoleń, konferencji i seminariów dla instytucji państwowych i samorządowych oraz organów ścigania; konsultacje i poradnictwo telefoniczne dla takich instytucji odbywa się w ramach części A zadania; opracowanie i druk materiałów informacyjno-promocyjnych o KCIK; dyspozycyjność przez 24h na dobę.

- **Cz. E. koszty administracyjne związane z realizacją zadania – koszty administracyjne nie mogą stanowić więcej niż 25% kosztu realizacji zadania**

W ramach zadania La Strada – Fundacja Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu oraz Fundacja Dialog udzieliły wsparcia w następującej formie i wymiarze:

- **250 beneficjentów KCIK:** 111 kobiet, 139 mężczyzn (planowano 250 osób, realizacja 100 %);
- **2 438 konsultacji** (planowano 2 500 konsultacji, realizacja 98 %);
- **zakwaterowanie w specjalistycznych schroniskach – 7 003 osobonoclegów** (planowano 7 000 osobonoclegów, realizacja 100 %);
- **zakwaterowanie w innych miejscach w szczególnych sytuacjach – 3 029 osobonoclegów** (planowano 1 200 osobonoclegów, realizacja 252 %);
- **przeprowadzenie 265 interwencji kryzysowych** na rzecz ofiar i potencjalnych ofiar handlu ludźmi (planowano 250 interwencji, realizacja 106 %);
- **pomoc w reintegracji 200 osób** (planowano 200 osób, realizacja 100 %);
- dla osób planujących wyjazd za granicę udzielono **598 porad telefonicznych, korespondencyjnych i bezpośrednich** (planowano 500 porad, realizacja 120 %).

Dodatkowo:

- pracę socjalną przeprowadzono ze 120 osobami;
- diagnozę potrzeb otrzymało 250 osób;
- pomoc psychologiczną otrzymało 114 osób;
- z pomocy medycznej skorzystało 55 osób;
- pomoc rzeczową otrzymało 147 osób;
- pomoc prawną otrzymało 166 osób;
- pomoc w odtworzeniu dokumentów otrzymało 14 osób.

Ponadto, KCIK stale ściśle współpracuje z Wojewódzkimi Zespołami do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi w celu niezwłocznego i adekwatnego udzielenia pomocy pokrzywdzonym i potencjalnym ofiarom handlu ludźmi na terenie Polski. Podstawą tej pomocy są uprawnienia ofiar handlu ludźmi określone w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz obowiązki wojewody w tym zakresie.

III.2 Opracowanie katalogu uprawnień przysługujących ofierze handlu ludźmi i jego tłumaczenie na języki ofiar oraz publikacja.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Termin: 2025 r.

Miernik: opracowanie i dystrybucja katalogu.

W sierpniu, w ramach prac **Grupy roboczej ds. wsparcia ofiar handlu ludźmi** działającej przy Międzyresortowym Zespole do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi, zakończono prace nad dokumentem pn. „Katalog praw ofiary handlu ludźmi w systemie polskiego prawa”. Prace koordynował Departament Porządku Publicznego MSWiA. W przygotowanie opracowania zaangażowane było szerokie grono ekspertów reprezentujących m.in. Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Urząd do Spraw Cudzoziemców, Mazowiecki Urząd Wojewódzki, Komendę Główną Policji, Komendę Główną Straży Granicznej, Prokuraturę Krajową, Międzynarodową Organizację ds. Migracji (IOM), La Strada – Fundację Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu oraz Fundację Dajemy Dzieciom Siłę.

Głównym celem publikacji jest dostarczenie rzetelnej wiedzy o krajowym systemie wsparcia ofiar handlu ludźmi w sposób klarowny i łatwo przyswajalny. Dokument zawiera między innymi definicję handlu ludźmi i charakterystykę zjawiska, wyjaśnienie poszczególnych praw, informacje, gdzie szukać pomocy, podstawy prawne oraz ważne pojęcia – zebrane w jednym miejscu i wyjaśniające kwestie, takie jak np. zasiłek celowy czy zadośćuczynienie.

Należy tutaj podkreślić, że stworzenie narzędzia, które w przystępny sposób i w zrozumiałym dla odbiorcy języku wyjaśnia procedury, dostępne formy pomocy oraz skutki prawne identyfikacji ofiar stanowi bezpośrednią realizację rekomendacji GRETA i konieczność zintensyfikowania działań w obszarze informowania osób dotkniętych handlem ludźmi o przysługujących im uprawnieniach.

MSWiA przeznaczyło na wydruk katalogu 20 736 zł. Publikacja ukazała się w nakładzie 2 000 egzemplarzy w każdej z pięciu wersji językowych: polskiej, angielskiej, hiszpańskiej, rosyjskiej, ukraińskiej (łącznie 10 000 sztuk). Ukończona pod koniec 2025 r. wersja rumuńska jest zaplanowana do druku w 2026 r. Egzemplarze zostały przekazane w znacznym nakładzie do Komendy Głównej Straży Granicznej oraz Komendy Głównej Policji (Wydziału Prewencji i Biura Kryminalnego). Jednocześnie po 200 sztuk każdej z 5 wersji językowych otrzymało również Krajowe Centrum Interwencyjno-Konsultacyjne dla Ofiar Handlu Ludźmi. Katalog we wszystkich wersjach językowych jest dostępny na rządowej stronie o przeciwdziałaniu handlowi ludźmi pod adresem: [Prawa ofiary handlu ludźmi - Krajowe Centrum Interwencyjno-Konsultacyjne dla Ofiar Handlu Ludźmi - Portal Gov.pl](#).

Warto podkreślić inicjatywę podjętą przez **Warmińsko-Mazurski Wojewódzki Zespół ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi**, który w toku konsultacji opracował procedurę i schemat procedury pomocy domniemanej ofierze handlu ludźmi. Celem opracowanego materiału jest wskazanie schematu postępowania, przed formalną identyfikacją, prawidłowego i kompleksowego udzielenia pomocy domniemanej ofierze handlu ludźmi do czasu objęcia jej pomocą realizowaną przez Krajowe Centrum Interwencyjno-Konsultacyjne dla Ofiar Handlu Ludźmi. Materiały zostały opublikowane na stronie Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie. Informacje o publikacji oraz wersję elektroniczną opracowanego materiału przesłano do właściwych jednostek samorządu terytorialnego oraz ośrodków pomocy społecznej i powiatowego centrum pomocy rodzinie w celu wykorzystania służbowego.

Niemniej istotną inicjatywę podjęli przedstawiciele **Wielkopolskiego Zespołu ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi**, którzy podczas spotkań grupy roboczej wypracowywali wspólne rozwiązania dotyczące przypadku ujawnienia małoletniej ofiary handlu ludźmi oraz ofiary handlu ludźmi. Efektem prac było powstanie we wrześniu „Rekomendacji w przypadku ujawnienia ofiary handlu ludźmi oraz małoletniej ofiary handlu ludźmi w Województwie Wielkopolskim”. Materiał został przekazany jednostkom podległym instytucjom wchodzącym w skład Zespołu.

III.3 Analiza obowiązujących przepisów prawnych z zakresu dochodzenia odszkodowania od sprawcy czynu/dochodzenia kompensaty od państwa.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Sprawiedliwości.

Termin: 2025 r.

Miernik: Prace analityczne w toku.

W odniesieniu do regulacji dotyczących dochodzenia odszkodowań od sprawcy przestępstwa oraz kompensat ze środków państwowych, w minionym roku sprawozdawczym obowiązujące przepisy nie uległy zmianie, jednak obszar ten poddawany jest stałym analizom.

Obecnie zasadność krajowych prac legislacyjnych jest ściśle skorelowana z procesem nowelizacji Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE z dnia 25 października 2012 r. ustanawiającej normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępująca decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW. Na poziomie unijnym, po fali sprzeciwu wobec pierwotnej propozycji zakładającej natychmiastową wypłatę pełnych odszkodowań przez państwa członkowskie, wypracowano bardziej wyważone porozumienie. Przewiduje ono przede wszystkim usprawnienie egzekucji należności od samych skazanych oraz wprowadzenie systemu zaliczkowego dla ofiar przestępstw z użyciem przemocy w sytuacjach, gdy egzekucja od sprawcy okaże się nieskuteczna. Oficjalne przyjęcie tych regulacji na szczeblu UE planowane jest na drugi kwartał 2026 roku, co pozwoli na spójne dostosowanie polskich przepisów do nowych standardów.

Odnosząc się natomiast do kwestii dochodzenia odszkodowania od sprawcy na zasadach przewidzianych w prawie karnym, należy wskazać, iż zgodnie z art. 300 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (dalej: k.p.k.), pokrzywdzeni są pouczeni o przysługujących im prawach, a na podstawie art. 88 § 1 k.p.k. są uprawnieni do korzystania – także nieodpłatnie – z pomocy profesjonalnego pełnomocnika w całym toku postępowania karnego. Ponadto, stosownie do art. 297 § 1 pkt 4 i 5 k.p.k., celem postępowania przygotowawczego jest m.in. ustalenie osób pokrzywdzonych oraz rozmiarów szkody, jak również zebranie i zabezpieczenie materiału dowodowego. Dodatkowo, na podstawie art. 291 k.p.k., możliwe jest - z urzędu albo na wniosek strony - dokonanie zabezpieczenia roszczeń z tytułu odszkodowania, zadośćuczynienia oraz nawiązki na mieniu podejrzanego. Pokrzywdzonym przysługuje również prawo do uzyskania odszkodowania w drodze orzeczenia sądu karnego. Zgodnie z art. 46 k.k. sąd może z urzędu albo na wniosek pokrzywdzonego nałożyć na sprawcę obowiązek naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, a w razie znacznych trudności w tym zakresie - orzec nawiązkę do kwoty 200 000 zł. Zastosowanie powyższych środków nie wyłącza możliwości dochodzenia pozostałej części roszczeń w postępowaniu cywilnym.

III.4 Pomoc w dobrowolnym powrocie i reintegracji dla osób uznanych w Polsce za ofiary handlu ludźmi.

Odpowiedzialni za realizację: Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji, Komenda Główna Straży Granicznej.

Termin: 2025 r.

Miernik: 6 beneficjentów.

W 2025 roku 6 cudzoziemców (ujawnionych przez Straż Graniczną jako ofiary handlu ludźmi): dwóch obywateli Kolumbii, dwóch obywateli Mołdawii, jeden obywatel Peru i jeden obywatel Argentyny powróciło do kraju pochodzenia w ramach pomocy w dobrowolnym powrocie, korzystając z „Programu wsparcia i ochrony ofiar/świadków handlu ludźmi”. Wszystkie ww. osoby uzyskały wsparcie w reintegracji. Dodatkowo udzielono pomocy reintegracyjnej dwóm obywatelom Mołdawii i dwóm obywatelom Kolumbii, którzy wyjechali w ramach pomocy w dobrowolnym powrocie w 2024 r. Pomoc została wdrożona przez Międzynarodową Organizację ds. Migracji (dalej: IOM) w 2025 roku. Armia Zbawienia w Polsce udzieliła wsparcia informacyjnego i konsultacyjnego w procesie powrotu z Wielkiej Brytanii do kraju trzech polskich ofiar handlu ludźmi.

Część IV

Ściganie przestępstwa handlu ludźmi

IV.1 Organizacja spotkań przedstawicieli Państwowej Inspekcji Pracy z przedstawicielami Straży Granicznej w sprawach dotyczących problematyki handlu ludźmi i pracy przymusowej.

Odpowiedzialni za realizację: Główny Inspektorat Pracy, Komenda Główna Straży Granicznej.

Termin: 2025 r.

Miernik: 15 spotkań.

W dniach 20–22 października w **Ośrodku Szkoleń Specjalistycznych Straży Granicznej w Lubaniu** odbyła się narada szkoleniowa Straży Granicznej i Państwowej Inspekcji Pracy, której organizacja wynika z zapisów porozumienia Komendanta Głównego Straży Granicznej i Głównego Inspektora Pracy z dnia 10 grudnia 2018 r. w sprawie zasad współdziałania Straży Granicznej i Państwowej Inspekcji Pracy. Poza ww. organami – stronami porozumienia, w spotkaniu uczestniczyli, także przedstawiciele Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz Ministerstwa Spraw Zagranicznych zaangażowani w obszarze dotyczącym dostępu cudzoziemców do krajowego rynku pracy. W ramach programu narady omówiono m.in. następujące zagadnienia:

- o Polska jako kraj docelowy migracji – analiza trendów migracyjnych z perspektywy Straży Granicznej;
- o model analizy ryzyka w obszarze kontroli legalności zatrudnienia – od wytycznych do praktycznego zastosowania w jednostkach terenowych Straży Granicznej;
- o strategia migracyjna Polski na lata 2025–2030 - realizacja działań Straży Granicznej w obszarze kontroli legalności zatrudnienia oraz identyfikowane zagrożenia;
- o nowe przepisy dotyczące agencji zatrudnienia w świetle praktyki kontrolnej Państwowej Inspekcji Pracy;
- o trudności dotyczące stosowania przepisów ustawy z dnia 20 marca 2025 r. *o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej*.

Poza naradą szkoleniową Państwowej Inspekcji Pracy i Straży Granicznej na szczeblu centralnym zorganizowano 14 spotkań roboczych ze **Strażą Graniczną** na poziomie Okręgowych Inspektoratów Pracy.

Ponadto, w ramach realizacji zadania przedstawiciele **Zarządu Operacyjno-Śledczego KGSG** uczestniczyli w kilku spotkaniach roboczych z przedstawicielami **Głównego Inspektoratu Pracy i Okręgowego Inspektoratu Pracy w Warszawie** (Oddział w Płocku), dot. między innymi śledztwa w sprawie o handel ludźmi prowadzonego przez Placówkę Straży Granicznej w Warszawie–Modlinie, pod nadzorem Prokuratury Okręgowej w Płocku, wszczętego na podstawie zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa wniesionego przez Okręgowy Inspektorat Pracy w Warszawie.

IV.2 Kontrole Państwowej Inspekcji Pracy w sprawach dotyczących legalności powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom, a w przypadku szczególnego wyzysku i pracy przymusowej z udziałem Straży Granicznej.

Odpowiedzialni za realizację: Główny Inspektorat Pracy, Komenda Główna Straży Granicznej.

Termin: 2025 r.

Miernik: 7 300 kontroli.

W 2025 roku inspektorzy **Państwowej Inspekcji Pracy** przeprowadzili łącznie 7 084 kontrole legalności zatrudnienia cudzoziemców, którymi objęto łącznie 6 711 podmiotów. Państwowa Inspekcja Pracy zrealizowała w sumie 216 kontroli legalności zatrudnienia cudzoziemców z udziałem funkcjonariuszy Straży Granicznej.

W maju odbyło się spotkanie Zespołu ds. Analizy Sytuacji Rynku Pracy Cudzoziemców na terenie woj. kujawsko-pomorskiego przy **Okręgowym Inspektorze Pracy w Bydgoszczy** z przedstawicielami **Straży Granicznej, Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego i Wojewódzkiego Urzędu Pracy**. Celem spotkań było typowanie określonych podmiotów, branż oraz obszarów, dla których zasadne jest prowadzenie wzmożonych

kontroli legalności zatrudnienia cudzoziemców, także w kontekście handlu ludźmi i wykorzystywania do pracy przymusowej, oraz analiza aktualnej problematyki z zakresu praktyki instytucjonalnej.

Państwowa Inspekcja Pracy prowadziła czynności kontrolne mające na celu eliminowanie nieprawidłowości i nadużyć popełnianych na szkodę pracujących cudzoziemców. Prowadzono działania kontrolno-nadzorcze wśród podmiotów powierzających prace cudzoziemcom nie tylko z Ukrainy, ale przede wszystkim z Ameryki Południowej i Azji zgodnie ze zmieniającymi się uwarunkowaniami rynku pracy. Prowadzono wzmożone działania kontrolno-nadzorcze we współpracy z funkcjonariuszami **Straży Granicznej** oraz **Policji**. Prowadzono współpracę z partnerami społecznymi oraz instytucjami i organizacjami na poziomie lokalnym w celu typowania podmiotów do kontroli, w których istnieje zwiększone ryzyko występowania nieprawidłowości na szkodę cudzoziemców.

Przykładowo:

Inspektorzy **Okręgowego Inspektoratu Pracy w Olsztynie** przeprowadzili 7 kontroli w ramach zwalczania handlu ludźmi, w tym wspólne działania z Policją i Strażą Graniczną w operacji „Global Chain 2025” oraz operacji „Labour Exploitation” (22–26 września). Podmioty zatrudniające cudzoziemców z Azerbejdżanu, Wietnamu, Bangladeszu, Kolumbii i Turkmenistanu zostały objęte kontrolami przeprowadzonymi w Elblągu, Ostródzie, Olsztynie, Nidzicy i Działdowie, mającymi na celu weryfikację legalności zatrudnienia i eliminację przypadków pracy przymusowej. W wyniku tych kontroli stwierdzono nieprawidłowości w zgłoszeniach do ubezpieczeń społecznych oraz naruszenia przepisów bhp. Niektóre kontrole są nadal w toku.

Inspektorzy **Okręgowego Inspektoratu Pracy w Krakowie** w okresie 1 stycznia–31 grudnia przeprowadzili 400 kontroli, w trakcie których sprawdzali między innymi legalność powierzania pracy cudzoziemcom. Łącznie kontrolą objęto 1 712 cudzoziemców. W trakcie żadnej z ww. kontroli nie powzięto uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa handlu ludźmi z art. 189a. k.k.

Inspektorzy **Okręgowego Inspektoratu Pracy w Białymstoku** przeprowadzili łącznie 334 kontrole w zakresie legalności zatrudnienia i wykonywania pracy zarobkowej przez cudzoziemców. Kontrolami objęto 1 581 cudzoziemców.

Zadanie wykonywały również **poszczególne jednostki Policji, m.in.:**

- KWP Gorzów Wielkopolski - przeprowadzono 3 serie działań (kwiecień, czerwiec, wrzesień 2025 r.) ukierunkowanych na handel ludźmi. Skontrolowano setki osób i miejsc, zaangażowano ponad 600 funkcjonariuszy Policji oraz współpracowano ze Strażą Graniczną i Państwową Inspekcją Pracy. Nie ujawniono ofiar handlu ludźmi ani sprawców tego przestępstwa;
- KWP Kielce - przeprowadzono 14 działań, które zaangażowały 133-465 funkcjonariuszy i były ukierunkowane na kontrole miejsc prostytucji i pracy cudzoziemców;
- KWP Łódź - przeprowadzono 7 działań w ramach operacji EMPACT, w tym kontrole firm zatrudniających cudzoziemców. W wyniku tych działań zatrzymano 9 osób w jednej ze spraw;
- KWP Opolo - przeprowadzono 3 działania w ramach EMPACT;
- KWP Poznań - przeprowadzono działania w wyniku których zidentyfikowano 9 ofiar handlu ludźmi (obywatele Kolumbii) oraz zatrzymano 10 osób nielegalnie przebywających w Polsce;
- KWP Radom - przeprowadzono 2 działania w ramach EMPACT;
- KWP Rzeszów - przeprowadzono 2 działania (kwiecień i wrzesień 2025 r.);
- KWP Szczecin - przeprowadzono 2 działania w ramach EMPACT (JAD), w tym 785 kontroli. Nie ujawniono ofiar handlu ludźmi;
- KWP Katowice - przeprowadzono 3 spotkania ze współpracy przygranicznej z niemiecką Policją.

W ramach realizacji zadania, na uwagę zasługują działania **Wojewódzkiego Inspektoratu Transportu Drogowego w Rzeszowie**, który przeprowadzał kontrole pojazdów ciężarowych. Podczas kontroli prowadzono działania prewencyjne z zakresu przeciwdziałania handlowi ludźmi, m.in. kontrole dokumentów podróży i legalności zatrudnienia w krajach Unii Europejskiej kierowców pochodzących z krajów trzecich (15 000 przeprowadzonych kontroli).

Warto również podkreślić działania prewencyjnej Policji z garnizonu małopolskiego, która na bieżąco prowadziła ukierunkowaną kontrolę osób żebrzących, mogących być ofiarami handlu ludźmi. Dodatkowo prowadzone były działania polegające na kontroli agencji towarzyskich oraz miejsc, w których kobiety mogą być zmuszane do tzw.

„przydrożnej prostytucji” lub innych form seksualnego wykorzystania, lub usług o charakterze pracy przymusowej.

IV.3 Wzmocnienie potencjału Państwowej Inspekcji Pracy w zakresie eliminowania nielegalnego powierzania i wykonywania pracy przez cudzoziemców, w tym w ramach wyzysku i pracy przymusowej, poprzez transfer wiedzy eksperckiej w toku szkoleń doskonalących, w tym realizowanych ze środków zewnętrznych.

Odpowiedzialni za realizację: Główny Inspektorat Pracy, ew. Komenda Główna Straży Granicznej.

Termin: 2025 r.

Miernik: 2 szkolenia.

5 maja w **Ośrodku Szkolenia Państwowej Inspekcji Pracy** (dalej OSPIP) im. Profesora Jana Rosnera we Wrocławiu, funkcjonariusz Straży Granicznej przeprowadził szkolenie dla inspektorów pracy. Tematem wykładu było „Przeciwdziałanie handlowi ludźmi w działaniach Straży Granicznej. Współpraca z innymi instytucjami w zakresie eliminacji tego przestępstwa w szczególności w obszarze pracy przymusowej”. W szkoleniu uczestniczyło 35 osób.

W dniach 7–9 października odbyła się, zorganizowana przez OSPIP, narada szkoleniowa dla pracowników Państwowej Inspekcji Pracy zajmujących się problematyką kontroli legalności zatrudnienia. Tematem szkolenia doskonalącego były zagadnienia związane ze stosowaniem nowych przepisów ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W ramach programu wydarzenia inspektorzy pracy mieli możliwość uczestnictwa w spotkaniach z przedstawicielami Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej, które zorganizowano w Komendzie Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej oraz na lotnisku Zielona Góra-Babimost. Funkcjonariusze Straży Granicznej przedstawili zadania oraz charakterystykę zagrożeń występujących na terenie objętym właściwością Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej w Krośnie Odrzańskim.

IV.4 Opracowanie koncepcji systemu szacowania ryzyka powierzania pracy nielegalnej z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi komunikacji i wymiany informacji w oparciu o dane pozostające do dyspozycji różnych służb dla ograniczenia niedozwolonych praktyk stosowanych przez podmioty powierzające pracę cudzoziemcom.

Odpowiedzialni za realizację: Główny Inspektorat Pracy.

Termin: 2025 r.

Miernik: Poziom opracowania określonych elementów składowych koncepcji (100 %).

Opracowanie koncepcji systemu oceny ryzyka wynika z przepisów art. 47 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. *Prawo przedsiębiorców*, który nakazuje przeprowadzanie kontroli planowych w oparciu o okresową analizę prawdopodobieństwa naruszenia prawa w ramach wykonywania działalności gospodarczej.

W Państwowej Inspekcji Pracy (dalej: PIP) opracowano wspólny model analizy ryzyka dla wszystkich organów kontrolnych, oparty na danych wewnętrznych i zewnętrznych za lata 2023–2025 (stan na koniec listopada 2025 r.). W modelu zidentyfikowano i zoperacjonalizowano 32 parametry obejmujące, m.in. informacje o zatrudnianiu i powierzaniu pracy (wielkość podmiotu, liczba umów cywilnoprawnych, liczba zatrudnionych cudzoziemców, osób niepełnosprawnych, młodocianych, pracowników tymczasowych), warunki pracy (ryzyko branżowe, liczba poszkodowanych w wypadkach przy pracy, liczba zatrudnionych w warunkach zagrożenia oraz ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej) oraz wyniki kontroli PIP (skala nieprawidłowości w zakresie bhp, legalności zatrudnienia, skargi, wykroczenia, realizację decyzji, w tym decyzji płacowych).

Następnie wykonano kalkulację ryzyk cząstkowych w trzech obszarach: prawnej ochrony pracy, legalności zatrudnienia oraz bezpieczeństwa i higieny pracy. Na tej podstawie określono ogólny poziom ryzyka dla przedsiębiorcy: wysokie – gdy co najmniej jedno ryzyko cząstkowe jest wysokie, niskie – gdy wszystkie ryzyka cząstkowe są niskie, średnie – w pozostałych przypadkach.

Dzięki zastosowaniu modelu sklasyfikowano blisko 830 tysięcy podmiotów, przypisując im kategorię ryzyka wraz z ryzykiem cząstkowym w poszczególnych obszarach. Analiza stanowiła podstawę sporządzenia „Programu działania PIP na rok 2026” i będzie aktualizowana co 3 miesiące.

IV.5 Spotkania z polskimi oficerami łącznikowymi oraz akredytowanymi w Polsce w celu wzmocnienia współpracy i wymiany informacji w zakresie zwalczania zjawiska handlu ludźmi.

Odpowiedzialni za realizację: Komenda Główna Policji.

Termin: 2025 r.

Miernik: 12 spotkań.

W strukturach Policji funkcjonuje sieć oficerów łącznikowych, których głównym zadaniem jest ułatwianie współpracy z organami ścigania w państwach, w których są akredytowani. Biuro Kryminalne KGP zorganizowało łącznie 12 spotkań stacjonarnych i online z oficerami łącznikowymi akredytowanymi przy Europolu (5), w Wielkiej Brytanii (5) oraz USA (2).

IV.6 Analiza danych oraz stworzenie ujednoczonego systemu zbierania danych w zakresie realizowanych postępowań o handel ludźmi oraz wyroków sądowych.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji z udziałem Komendy Głównej Straży Granicznej, Komendy Głównej Policji, Prokuratury Krajowej, Ministerstwa Sprawiedliwości.

Termin: 2025 r.

Miernik: opracowanie schematu.

Konieczność stworzenia scentralizowanego, kompleksowego systemu gromadzenia i analizy danych dot. ofiar handlu ludźmi, dochodzeń i postępowań karnych w tym obszarze wynika bezpośrednio z obowiązku wdrożenia przepisów Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1712 zmieniającej dyrektywę 2011/36/UE w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar. W 2025 roku zainicjowane zostały pierwsze konsultacje w tym zakresie zmierzające do opracowania założeń dla nowego systemu gromadzenia danych, którego administratorem będzie MSWiA. W chwili obecnej z uwagi na brak jednego, wspólnego systemu gromadzenia danych, dane o zidentyfikowanych ofiarach handlu ludźmi są ewidencjonowane oddzielnie przez Straż Graniczną, Policję i Prokuraturę (tabela poniżej), a następnie przekazywane do DPP MSWiA.

Warto podkreślić, że w roku sprawozdawczym wdrożono w Prokuraturze Krajowej wewnętrzny raport POWER BI „Monitoring handel ludźmi”. Obecnie trwają prace nad zwiększeniem funkcjonalności raportu i powiększenia zakresu gromadzonych danych.

Z danych przekazanych przez **Prokuraturę Krajową** wynika, że w 2025 r. łącznie **wszczęto 78 postępowań z art. 189a k.k. oraz wniesiono 16 aktów oskarżenia.**

Dane statystyczne przekazane przez Prokuraturę Krajową, Komendę Główną Policji i Komendę Główną Straży Granicznej w zakresie liczby zidentyfikowanych w 2025 roku ofiar.

2025	Prokuratura Krajowa	Policja	Straż Graniczna
Liczba zidentyfikowanych ofiar (dorośli i małoletni), w tym:	194	38	52
a) kobiety	53	21	15

b) mężczyźni	141	17	37
Liczba zidentyfikowanych małoletnich ofiar	3	0	0
Forma wykorzystania ofiar:			
w prostytucji, pornografii lub innych formach seksualnego wykorzystania	28	17	1
w pracy lub usługach o charakterze przymusowym	117	20	51
innych formach wykorzystania	49	1	0
Kraj pochodzenia ofiar:			
Argentyna	5		6
Azerbejdżan		1	
Bułgaria	1	4	
Filipiny	6		
Gwinea	6		
Indonezja	1		
Kolumbia	26	10	43
Mołdawia	1		
Pakistan	1		
Polska	130	23	1
Rosja	3		
Tadżykistan	2		
Turcja	3		
Ukraina	9		
Wenezuela			2

IV.7 Opracowanie wytycznych i wskaźników określających / identyfikujących czynności sprawcze, stanowiących uzupełnienie algorytmów identyfikacji domniemanych ofiar handlu ludźmi, oraz wytycznych wypracowanych dla inspektorów pracy.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z Komendą Główną Policji i Komendą Główną Straży Granicznej.

Termin: 2025 r.

Miernik: 2 spotkania.

W 2025 r. **Departament Porządku Publicznego MSWiA** zainicjował realizację zadania, przeprowadzając 2 spotkania robocze (3 lipca oraz 20 listopada w trybie zdalnym). W konsultacjach uczestniczyli przedstawiciele DPP MSWiA, Biura Kryminalnego KGP oraz Zarządu Operacyjno-Śledczego KGSG. W efekcie podjętych działań wypracowano wstępne ustalenia w zakresie ewentualnej modyfikacji algorytmów postępowania funkcjonariuszy organów ścigania w przypadku ujawnienia przestępstwa handlu ludźmi.

W ramach realizacji zadania i konsultacji, Zespół dw. z Handlem Ludźmi KWP w Łodzi opracował propozycję wytycznych dotyczących czynności sprawczych, które mają uzupełnić dotychczasowe algorytmy postępowania oraz opracował kartę terenową, umożliwiającą funkcjonariuszom szybką ocenę podejrzeń wystąpienia procederu handlu ludźmi bezpośrednio podczas interwencji. Równolegle Wydział Kryminalny KWP w Olsztynie przygotował projekt wskaźników identyfikujących czynności sprawcze, dedykowanych w szczególności potrzebom inspektorów pracy. Dokumentacja ta, zawierająca kluczowe parametry diagnostyczne, została przekazana do Wydziału do Walki z Handlem Ludźmi Biura Kryminalnego KGP w celu dalszej koordynacji i wdrożenia.

Część V

Działania szkoleniowe

V.1 Warsztaty dla funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej i prokuratorów, dotyczące współpracy w zakresie ścigania sprawców przestępstw handlu ludźmi, wymiany doświadczeń, najlepszych praktyk oraz analizy orzecznictwa w sprawach o handel ludźmi.

Odpowiedzialni za realizację: Komenda Główna Policji, Komenda Główna Straży Granicznej we współpracy z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji, Prokuraturą Krajową i organizacjami pozarządowymi.

Termin: 2025 r.

Miernik: 1 warsztat (86 uczestników).

W dniach 28 lipca–1 sierpnia, w **Wyższej Szkole Straży Granicznej w Koszalinie** przeprowadzono cykliczne szkolenie pn. „Warsztaty dla funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej i prokuratorów, dotyczące współpracy w zakresie ścigania sprawców przestępstwa handlu ludźmi, wymiany doświadczeń, najlepszych praktyk oraz analizy orzecznictwa w sprawach o handel ludźmi”. Celem warsztatów była wymiana doświadczeń, dobrych praktyk oraz podnoszenie wiedzy i świadomości w celu skutecznej walki z procederem handlu ludźmi. W warsztatach udział wzięło 36 funkcjonariuszy Policji ze wszystkich Komend Wojewódzkich oraz Komendy Stołecznej Policji, jak również przedstawiciele Centralnego Biura Śledczego Policji. Gospodarzem spotkania był Zarząd Operacyjno-Śledczy Komendy Głównej Straży, na zaproszenie którego w wydarzeniu udział wzięły przedstawicielki Fundacji ITAKA oraz La Strada – Fundacji Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu.

V.2 Warsztaty szkoleniowe dla policjantów z komórek organizacyjnych Policji właściwych do walki z handlem ludźmi komend wojewódzkich/Stołecznej Policji i CBŚP celem wymiany doświadczeń i informacji.

Odpowiedzialni za realizację: Komenda Główna Policji.

Termin: 2025 r.

Miernik: minimum 20 szkoleń lub warsztatów.

Ogólna liczba warsztatów i uczestników z KWP/KSP oraz CBŚP - **4 warsztaty (129 uczestników)**, Jeden z powyższych warsztatów zorganizował w dniach 24-26 września w Michałowicach Wydział dw. z Handlem Ludźmi Biura Kryminalnego KGP. Wydarzenie skierowano do policjantów z komórek organizacyjnych Policji właściwych do walki z handlem ludźmi komend wojewódzkich i Komendy Stołecznej Policji oraz Centralnego Biura Śledczego Policji celem wymiany doświadczeń i informacji. W wydarzeniu udział wzięło 55 uczestników.

Niezależnie od działań podejmowanych przez Komendę Główną Policji, w poszczególnych garnizonach organizowane były inne lokalne przedsięwzięcia szkoleniowe:

KWP Katowice (miernik: 2 warsztaty; 52 uczestników).

W ramach wykonywanych czynności służbowych, w dniu 23 maja 2025 r. funkcjonariusze Zespołu do Walki z Handlem Ludźmi Wydziału Kryminalnego **KWP w Katowicach** przeprowadzili szkolenie dla policjantów garnizonu śląskiego, w tym również koordynatorów zajmujących się problematyką zwalczania handlu ludźmi, mające na celu wymianę doświadczeń i informacji związanych z szeroko rozumianą problematyką handlu ludźmi, prostytucji oraz wykorzystania seksualnego małoletnich. W szkoleniu uczestniczyło 50 osób.

Szkoła Policji w Pile w dniach 20–24 stycznia zorganizowała i przeprowadziła kurs specjalistyczny z zakresu zapobiegania przestępstwom handlu ludźmi i ich zwalczania, w którym udział wzięło 19 słuchaczy.

Szkoła Policji w Słupsku w styczniu przeszkoliła 19 funkcjonariuszy w ramach kursu specjalistycznego z zakresu zwalczania handlu ludźmi. Równoległe podmiot realizował edukację w tym obszarze jako stały element szkolenia podstawowego (zgodnie z decyzją nr 276 Komendanta Głównego Policji), przybliżając słuchaczom metody działania sprawców oraz zasady współpracy z organizacjami pozarządowymi. Dodatkowo, na przełomie

2024 i 2025 roku, w słupekiej Szkole udostępniono wystawę mobilną MSWiA, która swoim zasięgiem objęła ok. 732 kursantów.

Fundacja ITAKA wspierała działania Policji oraz innych służb w poszukiwaniu zaginionych uchodźców. Współpraca odbywa się stale na podstawie „Porozumienia o współpracy podpisanego 25.05.2009 r. przez Komendanta Głównego Policji oraz Zarząd Fundacji ITAKA – Centrum Poszukiwań Ludzi Zaginionych w działaniach poszukiwawczych”. W ramach niniejszego zadania, w roku sprawozdawczym, przedstawicielki Fundacji ITAKA przeprowadziły 3 szkolenia dla policjantów uczestniczących w Kursie Poszukiwania Osób Zaginionych w Szkole Policji w Pile. Zakres tematyczny szkolenia obejmował następujące zagadnienia: specyfika działania oraz zadania Fundacji ITAKA; współpraca Fundacji z Policją oraz innymi instytucjami; działania profilaktyczne oraz kampanie; analiza przypadków; psychologiczne aspekty zaginięć; specyfika funkcjonowania psychologicznego rodziny i bliskich osoby zaginionej. **Na szkoleniach omawiane były przypadki zaginięć związanych z handlem ludźmi.**

V.3 Warsztaty szkoleniowe dla koordynatorów z komend miejskich policji/komend rejonowych policji/komend powiatowych policji oraz dla funkcjonariuszy służby prewencyjnej dotyczące problematyki handlu ludźmi, w szczególności dotyczącej małoletnich.

Odpowiedzialni za realizację: Komenda Główna Policji.

Termin: 2025 r.

Miernik: 296 warsztatów (77 625 uczestników).

KWP Białystok (miernik: 1 warsztat; 20 uczestników)

KWP Bydgoszcz (miernik: 22 warsztatów; 867 uczestników)

KWP Gdańsk (miernik: 11 warsztatów; 239 uczestników)

KWP Gorzów Wielkopolski (miernik: 16 warsztatów; 426 uczestników)

KWP Katowice (miernik: 3 warsztatów; 94 uczestników)

KWP Kielce (miernik: 17 warsztatów; 394 uczestników)

KWP Kraków (miernik: 12 warsztatów; 306 uczestników)

KWP Lublin (miernik: 21 warsztatów; 1 567 uczestników)

KWP Łódź (miernik: 62 warsztatów; 945 uczestników)

KWP Olsztyn (miernik: 1 warsztat; 347 uczestników)

KWP Opole (miernik: 11 warsztatów; 108 uczestników)

KWP Poznań (miernik: 51 warsztatów; 1 343 uczestników)

KWP z/s w Radomiu (miernik: 9 warsztatów; 82 uczestników)

KWP Rzeszów (miernik: 36 warsztatów; 919 uczestników)

KWP Szczecin (miernik: 11 warsztatów; 317 uczestników)

KWP Wrocław (miernik: 14 warsztatów; 179 uczestników)

KSP (miernik: 3 warsztatów; 77 uczestników)

Biuro Prewencji KGP (miernik: 1 warsztat; 22 uczestników)

Zasadnym jest podkreślenie inicjatywy **Okręgowego Inspektoratu Pracy w Rzeszowie**, który w ramach powyższego zadania zorganizował szkolenie dla funkcjonariuszy Policji zajmujących się tematyką pracy przymusowej i handlu ludźmi zorganizowane w Komendzie Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie. W szkoleniu udział wzięło 46 funkcjonariuszy wszystkich działających w województwie podkarpackim komend powiatowych Policji.

V.4 Szkolenia dla funkcjonariuszy Straży Granicznej w ramach kompleksowego systemu szkoleń na temat problematyki handlu ludźmi, w szczególności dotyczącej małoletnich.

Odpowiedzialna za realizację: Wyższa Szkoła Straży Granicznej w Koszalinie, Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie, Komenda Główna Straży Granicznej.

Termin: 2025 r.

Miernik: 3 422 przeszkolonych funkcjonariuszy.

W roku sprawozdawczym szkolenia z zakresu wiedzy podstawowej z obszaru handlu ludźmi realizowane były przez ośrodki szkolenia Straży Granicznej w Koszalinie oraz Kętrzynie, w ramach szkoleń podstawowych, szkoleń w zakresie szkoły podoficerskiej i chorążych. Dodatkowo organizowane były szkolenia kwalifikowane oraz kursy doskonalące na temat przestępstwa handlu ludźmi.

Wyższa Szkoła Straży Granicznej w Koszalinie:

- o kurs doskonalący - Handel ludźmi (poziom II i III) – w 2 edycjach przeszkolono 16 funkcjonariuszy;
- o szkolenie podstawowe – w 3 edycjach przeszkolono 65 funkcjonariuszy;
- o szkolenie podstawowe według odrębnego programu - w 4 edycjach przeszkolono 68 funkcjonariuszy;
- o wydarzenie dla studentów i słuchaczy WSSG w Koszalinie z zastosowaniem pojazdu Escape Truck w dniach 18–19 października – udział 116 osób;

Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie:

- o w ramach szkolenia podoficerskiego, Dział IV. Zapobieganie i przeciwdziałanie nielegalnej migracji, Temat 11: Rozpoznawanie potencjalnych ofiar handlu ludźmi – przeszkolono 350 funkcjonariuszy. W trakcie zajęć poruszono następujące zagadnienia: definicja handlu ludźmi; procedura postępowania w przypadku rozpoznania domniemanej ofiary handlu ludźmi; przepisy prawa krajowego dot. ofiar handlu ludźmi; omówiono symptomy wskazujące, że osoba może być potencjalną ofiarą handlu ludźmi;
- o w ramach szkolenia kwalifikowanego przeprowadzono zajęcia dla 485 funkcjonariuszy SG w służbie przygotowawczej.

Dodatkowo zajęcia dotyczące zwalczania i ścigania przestępstwa handlu ludźmi, a także identyfikacji potencjalnych ofiar handlu ludźmi prowadzone były we własnym zakresie w poszczególnych jednostkach terenowych Straży Granicznej w ramach cyklicznych szkoleń wewnętrznych (tzw. lokalnych) i prowadzone były przez wyznaczonych funkcjonariuszy, głównie koordynatorów ds. przeciwdziałania handlowi ludźmi. Łącznie w 2025 roku przeprowadzono 64 szkolenia lokalne, w ramach których przeszkolono 1 384 funkcjonariuszy Straży Granicznej.

Powyższe działania realizowane było również przez **Międzynarodową Organizację ds. Migracji**, która w wytypowanych Oddziałach SG przeszkoliła ok. 40 funkcjonariuszy.

Ponadto w dniach 5–7 listopada, zgodnie z działaniami określonymi w Rozdziale V Obszar 2 Dział 2.1.8 i 2.1.9 „Krajowego Planu Przeciwdziałania Przestępstwom Przeciwko Wolności Seksualnej i Obyczajności na Szkodę Małoletnich na lata 2023–2026” wytypowani funkcjonariusze z Oddziałów SG uczestniczyli w interdyscyplinarnym i międzyinstytucjonalnym szkoleniu przeprowadzonym w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury w Lublinie pt. „Zjawisko wykorzystywania seksualnego dzieci w cyberprzestrzeni”. W szkoleniu stacjonarnym uczestniczyło 9 funkcjonariuszy Straży Granicznej.

W dniach 7–8 sierpnia zgodnie z Krajowym Planem Przeciwdziałania Przestępstwom Przeciwko Wolności Seksualnej i Obyczajności na szkodę Małoletnich odbyło się szkolenie pn. „Wykrywanie sprawców i zwalczania przestępstw związanych z seksualnym wykorzystaniem dzieci w cyberprzestrzeni” zorganizowane przez **Centralne Biuro Zwalczania Cyberprzestępczości**. W szkoleniu udział wzięło 2 funkcjonariuszy Straży Granicznej realizujących czynności z zakresu cyberrozpoznania.

W dniu 18 listopada 2025 r. zostało przeprowadzone szkolenie online dla funkcjonariuszy garnizonu podkarpackiego z przedstawicielem firmy BOLT dotyczące pozyskiwania danych dotyczących zdarzeń z udziałem kierujących świadczących usługi przewozu osób poprzez aplikację w powyższej firmie.

Warto podkreślić inicjatywę **Zakładu Obsługi Przejść Granicznych w Korczowej**, który zorganizował szkolenia nt. zjawiska handlu ludźmi dla swoich pracowników. Równolegle prowadził działania prewencyjne polegające na udostępnianiu informatorów w miejscach przebywania i odprawy osób przekraczających granicę.

V.5 Warsztaty szkoleniowe poświęcone kryminalistycznym, kryminologicznym i prawnym aspektom handlu ludźmi dla kuratorów sądowych, sędziów i prokuratorów.

Odpowiedzialni za realizację: Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury.

Termin: 2025 r.

Miernik: 4 prokuratorów, 1 sędzia.

Szkolenie pt. „Program wspólnych wymian EJTN-CEPOL dla prokuratorów, asesorów i sędziów orzekających w sprawach karnych w ramach Europejskiej Sieci Szkolenia Kadr Wymiaru Sprawiedliwości (EJTN)” (17 stycznia–14 listopada). Celem szkolenia było zapoznanie uczestników z funkcjonowaniem i organizacją pracy Agencji Unii Europejskiej ds. Szkolenia w Dziedzinie Ścigania (CEPOL) oraz wymiana doświadczeń w zakresie wykorzystania europejskich instrumentów ścigania. Szczegółowy zakres tematyczny obejmował m.in.: organizację i zasady działania CEPOL, a także międzynarodową współpracę organów ścigania. Omówiono również praktyczne wykorzystanie europejskich instrumentów ścigania w obszarach wskazanych przez CEPOL oraz Europejską Sieć Szkolenia Kadr Wymiaru Sprawiedliwości (EJTN), takich jak: zwalczanie przestępczości gospodarczej i cyberprzestępczości, przeciwdziałanie handlowi narkotykami i handlowi ludźmi, zwalczanie przestępstw przeciwko środowisku oraz korupcji. Program obejmował 5-dniowe staże w organach ścigania innych państw członkowskich UE, które umożliwiły uczestnikom praktyczne zapoznanie się z metodyką prowadzenia postępowań, w tym w sprawach dotyczących handlu ludźmi. Adresatami byli sędziowie, prokuratorzy, asesorzy sądowi i asesorzy prokuratury. W szkoleniu wzięło udział 2 prokuratorów.

Dodatkowo, poza wcześniej wspomnianym Programem Wspólnych Wymian EJTN–CEPOL (M12/25), w obszarze działań Działu Współpracy Międzynarodowej Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury w 2025 r. zrealizowano 2-dniowe seminarium w Brukseli pt. „Investigation and prosecution of THB cases in the EU for labour exploitation: focus on child labour exploitation”, w którym uczestniczyło dwóch prokuratorów oraz jeden sędzia z Polski. Zakres merytoryczny seminarium obejmował w szczególności aspekty ścigania przestępstw handlu ludźmi w kontekście eksploatacji pracowniczej, w tym pracy dzieci, w świetle obowiązujących regulacji prawa UE, w szczególności wskazanej Dyrektywy 2011/36/UE. Obecnie prowadzony jest nabór kandydatów do kolejnej edycji ww. Programu na rok 2026 (M12/26). Także w tej edycji zagadnienia związane ze zwalczaniem handlu ludźmi stanowią jeden z kluczowych obszarów tematycznych programu i pozostają w bezpośrednim związku z wdrażaniem oraz praktycznym stosowaniem standardów wynikających z Dyrektywy 2011/36/UE. Ponadto na rok 2026 zaplanowano 2-dniowe seminarium (M14/C5/26) obejmujące tematykę handlu ludźmi pt. „Investigation and prosecution of THB cases in the EU – Introductory”, którego zakres merytoryczny również odnosi się do ram prawnych UE w obszarze przeciwdziałania handlowi ludźmi.

V.6 Szkolenie „Handel ludźmi” kierowane do sędziów, asesorów sądowych, prokuratorów i asesorów prokuratury z metodyki prowadzenia postępowań w sprawie o handel ludźmi w celu zwiększenia ich efektywności, sytuacji prawnej pokrzywdzonych i ich roli w prowadzonych postępowaniach z uwzględnieniem różnic kulturowych, a także współpracy międzynarodowej w tym zakresie.

Odpowiedzialni za realizację: Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury.

Termin: 2025 r.

Miernik: 12 szkoleń (414 przeszkolonych aplikantów).

W ramach szkolenia ustawicznego realizowanego przez Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury przeprowadzono następujące szkolenia:

a) „Problematyka handlu ludźmi w kontekście sytuacji dzieci migrujących” (formuła online, 14 stycznia). Zagadnienia szczegółowe, jakie omawiano podczas szkolenia to m.in.: specyfika sytuacji dzieci migrujących jako

potencjalnych ofiar handlu ludźmi; analiza czynników zwiększających zagrożenie na proceder handlu ludźmi; narzędzia i metody identyfikacji dzieci migrujących będących ofiarami lub narażonymi na handel ludźmi; współpraca między służbami i organizacjami w zakresie identyfikacji; rola pracowników socjalnych, policji, pracowników służby zdrowia, nauczycieli oraz organizacji pozarządowych w rozpoznawaniu oznak handlu ludźmi wśród dzieci migrujących; kompleksowe podejście do ochrony dzieci migrujących w szczególności wsparcie psychologiczne oraz pomoc prawna i organizacyjna; programy zapobiegania handlowi ludźmi wśród dzieci migrujących; długoterminowa opieka i reintegracja ofiar handlu ludźmi – wyzwania związane z zapewnieniem długotrwałej pomocy i wsparcia dla małoletnich cudzoziemców. Adresatami szkolenia byli sędziowie, asesory sądowi, referendarze sądowi, asystenci sędziego, prokuratorzy, asesory prokuratury, asystenci prokuratorów, radcy prawni, aplikanci radcowscy, kuratorzy, aplikanci kuratorscy. Przeszkolono łącznie 195 osób, w tym 16 sędziów, 17 asystentów sędziego, 51 kuratorów sądowych dla dorosłych, 43 kuratorów sądowych rodzinnych, 6 referendarzy sądowych, 4 aplikantów kuratorskich, 32 prokuratorów, 4 asesorów prokuratury, 18 asystentów prokuratora, 4 osoby o statusie gościa (radców prawnych).

b) „Małoletni cudzoziemcy w kryzysie psychologicznym a zjawisko handlu ludźmi” (10 edycji szkolenia, formuła stacjonarna w Ośrodku Szkoleniowym KSSiP w Dębem). Szkolenie podzielono na dwa bloki tematyczne, podczas których omawiano następujące zagadnienia szczegółowe:

- o **blok psychologiczny:** zjawisko kryzysu psychologicznego w odniesieniu do małoletnich cudzoziemców i jego cechy; rola środowiska we wspieraniu małoletnich cudzoziemców (rodzaje wsparcia, fazy interwencji kryzysowej a funkcjonowanie małoletnich); trauma i strata w życiu małoletnich cudzoziemców; fazy i przebieg żałoby u dzieci i młodzieży; rodzina jako system i wpływ emigracji na funkcjonowanie systemu rodzinnego; komunikacja z dzieckiem z rodziny migracyjnej i podstawy pierwszej pomocy psychologicznej; czynniki ryzyka krzywdzenia w odniesieniu do dzieci z doświadczeniem uchodźstwa/migracji; wybrane przykłady skutków trudnych doświadczeń małoletnich cudzoziemców: syndrom Stresu Pourazowego (PTSD), depresja, samookaleczenia;

blok prawniczy: zjawisko i sytuacje sprzyjające handlowi ludźmi. Definicja handlu ludźmi; mechanizmy zachodzące w przypadku handlu ludźmi; sposoby działania sprawców; sytuacja małoletnich cudzoziemców – zagrożenia związane z migracją małoletnich bez opieki (rodziców, rodziny, krewnych); zagrożenia związane z przebywaniem dzieci w zbiorowych miejscach zakwaterowania; wykorzystywanie dzieci do pracy; identyfikacja pokrzywdzonych dzieci; sytuacja dziecka i możliwość reintegracji społecznej; system wsparcia dla ofiar handlu ludźmi.

Adresatami szkolenia byli sędziowie, asesory sądowi, asystenci sędziego, referendarze sądowi, prokuratorzy, asesory prokuratury, asystenci prokuratora, zawodowi kuratorzy sądowi, aplikanci kuratorscy. W 10 edycjach przeszkolono łącznie 169 osób. Najliczniejszą grupę uczestników stanowili zawodowi kuratorzy sądowi w liczbie 87 osób, których wspierało dodatkowo 3 aplikantów kuratorskich. Znaczący udział w szkoleniach odnotowano również wśród kadry asystenckiej: w zajęciach uczestniczyło 22 asystentów prokuratorów oraz 19 asystentów sędziów. Jeśli chodzi o kadrę orzeczniczą i prokuratorów, w warsztatach wzięło udział 16 prokuratorów (wraz z 2 asesorami prokuratury) oraz 13 sędziów, którym towarzyszył 1 asesor sądowy oraz 6 referendarzy sądowych.

c) „Handel ludźmi – wybrane zagadnienia” (3–5 września, formuła stacjonarna w Poznaniu). Zagadnienia szczegółowe omawiane podczas szkolenia to: analiza zjawiska handlu ludźmi w Polsce, w Europie i na świecie; materialnoprawne ujęcie przestępstwa handlu ludźmi w aspekcie prawa krajowego i międzynarodowego; formy wykorzystywania ofiar handlu ludźmi; handel dziećmi w celach adopcyjnych jako szczególna forma handlu ludźmi; sytuacja prawna ofiary handlu ludźmi w polskim prawie karnym na tle standardów międzynarodowych; handel ludźmi w orzecznictwie sądów krajowych i międzynarodowych; metodyka prowadzenia postępowań przygotowawczych w sprawach dotyczących handlu ludźmi; podstawowe gwarancje procesowe, w tym zasada niekaralności ofiar handlu ludźmi; współpraca międzynarodowa o charakterze operacyjnym i procesowym w prowadzonych postępowaniach karnych; bariery uniemożliwiające skuteczne ściganie handlu ludźmi.

Adresatami tego szkolenia w formule stacjonarnej byli sędziowie i asesory sądowi orzekający w wydziałach karnych, a także prokuratorzy i asesory prokuratury. Przeszkolonych zostało łącznie **50 osób**, w tym 16 sędziów, 1 asesora sądowego, 30 prokuratorów, 3 asesorów prokuratury.

V.7 Realizowanie tematyki handlu ludźmi (w ramach modułu przestępstw przeciwko wolności) w ramach aplikacji sędziowskiej i aplikacji prokuratorskiej.

Odpowiedzialni za realizację: Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury.

Termin: 2025 r.

Miernik: 103 przeszkolonych aplikantów.

Tematyka handlu ludźmi, jako przestępstwa określonego w rozdziale XXIII Kodeksu karnego („Przestępstwa przeciwko wolności”), była realizowana w ramach aplikacji prokuratorskiej oraz aplikacji uzupełniającej prokuratorskiej. W programie aplikacji prokuratorskiej zagadnienie to omawiane było podczas XVII zjazdu w bloku „Prawo karne materialne – przestępstwa przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności”. Objęło ono 1 godzinę dydaktyczną zajęć typu A (analiza orzecznictwa – *case method*) oraz 2 godziny dydaktyczne zajęć typu G (kazusy). XVII zjazd XV rocznika aplikacji prokuratorskiej odbył się w dniach 30 czerwca–4 lipca i uczestniczyło w nim 66 aplikantów. W ramach aplikacji uzupełniającej prokuratorskiej tematyka ta realizowana była podczas XV zjazdu, w analogicznym bloku z zakresu prawa karnego materialnego. Program przewidywał 2 godziny dydaktyczne zajęć typu G dla całego bloku. XV zjazd V rocznika aplikacji uzupełniającej prokuratorskiej odbył się w dniach 15–16 lutego, a udział w nim wzięło 37 aplikantów.

V.8 Specjalistyczne szkolenia m. in. dla pracowników pomocy społecznej i ośrodków interwencji kryzysowej.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz inne zainteresowane instytucje.

Termin: 2025 r.

Miernik: 3 szkolenia (62 uczestników).

Departament Pomocy Społecznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej we współpracy z przedstawicielami MSWiA, Policji, Prokuratury i Straży Granicznej oraz zespołem wysoko wykwalifikowanych wykładowców zorganizował 3 specjalistyczne szkolenia dla pracowników pomocy społecznej i kadry ośrodków interwencji kryzysowej w zakresie wsparcia ofiar handlu ludźmi, identyfikacji, interwencji kryzysowej oraz zasad współdziałania z innymi instytucjami. Szkolenia odbyły się w Warszawie w trzech cyklach, w dniach 19–21 maja, 2–4 czerwca oraz 12 i 18–19 listopada. Ostatnie szkolenie zostało przeprowadzone w formule hybrydowej. W szkoleniach uczestniczyły łącznie 62 osoby.

W realizację zadania włączył się również szereg podmiotów i instytucji, podejmując zróżnicowane inicjatywy szkoleniowe o charakterze lokalnym i regionalnym. W dniu 24 września, we współpracy **Wójta Gminy Świątki, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej** oraz **Fundacji Czas Wolności**, przeprowadzono szkolenie zatytułowane „Nie daj się kupić – handel ludźmi”, w którym udział wzięło 20 osób, w tym pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Urzędu Gminy oraz kadra pedagogiczna z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Świątkach. Działania w zakresie edukacji wewnętrznej podjęło również **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Policach**, gdzie członek Wojewódzkiego Zespołu przeprowadził szkolenie z obszaru prewencji handlu ludźmi dla 8 pracowników Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej.

Aktywność w tym obszarze wykazała także **Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji (IOM)**, która w siedzibie Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku zorganizowała warsztaty pn. „Identyfikacja i wsparcie ofiar handlu ludźmi” dla 20 przedstawicieli ośrodków pomocy społecznej z terenu województwa podlaskiego. 8 maja policjanci z **KWP w Lublinie**, na terenie lokalnego Ośrodka Szkolenia Policji, przeszkolili pracowników pomocy społecznej oraz Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Lublinie w zakresie problematyki handlu ludźmi. Ponadto, **Wydział dw. z Handlem Ludźmi Biura Kryminalnego KGP** zrealizował 4 cykle szkoleniowe, obejmujące łącznie 90 uczestników. Dopełnieniem tych działań było przedsięwzięcie zorganizowane w 2025 roku przez **Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie** pn. „Zjawisko handlu ludźmi – jak rozpoznać i właściwie reagować?”, w którym uczestniczyło 19 pracowników ośrodków pomocy społecznej i centrów usług społecznych z województwa małopolskiego.

Wartą odnotowania jest również inicjatywa **Wielkopolskiego Zespołu ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi**, który w dniu 13 listopada w Wielkopolskim Urzędzie Wojewódzkim zorganizował szkolenie dedykowane przedstawicielom jednostek organizacyjnych pomocy społecznej działających na rzecz przeciwdziałania handlowi

ludźmi i pomocy ofiarom handlu ludźmi oraz członkom Wojewódzkiego Zespołu ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi. Celem szkolenia było zapewnienie wysokiego standardu usług oferowanych ofiarom handlu ludźmi poprzez profesjonalizację kadry jednostek organizacyjnych pomocy społecznej. Szkolenie zostało przeprowadzone przez **Fundację Czas Wolności** metodą wykładowo-warsztatową. W szkoleniu wzięli udział przedstawiciele ośrodków interwencji kryzysowej, placówek opiekuńczo-wychowawczych, powiatowych centrów pomocy rodzinie, ośrodków pomocy społecznej oraz członkowie Zespołu. W szkoleniu wzięło udział 30 osób.

V.9 Warsztaty szkoleniowe nt. zjawiska handlu ludźmi dla polskiego personelu konsularnego krajów docelowych polskich ofiar handlu ludźmi identyfikowanych za granicą.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Zagranicznych we współpracy z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji, Komendą Główną Straży Granicznej, Komendą Główną Policji oraz organizacjami pozarządowymi.

Termin: 2025 r.

Miernik: 6 edycji szkoleń (120 uczestników).

Departament Konsularny Ministerstwa Spraw Zagranicznych we współpracy z **MSWiA** z udziałem przedstawicieli **Biura Kryminalnego KGP, Zarządu Operacyjno-Śledczego KGSG** oraz **La Strada – Fundacji Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu** zorganizował cykliczne szkolenia dla kandydatów na stanowiska konsularne. Celem szkoleń jest zaznajomienie przyszłej kadry konsularnej z tematyką handlu ludźmi, przekazanie informacji nt. pojawiających się form handlu ludźmi, wskazanie w jaki sposób domniemaną ofiarę tego zjawiska można zidentyfikować oraz w jakim zakresie konsul może jej udzielić pomocy. W 2025 r. przeprowadzono 6 edycji szkoleń konsularnych dla kandydatów na urzędników konsularnych zawierających moduł poświęcony przeciwdziałaniu handlowi ludźmi, w których udział wzięło łącznie 120 osób.

Warto zaznaczyć, że **Fundacja ITAKA** od lat prowadzi cykliczne szkolenia konsularne w ramach Akademii Dyplomatycznej Ministerstwa Spraw Zagranicznych. W 2025 roku przeprowadzono sześć 1,5-godzinnych wykładów z zakresu zadań Fundacji ITAKA w ramach seminarium szkoleniowego dla kandydatów wyjeżdżających do pracy na stanowiskach konsularnych w placówkach dyplomatycznych. Wykłady wyposażyły uczestników w wiedzę na temat zaginięć obywateli polskich za granicą i pomocy udzielanej przez Fundację ITAKA. **Jednym z omawianych tematów był powiązań między zaginięciami, a ryzykiem stania się ofiarą handlu ludźmi.**

V.10 Szkolenia dla pracowników Urzędu ds. Cudzoziemców przeprowadzających wywiady z osobami ubiegającymi się o ochronę międzynarodową i pracujących w ośrodkach dla cudzoziemców na temat identyfikacji ofiar handlu ludźmi, prowadzenia wywiadów oraz przeciwdziałania zjawisku pracy przymusowej.

Odpowiedzialni za realizację: Urząd ds. Cudzoziemców we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Termin: 2025 r.

Miernik: 1 szkolenie w formacie hybrydowym (19 uczestników).

27 listopada **La Strada – Fundacja Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu** przeprowadziła w formacie hybrydowym szkolenie dla pracowników **Urzędu do Spraw Cudzoziemców** ze wstępnej identyfikacji ofiar handlu ludźmi oraz pomocy takim osobom. W szkoleniu wzięło udział 19 pracowników.

W Urzędzie do Spraw Cudzoziemców obowiązuje „Procedura postępowania dla pracowników Urzędu do Spraw Cudzoziemców rozpatrujących wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej w przypadku dokonania wstępnej identyfikacji cudzoziemca jako ofiary handlu ludźmi”. Procedura reguluje sposób postępowania w przypadku rozpoznania ofiary handlu ludźmi zarówno przez pracowników rozpatrujących ww. wnioski, jak i pracowników Departamentu Pomocy Socjalnej.

W roku sprawozdawczym pracownicy Urzędu wstępnie zidentyfikowali 4 osoby jako potencjalne ofiary handlu ludźmi. W żadnej ze wskazanych spraw Straż Graniczna nie potwierdziła statusu domniemanej ofiary handlu ludźmi wydając stosowne zaświadczenie, przy czym dla jeden ze spraw postępowanie jest w toku.

l.p.	kraj	płeć	rok urodzenia	rodzaj wykorzystania	decyzja SG	decyzja UdSC
1.	Rosja	M	1967	wykorzystanie do żebractwa	postępowanie w toku	postępowanie w toku
2.	Nigeria	K	2000	wykorzystanie do pracy seksualnej	brak danych	nadanie statusu uchodźcy
3.	Kamerun	M	2002	wykorzystanie do pracy przymusowej	brak danych	postępowanie w toku
4.	Rosja	M	1985	wykorzystanie do żebractwa	brak danych	umorzenie postępowania na wniosek strony

Dane Urzędu ds. Cudzoziemców dot. wstępnie zidentyfikowanych cudzoziemców jako ofiary handlu ludźmi.

l.p.	Obywatelstwo	2025		Suma
		K	M	
1.	Argentyna	1	5	6
2.	Kolumbia	8	13	21
3.	Mauritius	1	0	1
4.	Meksyk	0	1	1
5.	Rosja	0	1	1
6.	Wenezuela	1	6	7
	Suma	11	26	37

Liczba zezwoleń na pobyt czasowy wydanych w roku 2025 w I i II instancji na podstawie art. 176 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, z podziałem na obywatelstwo i płeć (stan na 1.01.2026)

V.11 Szkolenia dla inspektorów pracy nt. zjawiska handlu ludźmi do pracy przymusowej.

Odpowiedzialni za realizację: Państwowa Inspekcja Pracy we współpracy z zaproszonymi instytucjami.

Termin: 2025 r.

Miernik: minimum 12 szkoleń.

W dniach 5–6 maja 2025 r. w **Ośrodku Szkolenia Państwowej Inspekcji Pracy we Wrocławiu** przeprowadzono w formule hybrydowej cykliczne szkolenie pn. „Problematyka zwalczania i zapobiegania handlowi ludźmi, w tym do pracy przymusowej”. W wydarzeniu uczestniczyło 37 inspektorów pracy (14 stacjonarnie i 23 zdalnie) zajmujących się kontrolą legalności zatrudnienia cudzoziemców. Program merytoryczny, obejmujący wykłady i warsztaty, zrealizowali eksperci z Uniwersytetu Wrocławskiego, Państwowej Inspekcji Pracy, Straży Granicznej, Policji, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Krajowego Centrum Interwencyjno-Konsultacyjnego dla Ofiar Handlu Ludźmi. Współpraca międzyresortowa pozwoliła na kompleksowe ujęcie zagadnień związanych z przeciwdziałaniem pracy przymusowej i wsparciem ofiar.

Komenda Wojewódzka Policji w Gdańsku, która od listopada 2023 roku jest partnerem międzynarodowego projektu pn. „ERADICATING II – Wspomaganie prewencji i współpracy między agencjami w zakresie zwalczania nielegalnego handlu ludźmi”, finansowanego z Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego Komisji Europejskiej zorganizowała łącznie 9 szkoleń w zakresie przeciwdziałania handlowi ludźmi (2–3 kwietnia, 16 maja w Gdańsku, 12–14 kwietnia w Olsztynie, 17–19 marca w Warszawie). Warsztaty miały na celu zacieśnienie współpracy międzyresortowej oraz podniesienie kompetencji służb i instytucji w obszarze wykrywania przestępstw i identyfikacji osób pokrzywdzonych. Wydarzenie, prowadzone przez Fundację Czas Wolności, skierowane było do funkcjonariuszy służb mundurowych, prokuratorów oraz przedstawicieli organizacji pozarządowych i instytucji pomocowych. Program szkolenia koncentrował się na praktycznych aspektach zwalczania procederu, obejmując nowoczesne narzędzia prawne, metody wsparcia ofiar oraz upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie prewencji i interwencji. Dzięki tej inicjatywie wzmocniono umiejętności uczestników w obszarze budowania relacji z podmiotami trzeciego sektora, co jest kluczowe dla skutecznego przeciwdziałania handlowi ludźmi.

Warto nadmienić działania **Okręgowego Inspektoratu Pracy w Zielonej Górze**, który przeprowadził następujące szkolenia:

- 24 marca w siedzibie Okręgowego Inspektoratu Pracy w Zielonej Górze pracownik sekcji Nadzoru i Kontroli oraz Legalności Zatrudnienia przeprowadził w formie online szkolenie z zakresu legalności zatrudnienia cudzoziemców. W szkoleniu uczestniczyło 116 osób reprezentujących 65 pracodawców;
- 7–9 października na terenie województwa lubuskiego odbyło się szkolenie „Kontrola legalności zatrudnienia cudzoziemców - bieżące problemy i trendy”, zorganizowane przez Ośrodek Szkolenia Państwowej Inspekcji Pracy we Wrocławiu i Okręgowy Inspektorat Pracy w Zielonej Górze. W szkoleniu uczestniczyli inspektorzy pracy i nadinspektorzy z sekcji Nadzoru i Kontroli oraz Legalności Zatrudnienia wszystkich Okręgowych Inspektoratów Pracy oraz przedstawiciele Głównego Inspektoratu Pracy. W spotkaniu uczestniczyło 40 osób.

Zadanie realizowane było również m.in. przez następujące jednostki Policji:

KWP Kielce – miernik: 1 szkolenie (34 uczestników):

- 8 grudnia zorganizowano spotkania z pracownikami Państwowej Inspekcji Pracy w Kielcach i przeprowadzono trzypięcioletnie szkolenie obejmujące zagadnienia:
 - handel ludźmi – zrozumienie zagrożenia, w tym rozłożenie na czynniki pierwsze definicji – czynności sprawcze, metody, środki i formy wykorzystania, identyfikacja ofiar – wykład prowadzony przez funkcjonariusza Wydziału Kryminalnego KWP w Kielcach;
 - psychologiczne aspekty reagowania w sytuacji zagrożenia, agresji ze strony innych osób i deeskalacja zachowań agresywnych – wykład prowadzony przez psychologa Sekcji Psychologów KWP w Kielcach;
 - zachowanie bezpieczeństwa podczas przeprowadzania kontroli – warsztaty realizowane przez instruktorów Techniki i Taktyki interwencji Wydziału Kadr i Szkolenia KWP w Kielcach.

KWP Wrocław – miernik: 1 wydarzenie:

- 5 maja koordynator wojewódzki przeprowadził wykład pn. „Praca przymusowa i niewolnicza na terenie zakładów przemysłowych i gospodarstw rolnych oraz praca przymusowa w Polsce – działania Policji”.

V.12 Warsztaty i szkolenia członków Wojewódzkich Zespołów do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi, pracowników Urzędów Wojewódzkich zajmujących się legalizacją pobytu oraz Straży Gminnej i Straży Miejskiej.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Termin: 2025 r.

Miernik: 3 szkolenia (87 uczestników).

Departament Porządku Publicznego MSWiA zlecił **Fundacji Czas Wolności** przeprowadzenie 2 edycji szkolenia specjalistycznego dla przedstawicieli Wojewódzkich Zespołów ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi (Łódzki i Dolnośląski), w ramach działania pn. „Doskonalenie kadr Zespołów Wojewódzkich – Szkolenia specjalistyczne w zakresie przeciwdziałania handlowi ludźmi”. Koszt przeprowadzonych szkoleń w wysokości 8 300 zł został sfinansowany z budżetu resortu spraw wewnętrznych i administracji. W szkoleniach łącznie udział wzięło 45 osób. Szkolenia były prowadzone przez trenera posiadającego kwalifikacje i doświadczenie, legitymującego się umiejętnościami oraz wiedzą z zakresu problematyki handlu ludźmi. Forma szkoleń oparta była na aktywnym uczestnictwie, omawianiu konkretnych przypadków dotyczących zjawiska handlu ludźmi, wpływu globalnego i krajowego kryzysu humanitarnego na to zjawisko, wypowiedziach poszczególnych członków Zespołu na temat zjawiska handlu ludźmi, procedur handlu ludźmi, dyskusji na temat sposobu przeciwdziałania temu przestępstwu i potrzebie realizacji zadań w tym zakresie, w tym przez poszczególne służby i instytucje. Głównym celem zrealizowanych szkoleń było podniesienie kompetencji przedstawicieli Zespołów zajmujących się koordynacją zapobiegania oraz zwalczania przestępstwa handlu ludźmi na poziomie regionalnym i lokalnym.

Program szkolenia obejmował następujące zagadnienia:

- skala przestępstwa handlu ludźmi w ujęciu globalnym i krajowym;
- wpływ kryzysów humanitarnych oraz konfliktów zbrojnych na zjawisko handlu ludźmi ze szczególnym uwzględnieniem Polski i Europy;
- proceder handlu ludźmi i mechanizmy, jakim poddana jest ofiara współczesnego niewolnictwa;
- podstawy prawne i wytyczne do funkcjonowania Wojewódzkich Zespołów ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi;
- prawa osoby pokrzywdzonej oraz wsparcie ofiar;
- współpraca podmiotów zaangażowanych w zwalczanie i przeciwdziałanie przestępstwu handlu ludźmi;
- identyfikacja i profilowanie potencjalnych ofiar handlu ludźmi;
- psychologia ofiar przestępstwa handlu ludźmi.

Dodatkowo, **Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji** zorganizowało pilotażowy projekt z zakresu kultury latynoamerykańskiej pn. „Przemoc jako język władzy: Ameryka Łacińska bez filtra” skierowany do członków mazowieckiego i pomorskiego Zespołu ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi. Jednodniowe warsztaty zostały przygotowane i poprowadzone przez przedstawicielki 3 ośrodków akademickich specjalizujące się w tematach z obszaru społeczeństwa latynoamerykańskiego: **Instytutu Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk, Instytutu Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich Uniwersytetu Warszawskiego** oraz **Instytutu Filozofii i Socjologii Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej**.

W warsztatach udział wzięły łącznie 42 osoby. Poza członkami wybranych wojewódzkich Zespołów ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi, w szkoleniu uczestniczyli również eksperci z MSWiA, Komendy Głównej Straży Granicznej oraz Komendy Głównej Policji.

V.13 Warsztaty i szkolenia dla operatorów numerów alarmowych w centrach powiadamiania ratunkowego.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Termin: 2025 r.

Miernik: 4 szkolenia (80 uczestników).

Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji (IOM) we współpracy z **Departamentem Porządku Publicznego MSWiA** zorganizowała i zrealizowała cykl czterech szkoleń pn. „Specjalistyczne warsztaty szkoleniowe online dla operatorów numerów alarmowych w zakresie przeciwdziałania handlowi ludźmi”. Warsztaty przeprowadzono w dniach 8, 9, 14 oraz 15 grudnia w formule online. W czterech edycjach wydarzenia wzięło udział łącznie 80 operatorów oraz koordynatorów numerów alarmowych. Zespół szkoleniowy składał się z ekspertów MSWiA i IOM oraz specjalistów z zakresu psychologii i prawa.

Program szkolenia, podzielony na sześć bloków tematycznych, łączył teorię z intensywną praktyką w postaci analizy studium przypadku, symulacji rozmów z operatorem numeru 112 oraz dyskusje grupowe.

Głównymi celami szkolenia było:

- o zwiększenie wiedzy na temat charakterystyki, form i skali handlu ludźmi;
- o zapoznanie z algorytmem postępowania i ramami prawnymi (m.in. art. 115 § 22 oraz art. 189a k.k.);
- o podniesienie kompetencji w zakresie preidentyfikacji ofiar na podstawie treści zgłoszenia i kontekstu sytuacyjnego;
- o rozwinięcie umiejętności prowadzenia rozmowy w sposób minimalizujący ryzyko wtórnej traumatyzacji;
- o podniesienie świadomości roli operatora w systemie pomocy ofiarom w Polsce.

Koszt przeprowadzonych szkoleń w wysokości **17 069,76 zł** został sfinansowany z budżetu resortu spraw wewnętrznych i administracji, ze środków dedykowanych przeciwdziałaniu handlowi ludźmi.

V.14 Warsztaty i szkolenia dla pracowników urzędów pracy (doradców zawodowych i pośredników pracy).

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz innymi instytucjami partnerskimi.

Termin: 2025 r.

Miernik: 1 szkolenie w formule online (600 uczestników).

19 listopada **Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji** we współpracy z **Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej** zorganizowało szkolenie w formule online dla **Wojewódzkich i Powiatowych Urzędów Pracy**, dla **Pracowników Zielonej Linii** oraz dla **Ochotniczych Hufców Pracy**. Głównym celem szkolenia było przekazanie najważniejszych informacji dotyczących skutecznych sposobów przeciwdziałania zjawisku handlu ludźmi i pracy przymusowej, a także wskazanie instytucji, do których ofiary pracy przymusowej, czy handlu ludźmi mogą być kierowane. Przeszkolono ok. 600 pracowników z: WUP, PUP, Zielonej Linii i OHP.

Agenda szkolenia koncentrowała się na wielowymiarowej analizie zjawiska handlu ludźmi. Przedstawiciel MSWiA scharakteryzował aktualną dynamikę procederu, prezentując dane statystyczne oraz kierunki działań określone w Krajowym Planie Działań Przeciwko Handlowi Ludźmi na lata 2025–2027. Eksperti z Komendy Głównej Policji i Komendy Głównej Straży Granicznej przybliżyli strukturę jednostek specjalistycznych, techniki operacyjne sprawców oraz praktyczne aspekty zwalczania przestępczości na podstawie studiów przypadków, podkreślając wagę kooperacji krajowej i międzynarodowej. Perspektywę wsparcia ofiar zaprezentował przedstawiciel La Strada – Fundacji Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu, omawiając zadania realizowane przez Krajowe Centrum Interwencyjno-Konsultacyjne dla Ofiar Handlu Ludźmi (KCIK).

V.15 Szkolenia dla funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej i prokuratorów, dotyczące rozpoznawania przestępstwa handlu ludźmi, identyfikacji ofiar (kontynuacja) oraz pracy z domniemaną ofiarą w trakcie czynności, z uwzględnieniem psychologicznej sytuacji ofiary (*victim centered approach*).

Odpowiedzialni za realizację: Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji we współpracy z Komendą Główną Policji i Komendą Główną Strażą Graniczną.

Termin: 2025 r.

Miernik: 7 szkoleń (128 uczestników).

W 2025 roku odbyło się 7 szkoleń, w których przeszkolono łącznie 128 osób. Jedno ze szkoleń zostało zorganizowane przez Urząd Wojewódzki w Gdańsku i było skierowane do przedstawicieli Policji, Straży Granicznej oraz Straży Miejskiej.

Zadanie było realizowane również m.in. przez **Wydział dw. z Handlem Ludźmi Biura Kryminalnego KGP**, który przeprowadził 1 szkolenie dla 2 uczestników oraz dodatkowo w maju, Śląski Oddział Straży Granicznej w Raciborzu, przeprowadził szkolenie lokalne dla funkcjonariuszy z Placówki Straży Granicznej w Opolu z tematyki handlu ludźmi – I poziom podstawowy. Udział w nim wzięło 33 funkcjonariuszy.

V.16 Szkolenia dla pracodawców, zatrudniających migrantów, przy użyciu narzędzi wypracowanych przez Międzynarodową Organizację ds. Migracji: IRIS koncentrujące się na standardach etycznej rekrutacji, obejmujących m.in. zasadę wyeliminowania opłat dla pracowników migrujących, oraz Labour Migration Process Mapping (Mapowanie Procesu Migracji Zarobkowej) pomagające w rozpoznawaniu i identyfikowaniu ryzyka związanego z wykorzystaniem pracowników w łańcuchach dostaw oraz wsparciem dla mechanizmu składania skarg i dostępu do środków odwoławczych.

Odpowiedzialni za realizację: Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji.

Termin: 2025 r.

Miernik: 4 szkolenia (240–320 uczestników).

W roku sprawozdawczym Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji przeprowadziła łącznie cztery szkolenia, w każdym z których uczestniczyło 60–80 osób. Dodatkowo organizacja przeprowadziła szkolenia dla pracodawców z zakresu legalizacji pobytu i pracy cudzoziemców.

Na uwagę zasługują działania **Okręgowego Inspektoratu Pracy w Rzeszowie**, który przeprowadził szkolenie dla pracodawców w zakresie obowiązujących przepisów dotyczących legalności zatrudnienia i przeciwdziałania handlowi ludźmi do pracy przymusowej. W szkoleniu uczestniczyło 23 przedstawicieli pracodawców i 16 cudzoziemców pracowników oraz szkolenie w podobnym zakresie organizowane w dniu 5 czerwca w Jarosławiu w siedzibie **Fundacji UNITATEM**, w którym udział wzięło łącznie 17 osób, głównie cudzoziemców.

V.17 Działania szkoleniowo-informacyjne: Doradztwo prawne dla pracowników cudzoziemskich z zakresu obowiązujących regulacji prawa pracy oraz funkcjonowania mechanizmu skargowego dla pokrzywdzonych pracowników, dostępne, jako minimum, w językach angielskim, hiszpańskim, rosyjskim i ukraińskim.

Odpowiedzialni za realizację: Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji.

Termin: 2025 r.

Miernik: 11 szkoleń (318 uczestników).

Wsparcie było realizowane w formie 712 konsultacji telefonicznych, 159 konsultacji indywidualnych oraz odpowiedzi mailowych, a także 11 szkoleń i spotkań informacyjnych, w których łącznie uczestniczyło 318 osób. Działania informacyjne i doradcze były dostępne w językach: angielskim, polskim, rosyjskim oraz ukraińskim. Szkolenia odbyły się w formie stacjonarnej (w Warszawie i Szczecinie) oraz w formule online.

V.18 Szkolenia dla pracowników Ośrodków Pomocy Społecznej oraz pracowników systemu pieczy zastępczej z zakresu opieki nad dziećmi cudzoziemskimi oraz zagrożeniami związanymi z wykorzystaniem dzieci cudzoziemskich w handlu ludźmi.

Odpowiedzialni za realizację: Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji.

Termin: 2025 r.

Miernik: 14 szkoleń (250 uczestników).

W ramach zadania zrealizowanych zostało 14 szkoleń, w których przeszkolono 250 pracowników systemu pieczy zastępczej z zakresu opieki nad dziećmi cudzoziemskimi. 7 z 14 szkoleń miało charakter pogłębiony i zostało rozszerzonych o aspekty prawne, w tym blok dotyczący zagrożeń związanych z wykorzystaniem dzieci cudzoziemskich oraz zagrożeniami związanymi z wykorzystaniem dzieci cudzoziemskich w handlu ludźmi, w których uczestniczyło 135 osób.

Podział szkoleń na grupę docelową:

- o 7 szkoleń skierowanych było do osób rozważających podjęcie roli kuratora, program był odpowiednio dostosowany, z mniejszym naciskiem na szczegółowe omówienie zagrożeń związanych z handlem ludźmi;
- o 7 szkoleń skierowanych było do pracowników PCPR/MOPS pracujących z dziećmi na co dzień – w tych szkoleniach temat handlu ludźmi był omawiany szczegółowo.

Podział szkoleń ze względu na finansowanie:

- o 11 szkoleń w ramach projektu finansowanego przez Prezesa Rady Ministrów (Ukrainian response);
- o 3 szkolenia zrealizowano w ramach projektu Guardian Xchange.

Projekt GuardianXchange – *Wzmacnianie systemów opieki i kurateli nad dziećmi cudzoziemskimi w Europie* ma na celu poprawę ochrony dzieci cudzoziemskich przybywających do Europy bez opieki rodziców. Realizowany jest poprzez wymianę wiedzy, rozwój kompetencji zawodowych opiekunów prawnych oraz upowszechnianie dobrych praktyk. Koncentruje się na budowaniu sieci zaangażowanych opiekunów prawnych wspierających dzieci cudzoziemskie — w szczególności te uciekające przed wojną w Ukrainie — w rozpoczęciu nowego życia w Polsce. W Polsce projekt realizuje IOM we współpracy ze Stowarzyszeniem Interwencji Prawnej. Działania obejmują badania, szkolenia, tworzenie materiałów informacyjnych oraz opracowywanie rekomendacji opartych na dowodach. Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Funduszu Azylu, Migracji i Integracji (AMIF) i realizowany od kwietnia 2024 do marca 2026 roku.

V.19 Szkolenie dla pracowników organizacji pozarządowych i instytucji zajmujących się wsparciem migrantów.

Odpowiedzialni za realizację: Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji, Komenda Główna Policji i Komenda Główna Straży Granicznej.

Termin: 2025 r.

Miernik: 5 szkoleń (57 uczestników).

W ramach zadania przedstawiciele IOM przeprowadzili 5 szkoleń, spośród których trzy miały charakter bezpośrednich spotkań informacyjnych skierowanych do migrantów z ośrodków zbiorowego zakwaterowania (18 osób), a pozostałe dwa były przeznaczone dla pracowników socjalnych (39 osób). Łącznie przeszkolono 57 osób.

V.20 Szkolenie dla pracowników służby więziennej nt. zjawiska handlu ludźmi.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Sprawiedliwości we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Termin: 2025 r.

Miernik: 12 cykli szkoleń (1 322 uczestników).

W programie szkolenia zawodowego przygotowującego do pełnienia służby na stanowiskach chorążych oraz podoficerskich w Służbie Więziennej (część unitarna), wśród zagadnień poświęconych międzynarodowym standardom postępowania z osobami pozbawionymi wolności, ujęte zostały również zagadnienia obejmujące zalecenia dotyczące przeciwdziałania handlowi ludźmi.

Do dnia 30 września 2025 r., w ramach 12 wskazanych cykli kształcenia, przeszkolono łącznie 1 322 funkcjonariuszy Służby Więziennej. Na rok 2026 zaplanowano realizację kolejnych 9 szkoleń zawodowych w tej formule. Jednocześnie należy wskazać, że zgodnie z obowiązującym Zarządzeniem nr 61 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 20 grudnia 2018 roku w sprawie programów szkolenia wstępnego, zawodowego i specjalistycznego w Służbie Więziennej dla funkcjonariuszy i pracowników, w wykazie szkoleń specjalistycznych przewidziano szkolenie z udzielania wsparcia w procesie bezpiecznego powrotu osadzonego do społeczeństwa po odbyciu kary pozbawienia wolności. Ponadto kierownictwo Służby Więziennej, uwzględniając wyniki bieżących analiz potrzeb szkoleniowych, rozważa możliwość włączenia odrębnego, specjalistycznego szkolenia z

zakresu problematyki handlu ludźmi do harmonogramu szkoleń i doskonalenia zawodowego Służby Więziennej na rok 2027.

V.21 Realizacja kształcenia dotyczącego handlu ludźmi oraz pracy przymusowej, realizowanego w ramach modułu szkoleń specjalizacyjnych dla pielęgniarek i położnych we wszystkich dziedzinach kształcenia; kształcenie ratowników medycznych.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Zdrowia we współpracy z instytucjami partnerskimi.

Termin: 2025 r.

Miernik: 10 452 osób przeszkolonych.

Liczba pielęgniarek i położnych, które uzyskały tytuł specjalisty w poszczególnych dziedzinach kształcenia, a tym samym, zostały przeszkolone w zakresie handlu ludźmi oraz pracy przymusowej wyniosła 10 452.

Część VI

Badania dot. problematyki handlu ludźmi/Ewaluacja działań

VI.1 Opracowywanie i upowszechnianie analiz ilościowych i jakościowych dotyczących przestępstwa handlu ludźmi, w tym corocznych raportów na temat handlu ludźmi w Polsce.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z instytucjami i organizacjami zaangażowanymi w przeciwdziałanie handlowi ludźmi.

Termin: 2025 r.

Miernik: 1 raport, 1 sprawozdanie.

W ramach prac Wydziału do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi, Przestępstwom z Nienawiści oraz Wsparcia Działań w Ramach Polityki Bezpieczeństwa Wewnętrznego w UE, umiejscowionego w Departamencie Porządku Publicznego **MSWiA**, opracowany został roczny raport pn. „Handel Ludźmi w Polsce. Raport 2024”. Publikacja ma charakter cykliczny i prezentuje aktualną sytuację w Polsce, w tym trendy w oparciu o dane statystyczne. Prezentuje również zmiany regulacji prawnych dotyczących handlu ludźmi, w tym nowe rozwiązania proceduralne, i kwestie współpracy międzynarodowej. Raport dostępny jest w wersji elektronicznej w języku polskim i angielskim na rządowym portalu o przeciwdziałaniu handlowi ludźmi pod linkiem: <https://www.gov.pl/web/handel-ludzmi/handel-ludzmi-w-polsce-raport-2024>.

Ponadto, w ramach prac ww. Wydziału zostało sporządzone sprawozdanie za rok 2024 z prac Międzyresortowego Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi uwzględniający sprawozdanie z realizacji Krajowego Planu Działań Przeciwko Handlowi Ludźmi na lata 2022-2024. Sprawozdanie jest dostępne pod linkiem: <https://www.gov.pl/web/handel-ludzmi/krajowy-plan-dzialan-przeciwko-handlowi-ludzmi-na-lata-2022-2024>.

W **Akademii Policji w Szczytnie** realizowane jest zadanie badawcze pt. „*Handel ludźmi - diagnoza zjawiska i środki zaradcze*” (kod: 6/NP/2024/ASN) w ramach utrzymania i rozwoju potencjału badawczego Akademii Policji w Szczytnie, finansowane z subwencji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Celem głównym zadania badawczego jest kompleksowa diagnoza funkcjonującego w Polsce systemu przeciwdziałania i zwalczania handlu ludźmi oraz wypracowanie rekomendacji służących jego optymalizacji. W szczególności projekt ukierunkowany jest na sformułowanie propozycji zmian obejmujących: opracowanie spójnej i jednoznacznej polityki państwa wobec zjawiska współczesnego niewolnictwa, powołanie wyspecjalizowanej instytucji odpowiedzialnej za koordynację reakcji państwa na przestępstwo handlu ludźmi oraz stworzenie ogólnokrajowego repozytorium wiedzy dotyczącego tego zjawiska. Uzyskane wyniki poddane zostaną analizie opisowo-jakościowej, porównawczej oraz prezentacji graficznej. Rezultaty zadania badawczego zostaną upowszechnione w postaci monografii naukowej oraz publikacji w czasopiśmie naukowych. Kluczowe wnioski i rekomendacje zostaną przekazane podmiotom zaangażowanym w przeciwdziałanie handlowi ludźmi, w tym organom ścigania i instytucjom publicznym. Projekt zakłada również opracowanie postulatów *de lege ferenda* oraz propozycji zmian w programach szkoleniowych, w szczególności realizowanych w Akademii Policji w Szczytnie oraz w innych szkołach Policji, co ma na celu podniesienie efektywności kształcenia funkcjonariuszy. Realizacja zadania badawczego obejmowała w 2025 roku również aktywny udział w pięciu konferencjach naukowych, przygotowanie czterech artykułów naukowych oraz przeprowadzenie wizyty studyjnej w Królestwie Hiszpanii, w tym w Głównym Biurze ds. Cudzoziemców i Granic Policji Narodowej w Madrycie, Głównym Biurze ds. Walki z Handlem Ludźmi oraz Narodowej Akademii Policji w Avili. Działania te służą pogłębieniu wiedzy na temat międzynarodowych zagrożeń oraz wymianie dobrych praktyk w zakresie zwalczania handlu ludźmi.

VI.2 Opracowywanie i upowszechnianie raportów i wkładów do raportów dla KE, Rady Europy (GRETA) oraz innych instytucji międzynarodowych.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z Komendą Główną Policji, Komendą Główną Straży Granicznej, Ministerstwem Sprawiedliwości, Prokuraturą Krajową, Głównym Inspektoratem Pracy, Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz innymi instytucjami/organizacjami, zaangażowanymi w przeciwdziałanie handlowi ludźmi.

Termin: 2025 r.

Miernik: minimum 13 opracowanych wkładów lub raportów.

Departament Porządku Publicznego MSWiA samodzielnie jak również we współpracy z podmiotami wchodzącymi w skład Międzyresortowego Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi przygotowywał na potrzeby instytucji międzynarodowych m.in. następujące raporty i wkłady do raportów:

- o kwestionariusz **w ramach czwartej rundy ewaluacyjnej** GRETA z wdrażania Konwencji Rady Europy w sprawie działań przeciwko handlowi ludźmi przez Polskę;
- o **odpowiedź Polski na Rekomendację CP/Rec(2023)05** dotyczącą stanu wdrażania Konwencji Rady Europy w sprawie działań przeciwko handlowi ludźmi;
- o materiał informacyjny do raportu nt. walki z handlem ludźmi na świecie (raport nt. handlu ludźmi *United Nations Global Plan of Action to Combat Trafficking in Persons*) dla **Organizacji Narodów Zjednoczonych** (za pośrednictwem Ambasady USA w Warszawie);
- o wkład do raportu publikowanego przez **Departament Stanu USA** *Trafficking in Persons* za 2024 r. (za pośrednictwem Ambasady USA w Polsce);
- o wkłady dla **Europejskiej Sieci Migracyjnej** do rocznego raportu *EMN Asylum and Migration Overview*, do krajowego raportu *National Report Part 2 – 2024* oraz do kwartalnego biuletynu Q1 2025 EMN Quarterly;
- o dane statystyczne za rok 2024 dla **EUROSTAT-u** (za pośrednictwem Ministerstwa Sprawiedliwości);
- o wkład **do raportu Biura Narodów Zjednoczonych ds. Narkotyków i Przemocności (UNODC)** dot. implementacji zapisów rezolucji Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych 78/228 ws. handlu ludźmi;
- o wkład w zakresie handlu ludźmi do tabeli dot. stanu implementacji rekomendacji **Universal Periodic Review Rady Praw Człowieka ONZ** na temat sytuacji praw człowieka w Polsce;
- o wkład dla **Biura Specjalnej Przedstawicielki i Koordynatorki OBWE ds. Walki z Handlem Ludźmi** dot. aktualnych informacji na temat realizacji przez Polskę zobowiązań OBWE w zakresie przeciwdziałania handlowi ludźmi oraz postępów w ich realizacji;
- o wkład do wykorzystania na spotkaniu z przedstawicielami **Biura Specjalnego Przedstawiciela OBWE** do materiałów informacyjnych w zakresie zwalczania handlu ludźmi przy **wykorzystaniu nowych technologii**;
- o wkład do kwestionariusza dla Sekretariatu **Komitetu Stron Konwencji przeciwko handlowi ludzkimi organami** (zwanej **Konwencją z Santiago de Compostela**) dotyczącego sytuacji w zakresie prawodawstwa oraz polityki w obszarach objętych Konwencją, tj. handlu organami ludzkimi.

VI.3 Monitoring sytuacji ofiar handlu ludźmi.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z instytucjami i organizacjami zaangażowanymi w przeciwdziałanie handlowi ludźmi.

Termin: 2025 r.

Miernik: Opracowanie materiałów z działań monitorujących.

Wydział do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi, Przemysłom z Nienawiści oraz Wsparcia Działań w ramach Polityki Bezpieczeństwa Wewnętrznego w UE w Departamencie Porządku Publicznego MSWiA pełnił **bieżący nadzór nad prawidłowością realizacji zadania publicznego pn. „Prowadzenie Krajowego Centrum Interwencyjno-Konsultacyjnego dla Ofiar Handlu Ludźmi (KCIK)”** i kwalifikowalnością wydatkowania środków publicznych, w szczególności w zakresie wywiązywania się Zleceniobiorców z postanowień umowy oraz planowanej kalkulacji kosztów. Wśród działań nadzorczych realizowanych w roku sprawozdawczym można wymienić **wizyty monitorujące** w siedzibach Zleceniobiorców, które odbyły się w maju i czerwcu (w siedzibie La Strada – Fundacji Przeciwko Handlowi Ludźmi w Warszawie) oraz w lipcu (w siedzibie Fundacji „Dialog” w Białymstoku) oraz prowadzenie bieżącej komunikacji telefonicznej i za pośrednictwem poczty elektronicznej

w przypadkach konsultacji nagłych przypadków, jak również korespondencji wyjaśniającej dotyczącej sprawozdania częściowego i końcowego z realizacji zadania. Monitoring obejmuje również kontrolę funkcjonowania całodobowego telefonu linii zaufania KCIK.

W kontekście realizacji zadania VI.3 należy podkreślić, iż od początku zbrojnej inwazji Rosji na Ukrainę, **MSWiA** prowadzi monitoring sytuacji ofiar handlu ludźmi m.in. w ramach gromadzenia comiesięcznych raportów przesyłanych przez Policję i Straż Graniczną, dotyczących identyfikowanych ofiar wśród uchodźców z Ukrainy. Zgodnie ze zgromadzonymi danymi w 2025 roku nie wszczęto postępowań z art. 189a k.k. dotyczących uchodźców z Ukrainy oraz nie zidentyfikowano ofiar handlu ludźmi wśród uchodźców wojennych z Ukrainy na podstawie formularzy zgłoszeń domniemanej ofiary handlu KCIK.

VI.4 Kontynuacja i rozwój współpracy międzynarodowej.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z instytucjami i organizacjami zaangażowanymi w przeciwdziałanie handlowi ludźmi.

Termin: 2025 r.

Miernik: minimum 40 działań.

Handel ludźmi jest przestępstwem o charakterze transgranicznym, w walce z którym współpraca międzynarodowa odgrywa kluczowe znaczenie. Polska jako kraj tranzytu, pochodzenia oraz docelowy dla ofiar handlu ludźmi, przez cały rok podejmowała oraz uczestniczyła w szeregu działań i inicjatyw mających na celu wzmocnienie międzynarodowych wysiłków na rzecz zwalczania tego przestępstwa. Poniżej przegląd najważniejszych z nich:

Współpraca z Unią Europejską:

- o aktywny udział w spotkaniach Unijnej Sieci Krajowych Koordynatorów i Sprawozdawców ds. handlu Ludźmi (NREM, zmieniono na NACR EU), m.in. współprzewodniczenie spotkaniu w Brukseli w dniach 5-6 czerwca (spotkanie otworzył Sekretarz Stanu w MSWiA, Czesław Mroczek) oraz udział w spotkaniu w Brukseli w dniach 15-16 grudnia;
- o spotkanie Sekretarza Stanu w MSWiA, Czesława Mrocza, z p. Diane Schmitt, Koordynator UE ds. przeciwdziałania handlowi ludźmi na marginesie międzynarodowej konferencji „Together Against Human Trafficking for Forced Labour and Labour Exploitation: Current Responses and a Way Forward” organizowanej na Stadionie Narodowym w dniach 9-10 kwietnia w ramach działań realizowanych w czasie polskiej prezydencji w Radzie UE;
- o wkład do przyjętych w czasie polskiej prezydencji w Radzie UE „Konkluzji Rady w sprawie zwalczania handlu ludźmi, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji związanej z agresją wojskową Rosji przeciwko Ukrainie i ochroną małoletnich”;

Współpraca z Radą Europy:

- o aktywny udział w spotkaniach Rady Europy dot. wdrażania i stosowania zapisów Konwencji Rady Europy w sprawie działań przeciwko handlowi ludźmi, m.in. udział w spotkaniach GRETA w Strasburgu w dniach 20 czerwca i 18 grudnia;
- o aktywny udział w posiedzeniu wspólnym Krajowych Koordynatorów i Sprawozdawców ds. Handlu Ludźmi lub Mechanizmów Równoważnych organizowanym przez Radę Europy i OBWE (NACR) w dniach 11-12 września w Strasburgu;
- o udział i koordynacja spotkania „round-the-table” organizowanego przez Grupę Ekspertów Rady Europy ds. działań przeciwko handlowi ludźmi (GRETA) w dniu 28 lutego w Warszawie. poświęcone kwestiom związanym z III rundą ewaluacyjną dot. implementacji przez Polskę Konwencji Rady Europy w sprawie działań przeciwko handlowi ludźmi, oraz rekomendacji wydanej przez Komitet Stron Konwencji;
- o spotkanie Sekretarza Stanu w MSWiA, Czesława Mrocza, z p. Petyą Nestorową, Sekretarz Wykonawczą Konwencji Rady Europy w sprawie działań przeciwko handlowi ludźmi na marginesie organizowanej przez DPP MSWiA we współpracy z Radą Europy konferencji międzynarodowej „30 Years Anti-Trafficking

Work in Europe & supporting Victim Rights - How to effectively address human trafficking and ensure that trafficked persons receive protection and support?"(patrz zad. II.11);

Współpraca z Organizacją Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie:

- o spotkanie kierownictwa DPP MSWiA z p. dr Kari Johnstone, Specjalną Przedstawicielką i Koordynatorem OBWE ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi w celu omówienia działań podejmowanych w Polsce oraz w regionie OBWE w zakresie przeciwdziałania temu procederowi;
- o udział przedstawiciela WPHN DPP MSWiA w 25. Konferencji Sojuszu Wysokich Przedstawicieli ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi pn. „Protecting Childhoods, Shaping Futures: A Call to End Child Trafficking” organizowanej w Wiedniu w dniach 31 marca–1 kwietnia;
- o udział przedstawiciela WPHN DPP MSWiA w organizowanym przez OBWE we współpracy z International Justice Mission (IJM) szkoleniu symulacyjnym na terenie Niemiec w dniach 27–31 października;

Współpraca w ramach Rady Państw Morza Bałtyckiego:

1 lipca Polska objęła roczne rotacyjne przewodnictwo w Radzie Państw Morza Bałtyckiego (RPMB). Polskę w Grupie Zadaniowej ds. Zwalczania Handlu Ludźmi (TF-THB) reprezentuje Departament Porządku Publicznego MSWiA. W ramach swojej prezydencji, strona polska podjęła następujące inicjatywy:

- o 17 września w Ministerstwie Spraw Zagranicznych odbyło się pierwsze posiedzenie Komitetu Wyższych Urzędników Rady Państw Morza Bałtyckiego. Spotkanie służyło przedstawieniu priorytetów grup roboczych i omówieniu kierunków działań w obszarze bezpieczeństwa i zrównoważonego rozwoju regionu. Przedstawiciel MSWiA podkreślił znaczenie walki z handlem ludźmi, w szczególności w zakresie przeciwdziałania pracy przymusowej, wzmocnienia systemu identyfikacji i ochrony ofiar oraz rozwoju lokalnych zespołów zadaniowych i szkoleń dla dyplomatów;
- o 8 października w Ministerstwie Spraw Zagranicznych odbyły się warsztaty poświęcone ochronie ofiar handlu ludźmi. Wydarzenie zorganizował Departament Porządku Publicznego MSWiA we współpracy z Sekretariatem RPMB oraz IOM Polska. Wzięło w nim udział blisko 40 uczestników – przedstawiciele placówek dyplomatycznych akredytowanych w Polsce oraz kluczowych instytucji krajowych zaangażowanych w przeciwdziałanie handlowi ludźmi. Spotkanie koncentrowało się na praktycznym zastosowaniu „Podręcznika dla ambasad i misji dyplomatycznych – jak wspierać i chronić ofiary handlu ludźmi” opracowanego przez RPMB. Program obejmował prezentację podręcznika, interaktywne warsztaty prowadzone przez ekspertów ze Szwedzkiej Agencji Migracyjnej i IOM Polska oraz panel ekspercki z udziałem przedstawicieli Policji i Straży Granicznej, poświęcony współpracy międzyinstytucjonalnej. Głównym celem było wzmocnienie kompetencji dyplomatów w zakresie identyfikacji, wspierania i ochrony ofiar tego przestępstwa;
- o 9–10 października w Warszawie i Łodzi odbyło się pierwsze eksperckie spotkanie Grupy Zadaniowej ds. Zwalczania Handlu Ludźmi (TF-THB) oraz Grupy Children at Risk (CAR), w którym udział wzięli eksperci z państw członkowskich RPMB oraz przedstawiciele instytucji krajowych, organizacji międzynarodowych i pozarządowych. Pierwszy dzień obrad poświęcono dyskusjom panelowym dotyczącym wpływu konfliktów zbrojnych i kryzysów granicznych na handel ludźmi, pracy przymusowej jako ukrytej formy tego procederu oraz wsparcia dla dzieci i młodzieży będących ofiarami – ze szczególnym uwzględnieniem opieki opartej na wiedzy o traumie. Drugiego dnia uczestnicy odbyli wizytę studyjną w Łodzi, obejmującą m.in. placówkę pieczy zastępczej dla małoletnich bez opieki oraz centrum wsparcia prowadzone przez organizację pozarządową;
- o 3–4 grudnia w Sztokholmie odbyło się międzynarodowe Forum THBxOC 2025 (Europejskie Forum przeciwko Handlowi Ludźmi – Zwalczanie Przestępczości Zorganizowanej i Ochrona Ofiar), zorganizowane we współpracy z Europolem. Wzięło w nim udział ponad 270 uczestników z całej Europy, reprezentujących organy ścigania, wymiar sprawiedliwości, ministerstwa, inspekcje pracy oraz organizacje międzynarodowe, w tym Europol, Eurojust, Frontex i EPPO (Prokuratura Europejska). Polskę reprezentowali przedstawiciele MSWiA, Policji i Straży Granicznej. Przedstawiciel Departamentu Spraw Międzynarodowych i Migracji MSWiA wystąpił jako prelegent w panelu poświęconym handlowi ludźmi w kontekście rosyjskiej agresji na Ukrainę, natomiast przedstawiciel Departamentu Porządku Publicznego MSWiA, reprezentując polską prezydencję w RPMB, moderował panel dotyczący działań na rzecz zwalczania handlu ludźmi na podstawie doświadczeń wybranych krajów. Forum potwierdziło ścisłe powiązanie tego procederu z działalnością zorganizowanych grup przestępczych, wykorzystujących

narzędzia cyfrowe, fałszywe oferty pracy i przestępstwa finansowe. Szczególną uwagę poświęcono uchodźcom z Ukrainy jako grupie szczególnie narażonej na wykorzystanie. Za kluczowe narzędzie śledcze eksperci Europolu uznali analizę finansową, a zaprezentowane rekomendacje mają stanowić podstawę do dalszego usprawniania współpracy międzynarodowej;

Współpraca z Organizacją Narodów Zjednoczonych:

- o udział w roli prelegenta przedstawiciela WPHN DPP MSWiA w wydarzeniu na marginesie 58. Sesji spotkania „Trafficking In Children On The Rise: Immediate Action Required” organizowanego przez SR VAC i Biuro NZ ds. Narkotyków i Przestępczości (UNODC) w Genewie w dniu 14 marca;
- o aktywny udział przedstawicieli DPP MSWiA w organizowanej w Polsce w dniach 27–31 stycznia wizycie Specjalnej Przedstawicielki Sekretarza Generalnego ONZ ds. przemocy wobec dzieci (SRSG VAC), p. dr Najat Maalli M’jid; aktywny udział przedstawiciela WPHN DPP MSWiA w organizowanym w Wiedniu w dniach 6–7 października spotkaniu grupy roboczej ds. Handlu Ludźmi (TiP) w ramach spotkań grup roboczych Konwencji NZ ws. Międzynarodowej Przestępczości Zorganizowanej (UNTOC, UNODC);
- o udział przedstawiciela WPHN DPP MSWiA w spotkaniu koordynacyjnym w sprawie śledztw „Handel ludźmi w celu wyzysku pracowników Ameryki Łacińskiej w Polsce” organizowanym w Kostaryce w dniach 22-23 września wspólnie przez Biuro Narodów Zjednoczonych do spraw Narkotyków i Przestępczości (UNODC) oraz Interpol;

Współpraca z Ambasadą USA w Warszawie:

- o bieżąca współpraca w zakresie przygotowania informacji do raportu 2024 Trafficking in Persons Departamentu Stanu USA sporządzanego na podstawie ustawy przyjętej przez Kongres Stanów Zjednoczonych w 2000 roku „Trafficking Victims Protection Act of 2000”. Warto przy tej okazji podkreślić, że od 2025 r. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji pełni rolę koordynatora (tzw. focal point) odpowiedzialnego za zbieranie danych od instytucji krajowych oraz przekazywanie ich w skonsolidowanej formie do Ambasady USA. 29 września 2025 r. Departament Stanu USA opublikował 25-tą edycję corocznego Raportu o Handlu Ludźmi (Trafficking in Persons Report - TP Report). Polska ponownie znalazła się w tzw. pierwszym koszyku (ang. Tier 1), czyli w grupie państw w pełni spełniających minimalne standardy eliminacji handlu ludźmi;
- o udział przedstawiciela Ambasady USA w Warszawie w roli prelegenta w organizowanej na Stadionie Narodowym w dniach 9-10 kwietnia międzynarodowej konferencji „Together Against Human Trafficking for Forced Labour and Labour Exploitation: Current Responses and a Way Forward”. Wydarzenie to stanowiło część agendy polskiej prezydencji w Radzie UE (I połowa 2025 r.) i było realizacją priorytetów określonych na ten czas dla MSWiA;
- o udział przedstawiciela WPHN DPP MSWiA w programie Departamentu Stanu USA International Visitor Leadership pn.: „Trafficking in Persons: Prevention and Mitigation I” organizowanym w Stanach Zjednoczonych Ameryki w dniach 12 kwietnia–3 maja;

Współpraca z pozarządową organizacją międzynarodową Kids in Need of Defense (KIND):

- o w styczniu w Rzeszowie, Lublinie oraz Warszawie odbyły się interdyscyplinarne warsztaty poświęcone wykrywaniu i zapobieganiu handlowi ludźmi w strefach przygranicznych. Wydarzenie skierowano do ekspertów Straży Granicznej, pracowników socjalnych oraz osób mających styczność z tym procederem i jego ofiarami. Celem warsztatów było wzmocnienie potencjału instytucjonalnego i operacyjnego, wspieranie współpracy i doskonalenie praktycznych umiejętności w zakresie przeciwdziałania handlowi ludźmi, szczególnie przy liniach granicznych;
- o 4 listopada w Warszawie odbył się szczyt interesariuszy celem którego było zmapowanie działań, wzmocnienie współpracy w zakresie ochrony dzieci i przeciwdziałania handlowi ludźmi oraz opracowanie planu koordynacji szkoleń i badań. Spotkanie zgromadziło przedstawicieli instytucji rządowych, organizacji społeczeństwa obywatelskiego i organizacji międzynarodowych, takich jak IOM, UNHCR, UNICEF i Frontex;
- o w dniach 25–26 listopada w Warszawie odbyło się spotkanie zorganizowane w ramach projektu *Suzir’ya (The Ukraine Child Trafficking and Core Crime Prevention and Accountability Project)*. Projekt jest odpowiedzią na narastające wyzwania związane z ochroną dzieci przed wykorzystaniem w handlu ludźmi w obliczu trwającego konfliktu zbrojnego w Ukrainie. Wydarzenie zgromadziło partnerów i

interesariuszy zaangażowanych w ochronę dzieci przesiedlonych z Ukrainy. Celem spotkania było podniesie świadomości na temat transnarodowego wymiaru ochrony małoletnich, wymiana doświadczeń i praktyk oraz stworzenie forum do wypracowania strategii wzmocnienia międzynarodowego zarządzania sprawami dotyczącymi ochrony dzieci w ramach przygotowań do szkolenia symulacyjnego w 2026 roku;

Współpraca międzynarodowa Policji:

- o międzynarodowa wymiana informacji policyjnych w zakresie zwalczania handlu ludźmi między organami ścigania odbywa się głównie za pośrednictwem Europol-u (kanał SIENA), a także INTERPOL-u oraz sieci oficerów łącznikowych akredytowanych w Polsce i polskich oficerów łącznikowych za granicą. W 2025 roku za pośrednictwem kanału Siena wymieniono łącznie 1 048 informacji dotyczących handlu ludźmi, wykorzystania seksualnego dzieci oraz nielegalnej migracji. Mając na uwadze fakt, iż oprócz wykorzystania seksualnego, głównym identyfikowanym obszarem w ostatnich latach jest praca przymusowa, gdzie ofiarami ujawnianymi w tym kontekście są coraz częściej osoby z krajów Ameryki Łacińskiej - Kolumbii, Wenezueli, Gwatemali i Meksyku przedstawiciele WHL BK KGP wzięli udział w dniu 3 czerwca w spotkaniu z przedstawicielami konsulatów krajów Ameryki Łacińskiej. W trakcie spotkania omawiano ujawnione *modus operandi* sprawców, profil pokrzywdzonego oraz możliwe sposoby zaradzenia obecnej sytuacji, w tym możliwość przeprowadzenia szeroko zakrojonych kampanii społecznych kierowanych do potencjalnych ofiar;
- o w ramach EMPACT THB Polska uczestniczyła w 12 planach operacyjnych ukierunkowanych na zwalczanie działalności chińskich, ukraińskich oraz mołdawskich zorganizowanych grup przestępczych. W zakończonym cyklu polscy funkcjonariusze wzięli udział łącznie w 16 spotkaniach w ramach priorytetu EMPACT THB;
- o w roku sprawozdawczym udało się zorganizować dwie wspólne operacje koordynowane przez Europol tzw. EMPACT Joint Action DAYS (JAD). Pierwsza, JAD Global Chain, została przeprowadzona w dniach 1–6 czerwca i łączyła w sobie najważniejsze działania kilku działań operacyjnych. Dni akcji poświęcone zostały zwalczaniu handlu ludźmi w różnych formach wykorzystania, tj. seksualnym, do żebrania lub zmuszania do popełniania przestępstw. W ramach działań funkcjonariusze KWP i KSP oraz jednostek podległych dokonywali kontroli miejsc przebywania osób zagrożonych handlem ludźmi oraz legitymowali osoby tam przebywające. Szczególny nacisk położono na sytuację uchodźców z Ukrainy oraz dzieci. Druga z operacji - JAD Labour Exploitation przeprowadzona w dniach 22–28 września miała na celu zwalczanie handlu ludźmi w celu wykorzystania do pracy przymusowej. W ramach działań funkcjonariusze Policji i Straży Granicznej wspólnie z pracownikami Państwowej Inspekcji Pracy dokonywali kontroli miejsc pracy obcokrajowców, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji uchodźców z Ukrainy. Szczególny nacisk został położony na warunki pracy i legalność zatrudnienia. W wyniku działań na terenie Polski ujawniono cztery domniemane ofiary handlu ludźmi – obywatele Kolumbii. Operacja przeciwko wykorzystaniu do pracy przymusowej połączona została z działaniami w obszarze kontroli legalności pobytu i pracy cudzoziemców oraz identyfikacji cudzoziemców mogących stanowić zagrożenie dla porządku publicznego i bezpieczeństwa wewnętrznego;

18–19 grudnia w Hadze odbyły się dwa spotkania koordynacyjne zorganizowane przez Europol. W wydarzeniu (stacjonarnie i online) uczestniczyli przedstawiciele: Europolu, polskiej **Straży Granicznej**, polskiej, niemieckiej oraz bułgarskiej policji. Głównym przedmiotem spotkania była analiza działalności międzynarodowej grupy zbrojnej, zajmującej się handlem ludźmi. W odpowiedzi na skalę procederu zawiązano grupę roboczą składającą się z funkcjonariuszy polskiej Straży Granicznej oraz policji z ww. krajów. Formuła współpracy zakłada powołanie wspólnego zespołu dochodzeniowo-śledczego (*Joint Investigation Team*).

Pozostałe przykłady pogłębiania współpracy międzynarodowej:

- o 24-25 września przedstawiciel **Prokuratury Krajowej** wzięł udział w 4. spotkaniu grupy wyspecjalizowanych prokuratorów zajmujących się zwalczaniem przestępczości handlu ludźmi. Wydarzenie było zorganizowane przez Eurojust w Hadze;
- o 4–5 września przedstawiciele **Państwowej Inspekcji Pracy, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji** oraz **Komendy Głównej Straży Granicznej** wzięli udział w dwudniowych warsztatach pn. „*Strengthening the capacity of labour inspectors in identification and referral of victims of human trafficking stemming from the humanitarian crisis*” w siedzibie Biura Instytucji Demokratycznych i Praw

Człowieka OBWE (ODIHR) w Warszawie. Wydarzenie zostało organizowane we współpracy z Europejskim Urzędem ds. Pracy (ELA);

- o 1 marca w siedzibie **Okręgowego Inspektoratu Pracy w Zielonej Górze** odbyło się spotkanie przedstawicieli międzynarodowych organów kontroli. W spotkaniu uczestniczyli delegaci Okręgowego Inspektoratu Pracy oraz inspektorzy Europejskiego Urzędu Pracy (ELA). Wizyta dotyczyła wspólnych działań transgranicznych, w ramach inicjatywy Europejskiego Urzędu Pracy (ELA) pn. „Tydzień działań dotyczących wynagrodzeń”. W spotkaniu uczestniczyły 8 osób;
- o 3-4 listopada przedstawiciel PIP uczestniczył w szkoleniu zorganizowanym przez Europejski Urząd ds. Pracy (ELA) oraz Agencję Unii Europejskiej ds. Szkolenia w Dziedzinie Ścigania (CEPOL). Tematem szkolenia był wyzysk pracowników i naruszenia prawa pracy. W szkoleniu uczestniczyły 72 osoby;
- o 27-31 października przedstawiciele KGSG, KGP, PIP, UdSC, Fundacji „Dialog”, Fundacji Ovum uczestniczyli w Bruhlu (Niemcy) w szkoleniu symulacyjnym organizowanym przez OBWE we współpracy z IJM;

Współpraca międzynarodowa rozwijana była również przez organizacje pozarządowe, m.in.:

W październiku w Warszawie **La Strada – Fundacja Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu** zorganizowała wizytę studyjną realizowaną w ramach projektu „*Let's share knowledge, let's share experience*”, w której uczestniczyły przedstawicielki organizacji pozarządowych z Finlandii, Litwy, Łotwy oraz Norwegii. Wydarzenie to umożliwiło gościom szczegółowe zapoznanie się z polskim systemem zwalczania handlu ludźmi i strukturą programów pomocowych, a także obejmowało spotkania z warszawskimi organizacjami pozarządowymi. W ramach tego samego projektu przedstawicielki La Strada – Fundacji Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu uczestniczyły w wizytach studyjnych w Wilnie (luty), Oslo (kwiecień) oraz Rydze (grudzień). Ponadto przedstawicielka organizacji wzięła udział w dorocznym spotkaniu Civil Society Platform, które odbyło się w grudniu w Brukseli.

Fundacja ITAKA rozwijała dotychczasową współpracę międzynarodową z organizacjami działającymi w europejskich i światowych sieciach (m.in. Child Focus Belgium, The Smile of the Child, Magnolia, Enfants Disparus Droit d'Enfance, Missing People UK, Kék Vonal Hungary, SOS Il Telefono Azzurro) oraz z zrzeszającymi je federacjami takimi jak: Missing Children Europe, International Centre for Missing&Exploited Children oraz Amber Alert Europe. Wiceprezes Fundacji ITAKA wraz z przedstawicielami Centrum Poszukiwań Osób Zaginionych Komendy Głównej Policji, wzięła udział w warsztatach organizowanych przez Wspólnotę Europejskich Badań i Innowacji w Dziedzinie Bezpieczeństwa (CERIS) na temat zaginionych. Wydarzenie odbyło się w Brukseli, pod auspicjami Komisji Europejskiej. Ponadto 12 czerwca MSWiA było gospodarzem międzynarodowej konferencji poświęconej zaginięciom nieletnich, zorganizowanej *pro bono* przez Fundację ITAKA i sfinansowanej ze środków przekazanych przez Missing Children Europe. Konferencja obejmowała panele dot. uprowadzeń rodzicielskich w perspektywie europejskiej, zaginięć dzieci w kontekście migracji wojennej z Ukrainy oraz ucieczek nastolatków – od analizy przyczyn po prewencję.

VI.5 Uwzględnienie problematyki zwalczania i zapobiegania handlowi ludźmi w działaniach na rzecz budowania zdolności do zarządzania tymi zjawiskami w partnerskich państwach trzecich zgodnie z podjętymi przez Polskę zobowiązaniami (Procesy Praski, Budapeszteński, Rabacki, Chartumski, Partnerstwa na rzecz mobilności itp.).

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Termin: 2025 r.

Miernik: 1 spotkanie.

Problematyka zapobiegania i zwalczania handlu ludźmi oraz wsparcia ofiar była przedmiotem konsultacji polsko–egipskich w czasie spotkania w Warszawie w dniu 18 listopada. W spotkaniu uczestniczyło sześciu przedstawicieli egipskich instytucji rządowych właściwych w zarządzaniu migracjami (MSW), ochroną granic (MON) oraz zwalczania handlu ludźmi (Władza Kontroli Administracji). Strona polska, reprezentowana przez MSWiA oraz La Strada – Fundację Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu, przedstawiła doświadczenia administracji różnych szczebli oraz rolę organizacji pozarządowych w krajowym systemie wsparcia ofiar handlu ludźmi. W wyniku konsultacji uznano, iż tematyka zapobiegania i zwalczania handlu ludźmi jest perspektywiczna w

kontekście planowanej współpracy pomiędzy służbami migracyjnymi obu państw (możliwość szkoleń dla strony egipskiej deklarowana przez Straż Graniczną oraz Policję).

Ponadto, w ślad za decyzją właściwego członka kierownictwa MSWiA w 2025 r. prowadzono prace nad polskim projektem dotyczącym zapobiegania i zwalczania handlu ludźmi kierowanym do Etiopii z Międzynarodową Organizacją ds. Migracji (biuro w Addis Abebie) jako agencją wdrażającą. Projekt na lata 2026-2028 obejmować ma wsparcie budowania zdolności etiopskich służb oraz wsparcie ofiar w Etiopii.

VI.6 Analiza problematyki właściwej oceny prawno-karnej przestępstw zmuszania do prostytucji osób małoletnich, nakłaniania ich do prostytucji, czerpania korzyści z uprawiania prostytucji przez osoby małoletnie jak również wykorzystywania w żebractwie osób małoletnich w odniesieniu do handlu ludźmi.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Sprawiedliwości.

Termin: 2025 r.

Miernik: przeprowadzanie analizy.

W odniesieniu do problematyki przestępstw polegających na zmuszaniu lub nakłanianiu małoletnich do prostytucji oraz na wykorzystywaniu małoletnich w żebractwie, w kontekście definicji handlu ludźmi, Ministerstwo Sprawiedliwości wskazuje, iż wymienione zachowania wypełniają znamiona handlu ludźmi w rozumieniu art. 115 § 22 k.k. Przedmiotowa definicja obejmuje bowiem wykorzystanie małoletniego, niezależnie od jego zgody, w szczególności w prostytucji, pornografii lub innych formach seksualnego wykorzystania, w pracy lub usługach o charakterze przymusowym, a także w żebractwie. W związku z powyższym, na obecnym etapie resort sprawiedliwości nie planuje odrębnych prac legislacyjnych w tym zakresie. Zastrzec jednak należy, iż czerpanie korzyści z handlu ludźmi, w tym z uprawiania prostytucji przez małoletniego, zostanie wyodrębnione jako nowy typ czynu zabronionego w ramach implementacji Dyrektywy UE 2024/1712. Aktualnie natomiast czerpanie korzyści z uprawiania prostytucji przez małoletniego podlega penalizacji na zasadach ogólnych, na podstawie art. 204 § 3 k.k.

Część VII

Zmiany legislacyjne

VII.1 Rewizja oraz ewentualna nowelizacja przepisów z zakresu zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar, w tym przepisów dotyczących zjawiska pracy przymusowej.

Odpodzialni za realizację: Ministerstwo Sprawiedliwości we współpracy z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwem Zdrowia, Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej.

Termin: 2025 r.

Miernik: rewizja przepisów.

Realizacja zadania stanowi kluczowy element kompleksowych prac legislacyjnych kierowanych na wzmocnienie krajowego systemu ochrony ofiar oraz ścigania sprawców. Działania te są ściśle powiązane z procesem legislacyjnym w zakresie stworzenia ustawy o przeciwdziałaniu handlowi ludźmi (patrz również zad. VII.2) oraz koniecznością implementacji do polskiego porządku prawnego Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1712 z dnia 13 czerwca 2024 r. zmieniającej dyrektywę 2011/36/UE w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar (zwana dalej: Dyrektywa UE 2024/1712; patrz również zad. VII.3).

W ramach struktur decyzyjnych powołano dedykowaną grupę roboczą ds. opracowania projektu ustawy, która w toku dotychczasowych prac przygotowała projekt założeń do przedmiotowego aktu prawnego. Dokumentacja ta uwzględnia propozycje niezbędnych zmian w polskim porządku prawnym m.in. w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny. Istotnym obszarem wymagającym zmian legislacyjnych jest zapewnienie osobom, w stosunku do których istnieje domniemanie, że są ofiarami handlu ludźmi lub uznanych za ofiary handlu ludźmi, prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. W projektowanej ustawie zawarto również przepisy dotyczące wczesnej identyfikacji określające zadania służb realizowane m.in. podczas kontroli granicznej. Wprowadzono także proces preidentyfikacji, który umożliwia zgłoszenie podejrzenia przypadku potencjalnej ofiary handlu ludźmi wyspecjalizowanym w zakresie zwalczania handlu ludźmi jednostkom. Zwrócono również uwagę na działania profilaktyczne, w tym szkolenia wszystkich interesariuszy również tych reprezentujących sektor prywatny. Ponadto projekt ustawy usankcjonuje funkcjonujące już mechanizmy takie, jak funkcjonowanie MZdsPHL oraz działalność dedykowanych koordynatorów w Policji, Straży Granicznej i Prokuraturze.

VII.2 Przeprowadzenie procesu legislacyjnego w zakresie stworzenia ustawy o przeciwdziałaniu handlowi ludźmi.

Odpodzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z Ministerstwem Sprawiedliwości, Komendą Główną Policji, Komendą Główną Straży Granicznej, Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwem Zdrowia, Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej, Urzędem do Spraw Cudzoziemców oraz innymi współpracującymi instytucjami.

Termin: 2025 r.

Miernik: Akceptacja założeń do ustawy przez ministrów: Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych i Administracji.

W roku sprawozdawczym kluczowym elementem działań legislacyjnych były prace interdyscyplinarnej **Grupy roboczej ds. opracowania projektu ustawy o przeciwdziałaniu handlowi ludźmi**. Organ ten został powołany 5 listopada 2024 r. decyzją Sekretarza Stanu w MSWiA, Pana Czesława Mrocza, pełniącego również funkcję Przewodniczącego Międzyresortowego Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi. W skład Grupy weszli eksperci, przedstawiciele administracji rządowej oraz organizacji pozarządowych, którzy w pierwszej połowie 2025 roku przeprowadzili liczne konsultacje, w tym trzy posiedzenia plenarne.

Podczas spotkań, które odbyły się 14 lutego (36 uczestników), 28 marca (32 uczestników) oraz 26 maja (33 uczestników), wytyczono kierunki nowej regulacji, której celem jest zarówno uporządkowanie

i usystematyzowanie krajowych przepisów, jak i synergia przepisów krajowych z prawem międzynarodowym i unijnym, w szczególności z Dyrektywą UE 2024/1712. W toku prac podjęto kluczowe decyzje o nowelizacji definicji przestępstw handlu ludźmi w Kodeksie karnym, przy jednoczesnym uregulowaniu w nowej ustawie kwestii systemowych: finansowania pomocy medycznej dla ofiar handlu ludźmi, Krajowego Centrum Interwencyjno-Konsultacyjnego oraz umocowania prawnego wszystkich istniejących mechanizmów m.in. KPD. Szczególną uwagę poświęcono ochronie małoletnich, w tym ustanawiania opiekuna dla cudzoziemskich małoletnich ofiar handlu ludźmi.

W efekcie, w 2025 roku udało się wypracować założenia do projektu ustawy, które wprowadzają fundamentalne zmiany. Projekt przewiduje również nowelizację przepisów penalizujących, włączenie sektora prywatnego w działania prewencyjne oraz budowę nowego systemu gromadzenia danych o zjawisku handlu ludźmi. W sierpniu założenia do projektu ustawy zostały zaakceptowane przez ministra swia. Pierwszą rundę konsultacji w trybie obiegowym przeprowadzono w listopadzie i grudniu 2025 roku.

Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, akcentując rolę sektora prywatnego w prewencji oraz promując zasadę należytej staranności w odpowiedzialnym prowadzeniu działalności biznesowej, wniosło wkład do projektu ustawy, który podkreśla rolę przedsiębiorstw w obszarze prewencji, wagę edukacji i kampanii ukierunkowanych na przedsiębiorstwa, a także wyjaśnia pojęcie należytej staranności w odpowiedzialnym prowadzeniu działalności biznesowej w kontekście ww. ustawy.

VII.3 Implementacja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1712 zmieniającej dyrektywę 2011/36/UE w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Sprawiedliwości, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwo Zdrowia.

Termin: 2025 r.

Miernik: opracowanie tabeli zbieżności.

Instytucją wiodącą w pracach nad implementacją Dyrektywy UE 2024/1712 jest **Ministerstwo Sprawiedliwości**. Instytucjami współpracującymi są: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Ministerstwo Finansów oraz Prokuratura Krajowa.

W zakresie przepisów karnych dotyczących handlu ludźmi Ministerstwo Sprawiedliwości, zmierzając do implementacji Dyrektywy UE 2024/1712 zaproponowało kształt przepisów zmieniających do projektu nowej ustawy, które obejmują w szczególności:

- doprecyzowanie definicji handlu ludźmi;
- wprowadzenie legalnej definicji pracy przymusowej;
- ustanowienie nowych typów czynów zabronionych, w tym w szczególności: korzystania z pracy ofiary handlu ludźmi (także w formie nieumyślnej), organizowania lub korzystania z pracy przymusowej (również nieumyślnie), jak również organizowania lub nieumyślnego ułatwiania werbunku, transportu, dostarczania, przekazywania, przechowywania lub przyjmowania ofiar handlu ludźmi;
- wprowadzenie karalności niezawiadomienia o przestępstwie handlu ludźmi;
- stworzenie podstaw do nadzwyczajnego złagodzenia kary albo odstąpienia od jej wymierzenia wobec sprawcy będącego jednocześnie ofiarą handlu ludźmi;
- rozszerzenie odpowiedzialności podmiotów zbiorowych na przestępstwa handlu ludźmi oraz pracy przymusowej;
- przeniesienie przestępstwa niewolnictwa z przepisów wprowadzających do Kodeksu karnego.

Pod koniec roku sprawozdawczego resorty odpowiedzialne za wdrożenie Dyrektywy UE 2024/1712 opracowały tabelę zbieżności, obejmującą projektowane przepisy wraz z proponowanymi kierunkami regulacyjnymi odpowiadającymi obowiązkom implementacyjnym. W grudniu Ministerstwo Sprawiedliwości przekazało Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i Administracji – w trybie roboczym – projekt przepisów karnych, które

zostały poddane konsultacjom z Prokuraturą Krajową, Komendą Główną Straży Granicznej oraz Komendą Główną Policji.

Należy podkreślić, że proces implementacji Dyrektywy UE 2024/1712 zbiega się w czasie z procedowaniem projektu ustawy o przeciwdziałaniu handlowi ludźmi, która stanowi kluczowe narzędzie realizacji wymogów wspomnianego aktu prawnego.

VII.4 Analiza zasadności ustanowienia w Polsce Krajowego Sprawozdawcy ds. Handlu Ludźmi.

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z Rzecznikiem Praw Obywatelskich.

Termin: 2025-2027 r.

Miernik: opracowana analiza.

Dyrektywa UE 2024/1712 wprowadziła zasadniczą zmianę w stosunku do dotychczas obowiązującej Dyrektywy 2011/36/UE w zakresie ustanowienia Krajowego Sprawozdawcy ds. Handlu Ludźmi. Obecnie obowiązujące przepisy nakładają na państwo członkowskie wymóg ustanowienia krajowego koordynatora lub sprawozdawcy. Mając na uwadze fakt, iż funkcja krajowego koordynatora jest umiejscowiona w strukturach MSWiA (obecnie rolę taką pełni Dyrektor DPP MSWiA), w projektowanej ustawie planuje się wzmocnienie tej roli poprzez zapis mówiący o tym, iż funkcję krajowego koordynatora pełni Przewodniczący MZdsPHL (obecnie Sekretarz Stanu w MSWiA). Czerpiąc z doświadczeń innych państw członkowskich, które implementując Dyrektywę 2011/36/UE ustanowiły krajowego sprawozdawcę, jak również tych państw członkowskich, które podobnie jak Polska analizują zasadność ustanowienia go, w toku konsultacji roboczych w grupie roboczej ds. opracowania projektu ustawy o przeciwdziałaniu handlowi ludźmi ustalono, iż w projektowanej ustawie będzie się dążyć do wzmocnienia kompetencji krajowego koordynatora w zakresie monitoringu zadań realizowanych w obszarze krajowego systemu przeciwdziałania handlowi ludźmi.

FINANSOWANIE

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji na realizację zadań przewidzianych w KPD wydatkowało w roku 2025 środki finansowe w wysokości **1 610 000,00 zł** w tym **1 500 000,00 zł** na kontynuację realizacji zadania publicznego pn. Prowadzenie Krajowego Centrum Interwencyjno-Konsultacyjnego dla Ofiar Handlu Ludźmi (patrz zad. III.1) oraz **170 000,00 zł** na inne bieżące działania wynikające z KPD.

W 2025 r. na specjalistyczne szkolenia dla pracowników pomocy społecznej i kadry ośrodków interwencji kryzysowej w zakresie wsparcia ofiar handlu ludźmi **Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zarezerwowało kwotę 80 000 zł** z własnego budżetu.

Kwestie dotyczące przeciwdziałania handlowi ludźmi stanowiły także komponent działań prowadzonych przy wsparciu finansowania z Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, zarządzanego przez Departament Funduszy Europejskich MSWiA i były prowadzone w ramach poniższych projektów w podanym zakresie:

1. Projekt nr FAMI.02.01-IZ.00-0020/24 pn. „Akcja – Migracja. Lubuskie Centrum Integracji Cudzoziemców”

Projekt zakłada m. in. realizację działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i handlowi ludźmi.

Specjaliści ds. działań adaptacyjnych i integracyjnych są merytorycznie odpowiedzialni za realizację zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz przeciwdziałania handlowi ludźmi, w tym:

- przygotowanie dla animatorów działań adaptacyjno-orientacyjnych oraz innych pracowników/ współpracowników Centrum Integracji Cudzoziemców (dalej: CIC) zestawu podstawowych informacji dot. przeciwdziałania przemocy domowej oraz przeciwdziałania handlowi ludźmi;
- okresowo (min. raz na pół roku) przekazanie informacji zwiększających wiedzę, uwrażliwiających animatorów działań adaptacyjno-orientacyjnych, innych pracowników i współpracowników CIC nt. przeciwdziałania przemocy domowej oraz przeciwdziałania handlowi ludźmi;
- wprowadzenie do programu każdego kursu adaptacyjno-orientacyjnego dla cudzoziemców zestawu usystematyzowanych informacji podstawowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz przeciwdziałania handlowi ludźmi;
- dla osób, które zgłoszą, że doświadczyły przemocy domowej lub są ofiarami handlu ludźmi (zgłoszenie będzie przyjmowane w dowolnej formie: informacji w ankiecie potrzeb, podczas indywidualnej rozmowy z animatorem czy specjalistą) specjaliści ds. działań adaptacyjnych i integracyjnych przygotowują indywidualne plany wsparcia i będą kierować te osoby do instytucji oferujących potrzebną pomoc.

CIC będzie udostępniał i promował sprawdzone materiały informacyjne w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz przeciwdziałania handlowi ludźmi, w tym folder nt. przeciwdziałania handlowi ludźmi wydany przez Wojewódzki Zespół ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi w woj. lubuskim w 2024 r.

2. Projekt nr FAMI.02.01-IZ.00-0025/24 pn. „Centra Integracji Cudzoziemców na Dolnym Śląsku”

Jednym z działań projektu jest przeciwdziałanie handlowi ludźmi. W ramach tego działania prowadzona jest infolinia dla migrantów z Dolnego Śląska (lub przedstawicieli lokalnej społeczności wspierających osoby z doświadczeniem handlu ludźmi). Infolinia ma na celu przede wszystkim podniesienie świadomości społecznej na temat tego zjawiska oraz udzielenie wsparcia osobom, które mogą być ofiarami handlu ludźmi lub mają podejrzenia, że ktoś inny jest w takiej sytuacji. Do kluczowych zadań infolinii należy:

- wsparcie dla ofiar;
- zgłaszanie przypadków;
- współpraca z instytucjami.

W ramach działania odbędą się również szkolenia uwrażliwiające na temat handlu ludźmi i współczesnego niewolnictwa. Szkolenia przeznaczone dla kadry Centrów oraz osób pracujących na rzecz i z cudzoziemcami mają przede wszystkim na celu m.in. uświadamianie o skutkach handlu ludźmi, metodach, którymi posługują się przestępcy, sposobach zapobiegania, współpracy z instytucjami.

3. Projekt nr FAMI.02.01-IZ.00-0022/24 pn. „Centra Integracji Cudzoziemców w województwie śląskim”

Zakres działań projektu obejmuje m. in. przeciwdziałanie handlowi ludźmi poprzez inicjatywy mające na celu zapobieganie i zwalczanie handlu ludźmi, a także wsparcie dla osób, które padły ofiarą tego przestępstwa.

W czasie trwania projektu przeprowadzonych zostanie łącznie 5 warsztatów dla członków Wojewódzkiego Zespołu ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi w zakresie identyfikacji ofiar handlu ludźmi, udzielania im pomocy oraz współpracy z innymi instytucjami w tym obszarze.

Planuje się również opracowanie broszury (w formie papierowej i elektronicznej) nt. przeciwdziałania handlowi ludźmi.

4. Projekt nr FAMI.02.01-IZ.00-0028/24 pn. „Mazowieckie Mosty Międzykulturowe”

W ramach swojego działania CIC oferuje m. in. działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej i przeciwdziałania handlowi ludźmi. Za wdrożenie projektu odpowiada Wydział Integracji Cudzoziemców, a za działania operacyjne **Fundacja Polskie Forum Migracyjne**.

Projekt zakłada:

- szkolenia dla zespołu pracującego w CIC, których celem będzie przekazanie umiejętności identyfikowania ofiar handlu ludźmi i ich ochrony oraz stosowania procedury powiadamiania Policji, Państwowej Inspekcji Pracy i innych instytucji;
- podejmowanie działań interwencyjnych i przekierowania w przypadku powzięcia podejrzenia o handel ludźmi;
- koordynację działań z Wojewódzkimi Zespołami ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi, Strażą Graniczną, Państwową Inspekcją Pracy, a także organizacjami doświadczonymi w tym zakresie, jak La Strada – Fundacja Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu lub Stowarzyszenie Interwencji Prawnej.

5. Projekt FAMI.02.01-IZ.00-0020/24 pn. „Akcja- Migracja. Lubuskie Centrum Integracji Cudzoziemców”

Projekt realizowany przez Wojewódzki Urząd Pracy w Zielonej Górze zakłada realizację działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej i handlowi ludźmi. Rolą pracowników lub współpracowników Caritas Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej (partnera realizacji projektu) zaangażowanych w realizację projektu będzie identyfikowanie osób, które doświadczają przemocy domowej i reagowanie adekwatne do sytuacji, tj. kierowanie tych osób do instytucji oferujących potrzebne wsparcie.

Pracownicy będą uwrażliwiać uczestników projektu na różnice kulturowe pomiędzy krajem przyjmującym a krajem pochodzenia cudzoziemców, które mogą prowadzić do sytuacji, w której niektóre formy zachowania w Polsce są uważane za przemoc, podczas gdy według cudzoziemca mieści się ona w ramach akceptowalnych norm społecznych.

Przeciwdziałanie handlowi ludźmi głównie dotyczy pracy przymusowej i innych form wyzysku, które nie zawsze spełniają wszystkie cechy handlu ludźmi określone kodeksowo. Będziemy zapoznawać osoby potrzebujące wsparcia z organizacjami i instytucjami wyspecjalizowanymi w przeciwdziałaniu i zwalczaniu handlu ludźmi.

Pracownicy CDZ-G w ramach CIC będą realizować działania podnoszące świadomość społeczną obywateli państw trzecich w obszarach przeciwdziałania przemocy domowej oraz przeciwdziałania handlowi ludźmi, np. w formie działań informacyjnych w tych zakresach, uwrażliwiać na te aspekty w ramach prowadzonych kursów i szkoleń. Informacje w zakresie wskazanym powyżej dotrą do grupy docelowej, a bezpośrednimi odbiorcami wsparcia będą osoby, które zgłoszą potrzebę pomocy związanej z przemocą domową oraz handlem ludźmi.

6. Projekt FAMI.02.01-IZ.00-0032/24 pn. „Pomorskie WELCOME Center”

Projekt będzie realizowany przez Kancelarię Marszałka Województwa Pomorskiego. Działanie koncentruje się na inicjatywach mających na celu przeciwdziałanie i zapobieganie przemocy domowej oraz handlowi ludźmi. Skupia się na zapewnieniu wsparcia, a także na edukacji i podnoszeniu świadomości społecznej. Celem jest stworzenie systemu, który nie tylko reaguje na istniejące przypadki, ale także zapobiega ich występowaniu poprzez edukację i działania prewencyjne. W ramach działania planowane są mini-kampanie społeczne mające na celu podniesienie świadomości na temat przemocy domowej i handlu ludźmi, spotkania informacyjne o rodzajach przemocy, sygnałach ostrzegawczych, dostępnych formach wsparcia oraz prawach ofiar. Projekt uwzględni spotkania dla pracowników sektora publicznego w zakresie identyfikacji przypadków przemocy domowej i handlu ludźmi oraz reagowania na nie.

Działanie będzie realizowane we współpracy z Pomorskim Wojewódzkim Zespołem ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi.

7. Projekt FAMI.02.01-IZ.00-0026/24 pn. „Integracja i kompleksowe wsparcie obywateli państw trzecich na terenie Wielkopolski”

Projekt będzie realizowany przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu. Wnioskodawca zamierza prowadzić szeroko zakrojone działania informacyjne jako element o istotnym znaczeniu dla procesu integracji osób z doświadczeniem migracji. W tym celu zostaną opracowane i opublikowane informatory upowszechniające tematykę legalnej migracji do UE, dotyczące przeciwdziałania handlowi ludźmi i przemocy w rodzinie oraz wyjaśniające specyfikę życia w Polsce, jak również kursy adaptacyjne pobudzające i kształtujące świadomość obywatelską. W Centrach Integracji Cudzoziemców w Poznaniu, Pile, Lesznie, Kaliszu, Koninie oraz Ostrowie Wielkopolskim będą realizowane szkolenia z przeciwdziałania przemocy domowej i przeciwdziałania handlu ludźmi.

Program „Sprawy Wewnętrzne”, Norweski Mechanizm Finansowy 2021–2028

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji pełni funkcję Operatora Programu „Sprawy Wewnętrzne” Norweskiego Mechanizmu Finansowego na lata 2021–2028. Łączna wartość alokacji wynosi ok. 82 mln euro. Prace związane z Programem rozpoczęły się w 2024 roku. W 2025 r. podjęto ustalenia dotyczące przyszłych projektów. Podczas rozmów ze stroną norweską uzgodniono propozycje z projektów predefiniowanych, które zakładają pośrednie wsparcie zapobiegania i zwalczania handlu ludźmi, poprzez wsparcie polskiej Policji i polskiej Straży Granicznej. Wsparcie dla tych służb będzie miało formę finansowania szkoleń, zakupu sprzętu i oprogramowania, a także poprawy infrastruktury. Rozpoczęcie wdrażania Programu planowane jest na 2026 r.

PODSUMOWANIE

W odpowiedzi na zagrożenia, polski system przeciwdziałania handlowi ludźmi w 2025 roku skupił się na szeroko zakrojonej prewencji oraz budowaniu odporności grup wysokiego ryzyka. W obliczu dynamicznych zmian na rynku pracy oraz skomplikowanej sytuacji migracyjnej, polskie organy administracji publicznej, służby i organizacje pozarządowe skoncentrowały się na zwalczaniu pracy przymusowej, która pozostaje dominującą formą eksploatacji.

Realizacja zadań w 2025 roku potwierdziła, że skuteczna walka z handlem ludźmi wymaga wielowymiarowego podejścia, łączącego edukację profilaktyczną z efektywnością działań służb oraz sprawnym wymiarem sprawiedliwości. Niezbędne jest przy tym stałe dostosowywanie narzędzi do ewoluującego proceduru, z uwzględnieniem dynamicznego rozwoju sposobów rekrutacji online oraz wykorzystywania nowych technologii przez grupy przestępcze. Bardzo istotnym krokiem dla wzmocnienia krajowego systemu było wypracowanie założeń do nowej, kompleksowej ustawy o przeciwdziałaniu handlowi ludźmi, która ma na celu pełną konsolidację przepisów, transpozycję przepisów Dyrektywy UE 2024/1712, wypracowanie nowych rozwiązań oraz wzmocnienie ochrony i wsparcia ofiar handlu ludźmi. W nadchodzących latach priorytetem pozostanie budowanie kompetencji grup zawodowych mających styczność z tym zjawiskiem, dążenie do wzmocnionych działań prewencyjnych, a także pogłębianie współpracy z sektorem prywatnym w celu eliminacji wyzysku w łańcuchach dostaw.

Wnioski i rekomendacje:

- **Dalsze działania legislacyjne:** Priorytetem jest transpozycja przepisów Dyrektywy UE 2024/1712 oraz sfinalizowanie prac nad ustawą o przeciwdziałaniu handlowi ludźmi. Działania te są niezbędne dla usprawnienia krajowego systemu prawnego i dostosowania go do wymogów unijnych.
- **Dalsza adaptacja do cyfrowego *modus operandi* sprawców:** Obserwowany wzrost liczby rekrutacji do pracy przymusowej za pośrednictwem platform społecznościowych i szyfrowanych komunikatorów wymusza intensyfikację szkoleń w zakresie cyberprzestępczości. Kluczowe jest stałe szkolenie służb i wyposażanie ich w nowoczesne narzędzia analityczne, które pozwolą na wczesne wykrywanie ofert pracy noszących znamiona wyzysku.
- **Wzmocnienie współpracy z sektorem prywatnym:** Wobec faktu, że praca przymusowa od kilku lat jest dominującą formą eksploatacji w Polsce – a trend ten jest obecnie wyraźnie dostrzegalny również w innych krajach Europy – walka z handlem ludźmi nie może ograniczać się wyłącznie do działań administracji publicznej. Niezbędne jest aktywne włączenie sektora prywatnego w monitoring łańcuchów dostaw oraz budowanie świadomości w zakresie pracy przymusowej wśród pracodawców i pracowników. Przyszłe działania powinny dodatkowo być ukierunkowane na systemowe eliminowanie podmiotów stosujących nieuczciwe praktyki rekrutacyjne.